

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

V I D A R M É N

SAMT

FLYGVAPNET

Å R 1 9 3 4

STOCKHOLM 1935
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
351731

INLEDNING TILL

**Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse.
– Stockholm, 1912-1970. - (Sveriges officiella statistik).**

Täckningsår: 1911-1969.

1911-1913: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses underdåniga berättelse.

1914-1930: Hälso- och sjukvård vid armén.

**1931-1936: Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet /
Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ; Flygstyrelsen.**

**1937-1942: Hälso- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård
vid armén / Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ;
Flygförvaltningen ; Överfältveterinären.**

**1943-1944: Hälso- och sjukvård vid försvaret och veterinärvård vid armén /
Försvarets sjukvårdsförvaltning; Överfältveterinären.**

**Från 1943 ingår även Hälso- och sjukvård vid marinen, som utkom 1911-
1942, i denna serie.**

1911-1936 ingår veterinärvård vid armén i ett särskilt avsnitt i denna serie.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1,
Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt,
1864-1912. - Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.
Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Efterföljare:

Hälso- och sjukvård vid försvaret / Försvarets sjukvårdsstyrelse. – Stockholm :
1973–1975. – (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1970/72-1973/74.

Veterinärvård vid armén / Överfältveterinären. – Stockholm : 1946-1957. –
(Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1945-1955.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II
publicerade t.o.m. år 1950 / Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1960.
S. 163: Tab. 157. Militära sjukvården 1903-1947.

Hälso- och sjukvård vid armén samt flygvapnet. År 1934. – (Sveriges
officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

V I D A R M É N

SAMT

FLYGVAPNET

Å R 1 9 3 4

STOCKHOLM 1935
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
351731

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

A L'ARMÉE

ET

AUX FORCES AERIENNES

EN 1934

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID ARMÉN ÅR 1934

AV

KUNGL. ARMÉFÖRVALTNINGENS
SJUKVÅRDSSTYRELSE

STOCKHOLM 1935

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

351731

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

A L'ARMÉE EN 1934

PUBLIÉ PAR

LA DIRECTION
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE
DE L'ARMÉE

TILL KONUNGEN.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse får härmed avgiva underdånig berättelse över sin verksamhet samt över hälso- och sjukvården ävensom veterinärvården vid armén under år 1934.

Jämlikt Eders K. Maj:ts medgivande den 9. sept. 1932 offentliggöres samtidigt härmed av flygstyrelsen avgiven berättelse rörande hälso- och sjukvården vid flygvapnet.

Stockholm i aug. 1935.

Underdånigst

Richard Erhardt

Oskar Nordlander

Axel Morén

Karl G. Redin.

INNEHÅLL.

[Medieval stil (1, 2, 3...) betecknar, att siffrorna endast äro approximativa.]

TEXTAVDELNING.

	Sid.
A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelsens verksamhet	1
a. Fältläkarbyrån	1
Verksamheten vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå	4
Tab. A. Inom armén rekviderade och levererade glasögon samt glasens beskaffenhet	5
B. Inom olika vapenslag levererade glas med angivande av glasens styrka	5
Sjukvårdsstyrelsens åtgärder beträffande skyddskoppsympningen vid armén	6
Tab. C: 1, C: 3. Skyddskoppsympning av manskap vid armén	6
Tab. C: 2, C: 4. Sjuklighet på grund av ympning	7
b. Fältveterinärbyrån	8
B. Fältläkarkåren	9
C. Utdrag ur läkarnas årsberättelser	10
D. Besiktningen av värnpliktiga	23
E. Sjukligheten och sjukvården bland manskapet	26
Tab. D. Platser, intagna, vård dagar m. m. för civila sjuka å garnissonssjukhusen	27
F. Fältveterinärkåren	28
G. Utdrag av veterinärernas årsberättelser	29
H. Sjukligheten och sjukvården bland arméns hästar	40
Tab. E. Fall av vissa sjukdomar bland hästarna vid arméns truppförband pr 100 hästar	41
F. Tablå öfver till direkta olyckshändelser hänförliga sjukdomsfall bland arméns hästar	42
G. Översikt av olycksfall bland arméns hästar med hänsyn till dels skadans art, dels påföljd	44

TABELLBILAGOR.

Tab. 1. Utgifter för truppsjukvården	46
2. Sammandrag av rapporterna öfver besiktningarna å värnpliktiga	48
3 a, 3 b. Kassationsorsaker hos värnpliktiga, grupp A, vid besiktningarna	49
3 c. Sjukdomar hos värnpliktiga, grupp H, vid besiktningarna	51
4 a, 4 b. Sjukdomar och bildningsfel hos värnpliktiga, grupp B och C, vid besiktningarna	52
5. D:o d:o d:o grupp D, d:o	54
6 a. Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktaförh. inom olika inskrivningsomr.	55
6 b. Kassationsorsaker hos förut inskrivna värnpliktiga (grupp A)	56
6 c. Sjukdomar och bildningsfel hos förut inskrivna värnpliktiga (grupp B och C)	57
7. Sjukligheten bland manskapet vid arméns truppförband	58
8. Sjukdomar bland manskapet vid arméns truppförband	62
9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis	78
10. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén	81
11. Dödlighet bland arméns manskap inom olika områden och efter ålder	82
12 a. Samtliga å garnissonssjukhusen vårdade sjuka	83
12 b. Å garnissonssjukhusen vårdade sjuka från armén och flottan	83
13. Å garnissonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall	84
14—19. Å garnissonssjukhusen operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna militära patienter	88
20. Utgifter för truppveterinärvården	99
21. Översikt av sjukligheten bland arméns hästar	101
22. Sammandrag av hästsjukbesked	102
23. Själv döda hästar	105
24. Avlivade hästar	106
25. Kasserade hästar	107

TABLE DES MATIÈRES.

	Page
A. Activité du bureau médical de la Direction de l'Administration médicale de l'armée	1
Activité du bureau de lunettes	4
Demarches faites par la Direction concernant la revaccination	6
B. Corps des médecins militaires	9
C. Extraits des rapports annuels des médecins militaires	10
D. Examens des conscriptionnaires	23
E. Morbidité chez les conscrits	26
F. Corps des vétérinaires militaires	28

G. Extraits des rapports annuels des vétérinaires militaires	Page 29
H. Morbidité chez les chevaux	40

Tableaux.

Tabl. 1. Dépenses pour le service sanitaire des troupes	46
<i>Col. 1: Régiments ou détachements. Col. 2: Nombre de jours de service. Col. 3: Dépenses (cour.). Col. 4—13: Dépenses par soldat et par jour en ôre. Col. 4: Matériaux. Col. 5: Entretien. Col. 6: Fournitures. Col. 7: Séjour à l'hôpital. Col. 8: Médicaments. Col. 9: Soins aux dents. Col. 10: Transferts. Col. 11: Pour épidémies. Col. 12: Dépenses diverses. Col. 13: Totaux.</i>	
2. Résumé des rapports sur les inspections médicales des conscriptionnaires	48
<i>Col. 2: Totaux des examinés. Col. 3—5: Non conscrits. Col. 6—12: Conscrits. Col. 13: Non conscrits en %. Col. 14: Conscrits en %. Col. 15: En tout.</i>	
3 a, 3 b. Résumé des causes de réformation des conscriptionnaires, groupe A, de 20 ans, resp. de ceux au-dessus de 20 ans	49
3 c. Maladies des conscriptionnaires, groupe H.	51
4 a, 4 b. Vices de formation et maladies des conscriptionnaires, groupes B et C.	52
5. Idem, groupe D	54
6 a, Résumé des rapports sur les modifications des relations de service des conscrits	56
6 b, 6 c. Causes de modifications des relations de service des conscrits	56
7. Morbidité parmi les conscrits	58
<i>Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Restés de l'année précédente. Col. 4—6: Malades entrés par âge. Col. 7—18: Malades entrés par mois. Col. 19: Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. Col. 22: Total des malades (restés et entrés). Col. 23: Sortis capables de continuer leur service militaire. Col. 24: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décédés. Col. 26: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.</i>	
8. Maladies parmi les conscrits	62
<i>Groupe I: Vices de formation ou de développement. Groupe II: Maladies d'infection aiguës. Groupe III: Maladies zooparasitaires. Groupe IV: Maladies d'infection chroniques. Groupe V: Maladies constitutionnelles. Groupe VI: Maladies d'intoxication chroniques. Groupe VII: Maladies mentales. Groupe VIII: Maladies du système nerveux. Groupe IX: Maladies des yeux. Groupe X: Maladies des oreilles. Groupe XI: Maladies de l'appareil circulatoire. Groupe XII: Maladies de l'appareil respiratoire. Groupe XIII: Maladies de l'appareil digestif. Groupe XIV: Maladies non vénériennes de l'appareil génito-urinaire. Groupe XV: Maladies de l'appareil locomoteur et du système osseux. Groupe XVI: Maladies de la peau et du tissu cellulaire. Groupe XVII: Tumeurs. Groupe XVIII: Cas des lésions corporelles et d'empoisonnements. Col. 150: Ruptures et distensions des muscles et tendons. Col. 151: Distorsions. Col. 152: Luxations, simples, compl. Col. 153: Fractures, simples, compl. Col. 154: Contusions. Col. 155: Blessures d'armes tranchantes ou pointues. Col. 156 a, b, c: Blessures d'armes à feu. Col. 157: Excoriations causées par la chaussure. Col. 158: Excoriations causées par l'équitation. Col. 159 a, b: Brûlures et traumatismes causés par explosion. Col. 160: Engelures. Col. 161: Coups de soleil et coups de chaleur. Col. 162: Intoxications aiguës. Col. 163: Traumatismes d'autres sortes. Col. 164: Suicides, tentatives de suicide. Col. 165: Maladies indéterminées. Col. 166: Cas d'observation. Col. 167: Total des malades entrés.</i>	
9. Certaines maladies épidémiques par mois	78
10. Maladies vénériennes dans l'armée	81
11. Causes de décès parmi les conscrits	82
12 a. Totaux des malades traités aux hôpitaux de garnison	83
12 b. Conscrits malades (de l'armée et de la marine) traités aux hôpitaux de garnison	83
13. Cas de maladies parmi les conscrits traités aux hôpitaux de garnison	84
14—19. Opérations pratiquées aux hôpitaux de garnison	88
20. Dépenses pour le service vétérinaire des troupes	99
<i>Col. 1—3: Vr Tabl. 1. Col. 4—12: Dépenses par cheval et par jour en ôre. Col. 4, 5: Matériaux. Col. 6: Entretien. Col. 7: Fournitures. Col. 8: Médicaments. Col. 9: Transports. Col. 10: Epizooties. Col. 11: Dépenses diverses. Col. 12: Totaux.</i>	
21. Aperçu de la morbidité chez les chevaux de l'armée	101
22. Résumé des rapports sur les maladies des chevaux de l'armée	102
23—25. Chevaux décédés, tués, réformés resp.	106

Note. Chiffres en types spéciaux (1, 2, 3 . . .) sont à regarder comme approximatifs.

A. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelses verksamhet.

a. Fältläkarbyrån.

Under år 1934 hava å fältläkarbyrån och generalfältläkarens expedition handlagts sammanlagt 5 309 ärenden, därav 128 av hemlig natur.

Bland ärenden, som avse arméns *sjukvårdsväsen i allmänhet*, kunna nämnas:

- omarbetande av besiktningsreglementet;
- frågeformulär för läkarundersökning vid inskrivningsförrättning;
- angående revivator;
- om förekomsten av angina tonsillaris vid armén;
- angående värnpliktiga studenters hälso- och tjänstgöringsförhållanden;
- angående omarbetning av föreskrifterna för rätt till fri sjukvård vid mobilisering och i krig;
- samarbete med rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap;
- om utredning rörande säkerställandet i krig av tillverkning av läkemedel samt av röntgenrör och röntgenfilm m. m.;
- om riktlinjerna för sjuk- och veterinärvårdens organisation vid en mobiliserad arméfördelning;
- om utlåning av armén tillhörig sjukvårdsmateriel till frivilliga landstormsövningar m. m.;
- om fordringar vid syn- och hörselprovning hos personal för viss tjänstgöring och vid vissa skolor vid artilleriet och fortifikationen;
- om röntgenundersökningar vid inskrivningsförrättning inom ro 72;
- angående utredning rörande förekomsten och förebyggandet av lungtuberkulos bland elever vid K. H. S. m. fl. skolor;
- om obligatorisk röntgenundersökning av värnpliktiga vid tjänstgöringens början samt av elever vid A. U. S. och A. I. H. S.;
- om utredning av den militära tuberkulosfrågan gemensamt med marinförvaltningen och flygstyrelsen;
- angående föreskrifter rörande revaccinationen av arméns personal;
- om sättet för sjukvisitations verkställande vid truppförbanden osv. för den kvinnliga arbetspersonalen;
- om kostnaderna för samvetsömmas läkarvård;
- försök vid Karolinska institutets fysiologiska avdelning angående sammanställningen av vissa födoämnen;
- revidering av kontrollföreskrifterna rörande mjölks pasteurisering;
- angående en matförgiftningsepidemi vid I. 5;

bestämmelser om förebyggande och utrotande av väggohyra i kaserner;
om erforderligt förråd av sera och ympämnar vid armén;
om inställande av 1934 års repetitionsövningar för vissa värnpliktiga på grund av barnförlamning;
om anskaffning av sjuktransportbilar till vissa garnisonsorter;
om dressyrförsök med hundar vid T. 3 och vissa därmed sammanhängande frågor;
om upplåtande av en sjukhuspaviljong vid I. 20 till Västerbottens läns epideminämnd;
om gemensamt sjukhus för I. 6 och A. 3;
om portionskostnaden för manskap vid vård å civil sjukvårdsinrättning;
om ordnande av kosthållet för sköterskor vid arméns truppförband m. m.;
uppgifter till 1934 års militärpensionssakkunniga.

•

Till fältläkaren vid Södra arméfördelningen har för utredning överlämnats frågan om vaktlokaler hygieniska inredning och till stabsläkaren på Gotland om standardisering av skul- och sopbodar.

•

Beträffande frågor, som *beröra läkarpersonalens tillsättande, tjänstgöring osv.* hava bl. a. följande ärenden förevarit:

kompetensfordringar för erhållande av vissa läkartjänster vid militära sjukvårdsinrättningar;
utbildningsföreskrifter för värnpliktiga läkare;
assistentläkartjänsternas vid militärsjukhusen jämställande med tjänstgöring vid medicinsk sjukhusavdelning.

•

I vad avser *övrig sjukvårdspersonals utbildning osv.* hava handlagts bl. a. ärenden angående:

förslag till nya utbildningsföreskrifter för sjukvårdssoldatskolorna;
förslag till utbildningsbestämmelser för trängtruppernas sjukvårdsmän och ersättningsreserven;
bestämmelser för sjukhustjänstgöring för trängtruppernas värnpliktiga i sjukvårdstjänst;
föreskrifter för sjukhusutbildning av korpralselever vid trängtruppernas sjukvårdskompanier samt för sjukvårdskorpralskolorna;
utbildningen i gasskyddstjänst och röktjänst m. m.

•

Bland ärenden *rörande verksamheten vid garnisonssjukhusen och beredande av vård å dessa även för civila sjuka* märkas:

ifrågasatt om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Karlsborg;
ifrågasatta ombyggnadsarbeten vid garnisonssjukhuset i Linköping;

om tillfällig utökning av sjuksköterske- och sjukvårdspersonalen vid garnisonssjukhusen i Stockholm, Skövde, Karlsborg och Eksjö;

om anställande av laboratorie- och apoteksbiträde vid garnisonssjukhuset i Stockholm budgetåret 1934/1935;

utanordnande av medel till anordnande av enskilda och halvenskilda rum vid militärsjukhuset i Eksjö;

nytt avtal med Kalmar läns norra landsting rörande vård av civila patienter vid militärsjukhuset i Eksjö;

avtal mellan arméförvaltningens vederbörande departement och sjukvårdsstyrelse samt pensionsstyrelsen angående reumatikerpaviljong i Boden;

om beredande av vårdplatser för civila patienter vid T. 3:s sjukhus i Sollefteå;

om vård av civila patienter å garnisonssjukhuset på Visborgs slätt;

angående utarbetande av enhetliga blanketter för garnisons- och militärsjukhusen.

•

Sjukvårdsstyrelsens verksamhet, avseende *nyanskaffning, modernisering eller förvaring av sjukvårdsmateriel m. m.* har medfört handläggning av bl. a. följande ärenden:

anskaffning av universalbord för garnisonssjukhuset i Boden;

anskaffande av gasmaskglasögon;

angående gasmaskväskor m. m. samt gaspuderaskar;

anskaffning m. m. av tandvårdskista;

angående lådor för fotvård;

angående fortsatta försök med sjukvårdsmateriel (bårar och bårsäckar);

angående packningsförsök med sjukvårdsmateriel å sjukvårdspackkärra;

angående sjukvårdspackkärra;

försök med bårsäck;

utprovning av ny modell av avpolletteringssedlar;

försök med isolitbägare för sjukbärare;

yttrande över förslag till fältutrustningslistor;

inköp av kirurgiska instrument för sjukvårdskompani och fältsjukhus m. m.

•

Det *internationella samarbetet inom militärmedicinen m. m.* har fortsatt och föranlett handläggning av bl. a.:

rapport över internationella Röda korskommitténs 8. sammankomst i Genève 9.—16. oktober 1933;

rapport över internationella Röda korskommitténs 9. sammankomst i Genève 2.—9. juli 1934;

Sveriges representation vid internationella Röda korskonferensen i Tokio 1934;

utbyte av militär sjukvårdsstatistik med främmande makter.

•

Bland avgivna särskilda yttranden i ärenden av större vikt böra följande anföras:

- betänkande angående den slutna kroppssjukvården i riket;
- rörande nya bestämmelser i fråga om pension för personal vid försvarssändet;
- förslag till upprättande av arméns hundgård;
- militärt järnvägsreglemente;
- förslag till instruktion för fältövningar;
- angående kungl. arméförvaltningens krigsförberedelser;
- Svenska sjuksköterskeföreningens skrivelse rörande anställnings- och avlöningsförmåner för sjuksköterskor m. fl.

•

I generalfältläkarens expedition handläggas bl. a. ärenden angående tillhandahållande av extra läkare, rullföring och fördelning till tjänstgöring av värnpliktiga läkare, tandläkare, apotekare och veterinärer, ändring av värnpliktsförhållanden, beviljande av uppskov, utarbetande av planer för mobilisering, utskrivning av krigstjänstgöringsorder m. m.

•

Av läkare inom sjukvårdsstyrelsen hava följande arbeten under året publicerats.

Erhardt, R. Referat av Tidskrift i militär hälsovård 1932—33.

— Samhällsförtätning, infektion och sjukhus. Nordisk medicinsk tidskrift.
Lindvall, H. Översikt över militärläkarnas ställning. Tidskrift i militär hälsovård.

Wilton, A. En förenklad beräkning av sjuktransportbilar. Tidskrift i militär hälsovård.

Verksamheten vid sjukvårdsstyrelsens glasögondepå.¹

Sedan 1922 erhåller manskap vid armén, om detta för tjänstens fullgörande är nödvändigt eller om besvär från ögonen så kräva, glas på kronans bekostnad från en gemensam central, den s. k. glasögondepån. Glasen bliva bärens egendom.

Tab. A lämnar en översikt av antalet levererade glasögon inom armén samt av glasens beskaffenhet. Under året hava 549 par glasögon levererats. Motsvarande siffra var år 1932 558, år 1933 451.

Skjutglasögonen utgöra som vanligt drygt 90 % av hela antalet. Förhållandet mellan minusglas, plusglas och cylinderglas håller sig även i stort sett oförändrat. Minusglasen bruka utgöra omkring 60 %. Möjligen förmärks en viss tendens till ökning av plusglasen på bekostnad av cylinderglasen. Unge-

¹ En mera detaljerad redogörelse återfinnes i Tidskrift i militär hälsovård, Bd. 60, 1935.

Tab. A. Inom armén under år 1934 levererade glasögon samt glasens beskaffenhet.

Truppförband	Antal glasögon (par)					Glasens beskaffenhet, antal glas						
	Rekvi- rerade av		Levererade			Sfer. + glas	Sfer. + glas	Cyl. glas	Skydds- glas		Andra glas	Sum- ma leve- rerade glas
	speci- alist	ej spec. trupp- läkare,	gasmask- brillor	skjut- glasögon	andra glasögon				rök- färgade	Hallenet		
Södra arméfördelningen .	10	68	4	70	4	118	24	8	—	2	4	156
Västra ,	20	40	1	55	4	84	13	17	—	—	6	120
Östra ,	138	123	1	243	17	314	44	143	—	—	18	519
Norra ,	5	51	1	51	4	70	18	24	—	—	—	112
Övre Norrlands trupper .	29	—	—	27	2	34	12	11	—	—	1	58
Bodens besättningstrupper	62	—	—	59	3	45	18	56	—	—	5	124
Gotlands trupper	—	3	—	3	—	6	—	—	—	—	—	6
Summa	264	285	7	508	34	671	129	259	—	2	34	1 095
På 100 i varje grupp	48	52	1	93	6	61	12	24	3			100 0

fär hälften av alla glas rekvideras efter undersökning av ögonläkare, som i Stockholm, Umeå och Boden utföra alla refraktionsbestämningar. Vid ett flertal regementen visa truppläkarna ett stort intresse för dessa undersökningar, vilket måste äga betydelse för stridsdugligheten med tanke på nutida reducerade styrkeförhållanden.

Gruppen skjutglasögon omfatta sådana glas, som medföra för skjutning tillräcklig synskärpa, d. v. s. minst 0.8. Rubriken »Andra glasögon» avser skyddsglasögon och glasögon, som förordnas för icke vapenföra eller för sådana va-

Tab. B. Inom olika vapenslag år 1934 levererade glas med angivande av glasens styrka.

Vapenslag	Sferiska ÷ glas			Sferiska + glas		Cylindriska glas		Skydds- glas		Andra glas	Summa glas	På 100 av samt- liga
	< 3 D	3-6 D	> 6 D	< 3 D	3-6 D	< 3 D	3-6 D	färgade	rök- lauer			
Infanteriet	408	139	3	74	37	188	7	—	—	25	881	80
Kavalleriet	4	4	—	3	2	5	—	—	—	—	18	2
Artilleriet	19	6	—	4	2	23	4	—	2	2	62	6
Fortifikationen	16	9	—	1	2	17	—	—	—	5	50	5
Trängen	22	19	—	4	—	—	2	—	—	1	48	4
Intendenturtrupperna .	14	7	1	—	—	13	—	—	—	1	36	3
Summa	483	184	4	86	43	246	13	—	2	34	1 095	100 0
På 100 i varje grupp	72	27	1	66	34	95	5	—	—			100 0
På 100 av alla glas	61 = $\frac{9}{10}$			12 $\geq \frac{1}{10}$		24 $\leq \frac{3}{10}$		3				100 0

penföra, som visserligen ej besitta »skjutsyn» men dock för tjänstens fullgörande eller till följd av besvär från ögonen behöva glaskorrektion.

Sferiska minusglas (»sfer.—glas») förordnas åt närsynta, sferiska plusglas (»sfer.+glas») åt översynta, cylinderglas (»cyl.glas») åt s. k. astigmat.

Gruppen »Andra glas» omfattar planglas, mattglas o. d.

Tab. B visar glasens fördelning på de olika vapenslagen och ger därjämte kännedom om glasens styrka. Det stora antalet glas inom infanteriet beror ej enbart av detta vapenslags höga numerär utan även av möjligheten att inom detsamma utnyttja »glasbärare». Vid kavalleriet och fältartilleriet är glaskorrektion ej tillåten för vapenföra värnpliktiga.

Sjukvårdsstyrelsens åtgärder beträffande skyddskoppypningen vid armén år 1934.

Under huvuddelen av årets 3 första kvartal tillämpades samma bestämmelser för ympning och besiktning, som föreskrivits i skrivelse den 19. april 1933, D. Nr 1 045, och gällde för huvuddelen av under 2.—4. kvartalen 1933 utförda vaccinationer. Enligt dessa skulle ympning ske med 2 snitt och 3 besiktningar företagas, nämligen efter 24 timmar, på 4. dagen samt på 8. dagen. En sammanfattning av resultatet — efter frånräknande av en del ej fullt tydliga rapporter — återfinnes i **Tab. C: 1**.

Tab. C: 1. Skyddskoppypning av manskap vid armén under huvudsakligen 1.—3. kvartalen år 1934 (enligt 1933 års bestämmelser).

	Reaktion ¹ med reaktionstyp												
	Gr. I	Grupp II							Grupp III			Gr. IV	Summa
	000	100—200	110—220	010—020	1110—2220	1010—2020	0110—0220	0010—0020	1011—2022	1111—2222	0111—0222	0011—0022	
Antal	1 087	1 066	3 510	854	7 047	94	1 030	261	127	6 046	2 274	335	23 731

Anm. Samtliga äro ympade med 2 snitt.

Av tabellen framgår, att lokalreaktionerna så utfallit, att av samtliga 23 731 ympade 1 087 (grupp I) eller 4·6 [4·9]² % av de ympade borde betecknas såsom redan före ympningen helt oemottagliga för smittkoppor (ingen reaktion), ytterligare 13 862 (grupp II) eller 58·4 [58·7] % visat helt ringa mottaglighet (olika grader av immunitetsreaktion utan koppbildning), 8 447 (grupp III) eller 35·6 [34·1] % starkare mottaglighet (olika grader av immunitetsreaktion med starkare eller svagare framträdande koppbildning i ettdera eller båda ymp-

¹ Siffrorna i kolumnbuvudet betyda: Första, andra och tredje siffran antalet på varje ympad reagerande ympställen vid resp. 1:sta, 2:dra och 3:dje besiktningstillfället, fjärde siffran antal redovisade typiska vaccinkoppor.

² Siffrorna inom klammer [] angiva motsvarande siffror år 1933.

ställena) samt högst 335 (grupp IV) eller 1·4 [2·3] % stark mottaglighet (reaktion, som förlöpt till koppbildning och inställt sig på sådan tidpunkt, att den kunnat jämföras med typisk vaccinkoppa i primovaccinationens mening)¹.

Sjukligheten vid i Tab. C: 1 återgivna ympningar återfinnes i Tab. C: 2.

Tab. C: 2. Sjuklighet på grund av ympning vid armén huvudsakligen under 1.—3. kvartalen år 1934.

Antal besiktigade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten								
	antal man i allt	vårdade å sjukhus		sjukskrivna vid trupp		befrielse från vissa övningar		i allt	
		antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
23 731	1 123	2 024	1·8	954	0·9	1 123	1·0	4 101	3·7

Av de ympade hava 4·7 [4·1] % sjukskrivits å sjukhus eller vid trupp med i genomsnitt 2·7 [2·4] sjukdagar per man, vartill kommer befrielse från deltagande i vissa övningar — utan sjukskrivning — under 1·0 [0·9] dag.

Utfallet av ympningarna under 1934 års 3 första kvartal har sålunda varit enahanda som vid de under 1933 års 3 sista kvartal enligt samma bestämmelser utförda. Därmed ansågs ett tillräckligt material föreligga för att slutgiltigt hava ådagalagt de militära ympreaktionernas karaktär av huvudsakligen immunitetsreaktioner. Styrelsen kunde därför, med tillgodogörande av de rön beträffande ymp teknik och bedömning, som även tidigare verkställda undersökningar givit, jämväl vidtaga de förenklingar i ympnings- och besiktningsförfarande, vilka utan eftersättande av åtgärdens effektivitet kunde verkställas. I skrivelse den 11 sept. 1934, D. Nr 306, föreskrevs tillsvidare försöksvis ympning med 2 snitt, dock att 1 snitt kunde ifrågakomma, där kraftigare reaktion vore att vänta. Besiktning skulle som regel ske endast en gång, nämligen å 4. dygnet. Ytterligare besiktning skulle ske allenast om reaktion då uteblev, och i så fall på 8. dygnet.

En sammanfattning av resultatet återfinnes i Tab. C: 3.

Tab. C: 3. Skyddskoppympning av manskap vid armén under 4. kvartalet år 1934 (enligt 1934 års bestämmelser).

	Ympade med	Antal ympade	Antal besiktigade	Antal reagerande	Reagerande % av besiktigade.
Primovaccination	2 snitt	88	88	81	92·0
	1 snitt	6	6	6	100·0
Revaccination	2 snitt	8 597	8 574	8 242	96·1
	1 snitt	42	42	42	100·0

¹ För mera utförlig beskrivning se: Gyllenswärd, Skyddskoppympningen i barnåren i belysning av utfallet av ympningar inom svenska armén, II. Tidskrift i militär hälsovård 1935, h. 2.

I allt kunde 8 710 ympade tillfredsställande besiktigas. Av dessa reagerade 8 371 eller 96·1 % på ympningen.

Av ympningen föranledd inskränkning i tjänstbarheten har sammanställts i Tab. C: 4.

**Tab. C: 4. Sjuklighet på grund av ympning vid armén
4. kvartalet år 1934.**

	Antal besiktigade ympade	På grund av ympbesvär föranledd inskränkning i tjänstedugligheten									
		Antal man	% sjuk- skrivna av be- siktigade	vårdade å sjukhus		sjukskrivna vid trupp		befrielse från vissa övningar		i allt	
				antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man	antal dagar	dagar per man
Primovaccin.	93 ¹	31	33·3	69	2·2	60	1·9	31	1·0	160	5·2
Revaccination	8 616	330	3·8	594	1·8	429	1·3	330	1·0	1 353	4·1

Nedsatt tjänstbarhet visade 33·3 % av de såsom primovaccinationer angivna fallen, men blott 3·8 % av revaccinationsfallen med 5·2 dagar per man bland de förra och 4·1 dagar per man bland de senare. Olägenheterna av ympningen hava alltså i likhet med föregående år varit helt obetydliga. De nya bestämmelserna hava visat sig ändamålsenliga och tidsvinsten genom deras tillämpning betydande.

b. Fältveterinärbyrån.

Å fältveterinärbyrån och generalfältläkarens expedition (veterinärärenden) hava under året handlagts 1 020 ärenden, varav 28 av hemlig natur. I förenämnda antal ärenden äro icke inräknade vissa besked och rapporter, hästkort m. m. till ett sammanlagt antal av omkring 500.

Bland viktigare handlagda ärenden kunna anföras:
ang. fortsatta försök med skärpningsmetoder;

- » hästgasmask;
- » benskydd för häst mot senapsgas;
- » nya fältutrustningslistor vid armén;
- » utredning av arméns bokfråga;
- » infanteriets kompanihästar m. m.;
- » olika kraftfodermedels lämplighet för arméns hästar;
- » värdering av till inlösen av Kronan anmälda hästar;
- » ersättningsanspråk för störtade hästar;
- » ändring i bestämmelserna rörande ersättning för störtade eller skadade lejda hästar;

¹ Frånräknad 1, som vid kontroll i prästbetyg angivits ympad som barn.

ang. priset på remontbeten;

- » taktisk utbildningskurs för militärveterinärer;
- » tillgodoräknande av militär tjänstgöring för uppflyttning i högre löneklass i löneplan för distriktsveterinärer;
- » nya pensionsbestämmelser för försvarsväsendets personal;
- » förstärkning av arvoden för upprätthållande av veterinärvården vid vissa infanteritruppförband;
- » kostnader för vållande av skada vid körning med hästtransportbil;
- » fordringar på vissa födoämnen vid leverans till armén;
- » nyinredning i stallar samt smedjor vid vissa truppförband.

Under året har ny upplaga av »Förteckning över arméns veterinärmateriel» utgivits och »Lärobok i hästkännedom för arméns underbefäls- m. fl. skolor» omarbetats.

Till tjänstgöring å byrån hava jämlikt nådiga brev den 20. juni 1933 och den 15. juni 1934 varit inkallade 5 beställningshavare under sammanlagt 4 månader och 13 dagar.

Dessutom har 1 beställningshavare på övergångsstat å byrån fullgjort åliggande minsta tjänstgöring (30 dagar).

Under året har taktisk utbildningskurs för militärveterinärer avhållits i Halmstad under tiden den 30. juli—11. augusti (11 deltagare).

Fältveterinär *G. Hellgren* har tilldelats resestipendium och varit kommanderad för bedrivande av militärveterinära studier inom finska armén.

Oberstabsveterinär *D:r Herter* har med nådigt medgivande under c:a en månad studerat svenskt militärveterinärväsende.

B. Fältläkarkåren.

Under 1934 har fältläkarkårens personal på aktiv stat utökats med en tillförordnad bataljonsläkarbeställning vid kommandantskapet i Boden. Jämlikt riksdagens beslut i ärendet ankommer det på Kungl. Maj:t att bestämma, när denna i staten upptagna beställning skall få tillsättas. Så har icke skett under 1934.

Fältläkarkårens personal å aktiv stat räknade vid årets slut 109 medlemmar, nämligen:

- 1 generalfältläkare,
- 1 överfältläkare,
- 4 fältläkare,
- 35 regementsläkare,
- 41 bataljonsläkare,
- 2 t.f. bataljonsläkare och
- 25 bataljonsläkare vid fältläkarkåren.

Vid årets början voro å aktiv stat 6 läkartjänster vakanta, därav två regementsläkarbeställningar och fyra bataljonsläkarbeställningar vid truppförband. Av det i staten 1933/1934 bestämda antalet 25 bataljonsläkare vid fältläkarkåren voro samtliga beställningar besatta, därav dock en med t.f. bataljonsläkare på beställning uppförd i staten för kommandantskapet i Boden.

Under året ha genom transport eller befordran 11 läkartjänster, varav 2 bataljonsläkartjänster vid fältläkarkåren, och genom avsked 6, varav 4 bataljonsläkartjänster vid fältläkarkåren, blivit lediga.

Under året har medlemmen av sjukvårdsstyrelsens vetenskapliga råd, fältläkaren på övergångsstat, professor Fritz Ask avgått med döden. Av personalen på aktiv stat har avlidit bataljonsläkaren vid Svea trängkår A. E. Ahlgren. Av personal i fältläkarkårens reserv hava under året avlidit regementsläkarna C. V. G. Charlier, C. E. Wykman samt bataljonsläkarna S. D. Sommarin och G. Edholm.

Av 17 beställningar — fränsett bataljonsläkarbeställningar vid fältläkarkåren —, som under längre eller kortare tid av året varit lediga, ha 11 blivit besatta med ordinarie innehavare.

Vid årets slut voro 9 läkartjänster lediga, därav 2 regements- och 5 bataljonsläkarbeställningar vid truppförband samt 2 t.f. bataljonsläkarbeställningar vid kommandantskapet i Boden. Av det i staten 1934/1935 bestämda antalet 25 bataljonsläkare vid fältläkarkåren voro 3 vakanta.

Övergångsstaten har enligt ovan under året minskats med 1 fältläkare. Den omfattade vid årets slut 2 regementsläkare, varav en med fältläkares tjänsteställning, och en bataljonsläkare med regementsläkares tjänsteställning.

Av reservstatens i stat upptagna 2 fältläkar-, 12 regementsläkar- och 6 bataljonsläkarbeställningar är endast 1 fältläkarbeställning besatt.

Fältläkarkårens reserv har under året ökat med 1 fältläkare, 1 regementsläkare och 12 bataljonsläkare, men minskats med 2 fältläkare, 6 regementsläkare och 5 bataljonsläkare.

C. Utdrag ur läkarnas årsberättelser.

Södra arméfördelningen.

Hälsotillståndet vid truppförbanden har under det gångna året i stort sett varit gott. Stänkfall av de vanligaste epidemiska sjukdomarna ha uppträtt, men inga epidemier ha förekommit.

Den förut under året konstaterade stora avgången bland studentkompaniets värnpliktige genom sjukdom och kroppsliga defekter har i stort sett varit densamma 1934. Bland de 1934 inryckta vid studentkompaniet I. 7, 331 man, överfördes sålunda 37 (11·2 %) till expeditiönsbiträden, frikallades 18 (5·4 %) och hemförlovades (jämlikt IF § 123: 2) 27 (8·2 %) d. v. s. en minskning av kontingenten av dessa orsaker med 24·8 %.

Apoteksfrågan är löst vid fördelningen i det organisationen med uppläggande av medikamentsförråd (förbrukningsförråd) är genomförd vid samtliga truppförband.

En cirkulärskrivelse till truppförbanden har avgivits med påpekanden och råd beträffande utspisningen m. m., vari framhölls lämpligheten av 4-veckorsmatsedel och tillgodoseende av vitaminhalten i födan m. m. (arméförvaltningens intendentsdepartements och sjukvårdsstyrelsens skrivelse d. 17/2 1933). Till svar härför från flera truppförband framhållits svårigheterna att få de värnpliktiga att förtära grönsaksrätter. Då rå frukt hellre förtäres, synes man i allmänhet ha begagnat den medgivna rättigheten att utspisa sådan (t. ex. apelsiner) även vintertid.

De enda större sjukvårdsärenden, som ännu vänta på sin lösning, äro A. 3:s sjukhusfråga och omorganisationen av tandvården inom Karlskrona fästning.

(Lindsjö.)

Södra skånska infanteriregementet.

Sjukhuset å Rvingehed har tagits i bruk å de tider, då regementet varit förlagt dit. Under året ha betydande målningsarbeten utförts, men ett förut framfört behov av modernisering, främst inläggande av vattenledning till mottagningsrum och de övre våningarna samt anordnande av w. c., kvarstår alltjämt.

Under november och december inträffade upprepade fall av koloxidförgiftning i en av de med varmluft uppvärmda kasernerna och föranledde utrymmande av ett helt kompanis lokaler samt anmälan till fortifikationsdepartementet.

(Almén.)

Kronobergs regemente.

Sjukdagarna för hela regementet uppgick endast till 2.5 % av tjänstgöringsdagarna. Inga epidemiska sjukdomar med undantag av 26 fall av påssjuka ha förekommit. Till det goda hälsotillståndet torde i hög grad ha bidragit de utmärkta förlägningsförhållandena med gles beläggning i logementen, som minskat faran för smittöverföring.

Tandläkarnas arbete har varit livligt uppskattat av manskapet, som villigt infunnit sig å tandklinikerna även å fritid.

En sjukvårdsfurir har under året beviljats 4 månaders tjänstledighet för tjänstgöring såsom vikarierande sjukskötare vid sinnessjukhus. Efter sitt avsked från regementet lyckades han på grund härav erhålla plats såsom sjukskötare vid statens sinnessjukhus. Då arméns sjukvårdsbeställningsmän ur sjukvårdsteknisk synpunkt torde vara synnerligen väl kvalificerade för sjukskötartjänst, vore det lämpligt, att genom vederbörande myndigheter så ordnades, att väl vitsordade sjukvårdsbeställningsmän erhöles anställning vid statens sinnessjukhus utan att först behöva tjänstgöra som semestervikarie. På detta sätt kunde civilianställningsfrågan lätt ordnas för denna kategori av förut fast anställda, varigenom stora fördelar för den militära sjukvården erhöles, i det platserna som sjukvårdsbeställningsmän därigenom säkerligen bleve mera eftersträfvade och man dessutom vunne den fördelen, att det vid eventuellt behov funnes flera utbildade f. d. sjukvårdsbeställningsmän.

(Grubb.)

Kronobergs regementes detachement, Karlskrona.

Huvudparten av de under året inträffade sjukdomsfallen utgöres av infektioner i svalg och övre luftvägar. Relativt stort är dock även antalet yttre skador samt extremitetskador. Skulden härtill tillskrives den av den knappa utbildningstiden nödvändiggjorda, forcerade utbildningen. Särskilt under repetitionsövningarna voro fotskadorna talrika. »Orsaken härtill torde delvis ligga i ungdomens ovana att gå, enär de i stället begagna cykel, samt i den stora påfrestning, som repetitions-

övningarna härigenom innebära för otränade fötter.» En annan och väsentlig orsak utgör dåliga skodon, varför det vore önskvärt, att den nya typ av marschskodon, som numera finnes tillgänglig och synes vara ändamålsenlig, uteslutande fick komma till användning. Slutligen torde mindre väl planlagda marscher med alltför långa marschpass spela en roll.

Då numera röntgen, serologiska prov m. fl. undersökningsmetoder kunna anses höra till vår tids ofrånkomliga diagnostiska hjälpmedel, synes det vara berättigat och icke obilligt, att även officerare och underofficerare enligt truppförbandsläkarens bestämmande vid sjukdom få åtnjuta förmånen härav, även då de icke kunna utföras vid truppförbandets sjukavdelning.¹

»För att icke onödigtvis belasta tandvårdsanslaget har under de senare åren vid volontäranställning fordrats, att de sökande innan anställningens ikraftträdande nöjaktigt fått sanera sina munnar. Detta synes ha varit ändamålsenligt.»

Köket, matsalen samt i samma byggnad belägna expeditioner, personal- och bc-stadsrum ha moderniserats, varmbadhuset har genomgått en grundlig renovering och förbättring, badplatsen för kallbad har cementserats och moderniserats m. m., varigenom kasernhygien avsevärt förbättrats. Ventilationen och uppvärmningen av kasernerna äro dock så gammalmodiga, att de icke kunna anses vara fullt nöjaktiga. Värmeugnar äro så utbrända, att de ej äro tillräckligt täta, varför kolos ej kan förhindras.

(Kihlstedt.)

Hallands regemente.

Under oktober förekom ett fall av poliomyelit och under augusti inträffade bland den kvinnliga kökspersonalen ytterligare ett, som hastigt ledde till döden.

Påfallande talrika ha de yttre skadorna i samband med gymnastik, fot- och handboll varit under året, så att placering i grupp eller befrielse från viss tjänstgöring på grund av yttre skador måst göras under icke mindre än 1 304 tjänstgöringsdagar.

(Kindström.)

Wendes artilleriregemente.

Bland sjukdomsorsakerna inta olycksfall vid idrottsövningar, särskilt fotboll och handboll, en avsevärt stor procent.

Allt större intresse och förståelse för iakttagande av gällande hälsovårdsföreskrifter kan konstateras såväl hos befäl som manskap. Mot regementets kaserner kvarstå alltjämt vissa anmärkningar avseende uppvärmningen och den artificiella belysningen samt i någon mån också underhållet.

(Heijbel.)

Skånska trängkåren.

Förekomsten av mal i stora mängder i kårens huvudförråd har nödvändiggjort en fullständig cyanvätebehandling av hela byggnaden, som synes ha haft god effekt.

(Wifelt.)

Västra arméfördelningen.

Hälsotillståndet har varit mycket gott. En del fall av scarlatina ha dock förekommit. Ehuru talrika poliomyelitfall inträffat inom arméfördelningsområdet, ha inga i tjänst varande militärer insjuknat däri.

Förläggningen på Tånga hed har under året satts i bättre skick. Genom de nya barackerna och sjukavdelningen, som färdigbyggts under året, äro de hygieniska förhållandena där numera goda, med undantag för kokinrättningen med bilokaler, för vilkas modernisering dock numera medel anvisats. Dessa lokaler beräknas vara färdiga inom de närmaste månaderna.

¹ Detta är numera medgivet (S. 8.)

Jämlikt go 1244/1934 har utbildningen av sjukvårdsmanskap (sjukvårdskorpralskolor) försöksvis omlagts. Utbildningen, som givit ett mycket gott resultat, har ägt rum dels vid I. 22 och dels vid garnisonssjukhusen i Skövde och Karlsborg.

(Eckman.)

Skaraborgs regemente.

Sommarsoldatskolans värnpliktiga ha undersökts enligt av sjukvårdsstyrelsen givna direktiv. Sålunda togs SR på samtliga omkring 400 man samt röntgenfoton av lungorna å alla med en SR av 7 mm (1 timma) eller däröver eller med hereditet för tbc eller med fysikaliska tecken på lungsjukdom. Resultatet visade, att de hittills vid regementet vidtagna åtgärderna för att hos nyinryckta upptäcka tbc synas vara tillfyllest. — Även frågan om tandkaries inflytande på SR-reaktionen fick i viss mån sin belysning.

(Blomberg.)

Bohusläns regemente.

Vissa iakttagelser under en långvarig påsjukeepidemi synas visa det önskvärda däri, att patienterna bliva sängliggande minst 10 å 12 dagar.

Frikallelse eller överföring till lindrigare tjänst av nyinryckta värnpliktiga har måst företagas i vanlig utsträckning med undantag för studenterna, som förefalla vara fysiskt svagare än föregående år.

(Hansson.)

Värmlands regemente.

Den fast anställda sjukvårdspersonalen har under året erhållit undervisning i sjukvård och hälsolära, varvid sjuksköterskan biträtt i undervisningen. Som ett led i utbildningen ha på fritid två elever biträtt såsom instruktörer och de övriga såsom elever deltagit i kursen, som Karlstadsgruppen av Svenska röda korsets olycksfallsberedskaper och frivilliga manliga sjukvårdstrupper anordnat. Dessutom ha samtliga på tjänstgöringstid genomgått handledning i olycksfall och sjukvård, Kap. II—VII, utgiven av Svenska röda korset.

Sjukvårdens fältbelysningsmateriel har varit föremål för kritisk undersökning. Försöken, som ännu icke äro slutförda, synas redan nu visa, att man kan öka ljuseffekten hos fältarbetslampan genom att förbättra reflektorn, varigenom strömförbrukningen kan minskas och längre bränntid utvinna. En för sjukvårdsförhållanden i fält lämpligare batterityp (torrbatteri) till ficklyktorna borde kunna konstrueras.

(Morsing.)

Livregementets husarer.

Såsom tidigare påpekats äro vissa verkstäder för trånga och hava dåliga ventilationsanordningar. Mobiliseringsförrådet för sjukvårdsmateriel är fortfarande beläget i källarvåningen, intill värmepannorna. Olägenheter och risker äro förknippade härmed.

(Roswall.)

Göta artilleriregemente.

En utökning av sjukvårdsbeställningsmännens utbildning måste anses nödvändig. Som tidigare framhållits är skolutbildningen avslutad i och med genomgången sjukvårdskorpralskola. En påbyggnad i form av en sjukvårdsfurirskola med tyngdpunkten lagd på ämnet hygien, varvid praktisk tjänstgöring hos hälsovårdsnämnd torde böra förekomma och ävenledes tjänst vid ambulansstation, skulle giva värdefull erfarenhet och ökad kunskap hos personalen. Då härigenom civilianställning, t. ex. såsom hälsovårdstillsyningsmän, lättare skulle kunna erhållas, skulle rekryteringen säkerligen i hög grad främjas.

Ehuru begreppet hemortsrätt med därav följande konsekvenser för avgiften på civila sjukvårdsinrättningar fr. o. m. den $\frac{1}{1}$ 1933 erhållit ändrad utformning i sjukhuslagen, har det ansetts oklart, huruvida värnpliktig, som fullgör tjänstgöring inom visst område, också skall anses vara bosatt där. I Göteborgs stad har det ansetts, att värnpliktig vid Göta artilleriregemente, icke enbart av denna orsak får åtnjuta vård på stadens sjukvårdsinrättningar mot samma legosängsavgift som stadens övriga befolkning.¹ (Strömberg.)

Östra arméfördelningen.

Hälsotillståndet har i stort sett varit mycket gott, utan anmärkningsvärda epidemier.

De hygieniska förhållandena äro i allmänhet goda, varifrån dock de vid Ing. 3:s förläggning vid Frösunda utgöra ett undantag. Behovet av w. c. vid I. 8 och AUS, badhus vid K. 1 samt en ny sjukavdelning vid SS framhålles.

Sjukvårdsorganisationen för I. 1 gemensamt med I. 2 S och Int. 1 är synnerligen oändamålsenlig. Vid liknande förhållande måste helt skilda organisationer för sjukvården med skilda tjänstegrenschefer och övrig personal skapas.

Sjukvårdsmanskapets utbildning har förbättrats därigenom, att en del av sjukvårdssoldatskolan förlagts till infanteritruppförband. Resultatet av just denna period synes vara mycket gott. Den förut påtalade olägenheten med ständiga eller mycket långvariga bortkommenderingar av sjukvårdare till skolor eller sjukhus kvarstår. Den redan förut knappt tilltagna sjukvårdspersonalen behövs på truppförbanden. Anslaget till tandvård är otillräckligt.

Den stora avgången av värnpliktiga från studentkompanierna på grund av hälso-skäl har varit föremål för såväl skarp kritik som speciella undersökningar. Även om denna avgång av flera skäl å priori måste väntas bli större än ifråga om övrigt linjemanskap, bör dock frågan i fortsättningen vara föremål för skärpt uppmärksamhet. Av föreliggande rapporter framgår dock, att avgången under året visar tecken till nedgång, i ett fall till och med så långt som till 10 %. (Hybbinette.)

Svea livgarde.

Utöver sjukvården för I. 1 har regementets personal att bestrida sjukvården för I. 2 S och Int. 1 samt för ett stort antal andra personalkategorier. Redan antalet sjukdagar för I. 2 S och Int. 1 överskrider för tvenne kvartal det för I. 1; härav framgår otvetydigt det orimliga däri, att ingen särskild läkarpersonal eller övrig sjukvårdspersonal finnes förordnad för nämnda truppförband. (Weisner.)

Livregementets grenadjärer.

I början av november utbröt explosionsartad en influensaepidemi, dock med lindrigt förlopp. Det stora flertalet invärtes sjukdomar har för övrigt utgjorts av halsfluss samt sjukdomar i respirations- och matsmältningsorganen. Antalet yttre skador visar en fortgående ökning och en ganska avsevärd sådan vid jämförelse med 1933.

Ehuru vid inskrivningsförrättningarna säkerligen endast det bästa soldatmaterial uttagits för utbildning till underbefäl, visar dock sjukfrekvensen vid underbefälskompaniet anmärkningsvärt höga siffror månaden efter inryckningen.

Vid studentkompaniet var avgången från linjen endast 16 %.

(Winberg.)

¹ Utredning av denna fråga pågår. (S. S.)

Upplands regemente.

Kassationen av nyinryckta värnpliktiga, uttagna till linjetjänst, har uppgått till 12.5 %. Studenterna utgöra ett undantag, i det att av de till befälsutbildning i kulsprutetjänst uttagna 10 % kasserats. Kassationen bland studenter och likställda överstiger således ej den bland till linjetjänst uttagna, vilket förhållande blir mera påfallande med hänsyn till den ansträngande utbildning (kulsprutetjänst), som dessa fullgöra.

Det har flera gånger ifrågasatts, om icke kassationen efter inryckningen till tjänstgöring skulle kunna nedbringas genom en bättre sovring vid inskrivningsförrättningen. Av flera orsaker torde detta icke vara möjligt i högre grad med nuvarande organisation av inskrivningsförrättningen.

Även under den fortsatta tjänstgöringen sker en viss avgång. Detta kan hänföras till att vissa sjukdomstecken, beroende på insufficiens av ena eller andra organet, t. ex. hjärta, nervsystem och fötter, först framkomma under den ansträngning, som tjänstgöringen i och för sig medför. Det är emellertid också beroende på den bristande möjligheten till diagnos i vissa fall enbart genom fysikalisk undersökning. Det är ur denna synpunkt önskligt, att man rutinmässigt kan begagna sig av SR, tuberkulinprov och röntgenundersökning.

»Vid I. S sker undersökningen på följande sätt. I samband med läkarundersökningen tages prov för bestämmandet av SR. Provet tages av sjuksköterskan och medför ingen som helst försening av arbetet. Endast 1-timmasvärdet undersöks. Tuberkulinreaktionen utföres enl. Pirquets metod med den norska modifikationen (ritsmetod). Första tuberkulinprovet utföres vid revaccinationen och erfordrar således icke någon extra inställelse av de undersökta. Samtidigt utföres en andra tuberkulinreaktion, om den första utfallit negativt. Avläsningen av den andra tuberkulinreaktionen sker efter 48 timmar. Organiserad på detta sätt erfordrar tuberkulinundersökningen endast obetydlig arbetsökning och medför ingen olägenhet ur utbildningssynpunkt. Lämpligen kompletteras tvenne negativa Pirquetreaktioner med en Mantouxreaktion med 1 mgm tuberkulin.

Kostnaderna för undersökningarna äro obetydliga och äro försvinnande små i jämförelse med de kostnader, som en vid inryckningen utebliven diagnos av t. ex. lungtuberkulos medför för statsverket.»

(Kristensson.)

Södermanlands regemente.

Utbildningen av sjukvårdsbeställningsmän vid infanteriet (sjukvårdssoldatskola) har under året överförts från garnisonssjukhus till truppförband. Detta torde få anses vara en lycklig åtgärd och resultatet, vad beträffar ifrågavarande period, trots dess korthet, gynnsamt.

»Influensa» har härjat i två perioder, i juni—juli och i december. Övriga infektiöst-katarrala åkommor utgjorde en fjärdedel av sjukdagarna vid regementet och tillsammans med influensafallen utgöra de inemot hälften av alla sjukdomsfall och likaledes inemot hälften av alla sjukdagar. Skadorna utgöra nära en femtedel av samtliga sjukdomsfall och krävde vård under en sjättedel av alla sjukdagarna.

(Barre.)

Livgrenadjärregementet.

I början av november insatte en epidemi av svalg- och luftrörsinfektioner (Influensa nostratyp), som på mindre än en vecka gav mer än hundratalet sjuka. Fallen voro i allmänhet av lindrig art.

(Ståhlberg.)

Jönköpings-Kalmar regemente.

Det största antalet vård dagar har betingats av bronchit, därefter av halsfluss. Två fall av barnförlamning, båda med dödlig utgång, ha inträffat.

På militärsjukhusets civila avdelning har i likhet med föregående år vårdplatser stått öppna för såväl Jönköpings som Östergötlands läns landstingsområde samt under sista kvartalet även för patienter från Kalmar läns norra landstingsområde.

(Hedenberg.)

Livregementet till häst.

Avsaknaden av egen badinrättning, ett missförhållande, som årligen med skärpa framhålles, kvarstår alltjämt såsom det främsta bekymret vid försök att upprätthålla en god kroppshygien vid truppen.

(Folke Möller.)

Svea artilleriregemente.

Hälsotillståndet har varit påfallande gott med undantag av de ständigt pågående halsinfektionerna. Ett hotande tillbud till dysenteriepidemi yppade sig den 14. september, i det att två kvinnliga köksbiträden insjuknade; de isolerades på epidemisjukhuset. Sekundärfall inträffade ej. Däremot inträffade omedelbart efteråt en matförgiftningsepidemi. Den 15. september hade cirka 100 portioner kallops blivit över. Dessa förvarades i kökets vanliga förrådsrum och då de efter cirka 48 timmars lagring icke företedde någon dålig smak eller lukt utspisades de ånyo som middagsmat den 17. Resten av truppen erhöi salt fläsk. På aftonen och under natten insjuknade nästan alla, som förtärt kallops, i häftiga magplågor och diarré, medan de övriga förblevo friska. Även ett fall av paratyfus B hos en värnpliktig signalist inträffade. Den utbrutna epidemien belyser behovet av kylanläggning för köket. Sådan är nu under anläggning och torde bli färdig att tagas i bruk i februari 1935.

(Sjögren.)

Smålands arméartilleriregemente.

Anslag har beviljats för införande av nytt uppvärmningssystem med varmvatten-element i stora kasernbyggnaden. Samtidigt kommer w. c. att införas i underofficersbostäderna i kasernen. Torkrum för batterierna beräknas kunna anordnas i samband med värmesystemets omläggning.

Utrymmet i badhuset är fortfarande otillräckligt. W. c. i batterierna är ett fortfarande ouppfyllt önskemål. Sjukhuset vid förläggningslokalerna i Skillingaryd är otidsenligt.

(Herne.)

Göta ingenjörkår.

Kårens nya sjukavdelning har varit i bruk sedan februari 1934. Tack vare omsorgsfull planläggning samt god instrumentutrustning fyller den synnerligen väl sin uppgift. På grund av avsaknad av sjuksköterska vid kåren har dennas arbete i viss utsträckning måst bestridas av manlig sjukvårdspersonal, och vissa nackdelar därav torde vara obestridliga.

Tuberkulinundersökningar ha under hösten företagits på allt nyinryckt manskap, värnpliktiga såväl som volontärer. Siffrorna, ehuru för små för att tillåta bestämda slutsatser, tyda dock på, att ungefär hälften av de nyinryckta äro tuberkulin-negativa, samt att bland volontärerna en fortskridande tuberkulisation äger rum, vilket överensstämmer med förhållandena i andra undersökningar.

(Lagergren.)

Fältelegrafkåren.

Under övningar i Norrtäljetrakten, där talrika fall av dysenteri funnos bland civilbefolkningen, inträffade endast ett fall inom truppen, vilket tyder på effektivitet av de vidtagna sjukåtgärderna.

Förläggningen vid Frösunda är synnerligen undermålig ur hygienisk synpunkt; trots detta är hälsotillståndet hos den där förlagda delen av kåren synnerligen gott.

(Bergendal.)

Svea trängkår.

Sjukligheten bland de trenne studentkompanierna (förlagda till I. 4) har varit synnerligen stor, påtagligen beroende på den synnerligen dåliga kroppsbeskaffenheten hos de värnpliktiga studenterna. Bland befälsleverna har på en kontingent av 114 man endast 93 kunnat fortsätta befälsutbildningen. Av till specialtjänst (adjutanter och läkarbiträden) uttagna kunde av en ursprunglig kader på 29 man endast 14 man försöka deltaga i full utbildning. »Enligt min mening bör det ställas större fordringar i kroppsligt avseende på dem, som skola uttagas till specialtjänst (adjutanter och läkarbiträden) och bör därför uttagningen icke ske i kommandoväg utan biträde av läkare. Den bör helst förläggas till inskrivningsförrättningarna, där inskrivningsläkaren lättare kan bedöma materialet.» (L. Möller.)

Norra arméfördelningen.

Hälsotillståndet kan under 1934 betecknas som i stort sett gott. Stänkfall av difteri och scharlakansfeber ha inträffat. Vid A. 4 uppkommo epidemiskt strax efter vårinryckningen 17 lunginflammationsfall.

På grund av knapphet med medel för hygieniska förbättringar hava sådana under året icke kunnat företagas i önskvärd utsträckning. I samband med diarréepidemierna vid I. 5 har kravet på förbättringar i dess matinrättning gjort sig påmint.

De för året nya bestämmelserna beträffande trängens värnpliktiga sjukvårdares i linjetjänst sjukhustjänstgöring samt rörande sjukvårdssoldatskolorna ha varit fördelaktiga.

(Odenius.)

Hälsinge regemente.

Rekryteringen av den fast anställda sjukvårdspersonalen är fortfarande jämförelsevis god, men möjligheten att någon längre tid efter skolornas genomgående få behålla den såfunda utbildade personalen är betydligt sämre än för truppen i övrigt på grund av de sämre befodringsutsikterna.

(Bjerner.)

Jämtlands fältjägarregemente.

Vid två tillfällen under året inträffade explosionsartade utbrott av diarrésjukdom hos ett stort antal bland manskapet. I bägge fallen har sjukdomen gått över på några få timmar eller högst ett dygn; ingen har varit allvarligare sjuk eller behövt intaga sängen. Den första epidemien som inträffade den 14 september förorsakades sannolikt av kallops. Vid utredning på Statens bakteriologiska laboratorium kunde dock tecken till infektion med någon av de specifika tarmbakterierna icke påvisas ej heller har någon bacillbärare bland kökspersonalen kunnat avslöjas eller har någon bland personalen befunnits vara behäftad med furunculos, sår på händerna eller luftvägsaffektion.

Den andra epidemien inträffade 9.—10. december. Vid undersökningar, som företagits av tillkallad expert, isolerades ur svagdricka, som serverats, en i riklig mängd förekommande bakterie av Gärtnergruppen, vilken även påvisades i avföringsprov

från en av de insjuknade samt från två av de kvinnliga servisbiträdena i köket. Även den serologiska undersökningen talar för sådan infektion. Den epidemiologiska utredning, som utförts vid regementet, talar närmast för att renstek, som utspisats till middagen den 9. december skulle ha överfört smittämnet. »Sannolikt har någon av bacillbärarna bland kökspersonalen, vilka infekterats av svagdrickat, i sin tur infekterat rensteken.»

»Till de åtgärder, som företogs med anledning av diarréepidemierna, hörde även undersökning av förteningen i de använda kökskärlen, varvid den märkliga upptäckten gjordes, att den innehöll ca tio gånger så mycket bly, som enligt gällande föreskrifter är tillåtet. Ifrågavarande kärl hava emellertid i många år varit i daglig användning i köket utan att giva upphov till någon förgiftning och äro säkerligen även i dessa fall utan skuld, då någon syra eller annat ämne som kunnat utlösa blyet, icke förekommit i maträtterna. De hava emellertid nu kasserats och ersatts med kärl av rostfritt stål.»

(Janson.)

Västernorrlands regemente.

»Sjukvårdskorpralskolor (sjukhustjänst) ha pågått vid sjukhuset under tiden $\frac{1}{11}$ — $\frac{10}{7}$ och $\frac{9}{10}$ — $\frac{31}{12}$ med elever från Norra arméfördelningen. Vid undervisningen har förutom Röda korsets 'Handledning vid olycksfall och sjukvård' och 'Lärobok för arméns sjukvårdsmanskap' använts en särskilt utarbetad kompletterande översikt av för sjukvårdsmanskapet viktiga delar av tjänsten, som ofullständigt eller ej närmare beröres i de använda läroböckerna. Den omfattar bl. a. besiktningslådan och enklare kroppsundersökningar, desinfektionslära, avlusning etc., de viktigaste invärtes sjukdomarna, könssjukdomarna, läkemedelslära, m. m. Eleverna ha fått dessa föreläsningar i avskrift. Därjämte har medicinalstyrelsens kungörelse av den 19. juni 1919 angående smittrening följts vid undervisningen. Intresset för undervisningen har härigenom blivit mycket stort och eleverna synas ha väl tillgodogjort sig kunskapsstoffet. Den förhållandevis långa utbildningstiden räcker väl till även för en sådan utvidgad kurs. Dessa föreläsningar i utarbetad form skulle måhända kunna bilda grundstommen för en ny lärobok, avsedd för sjukvårdskorpral- och furirskolor, sådan jag tänkt mig den. Jag har tidigare framhållit behovet av en sådan ny lärobok. Röda korsboken, som är modern, välskriven och bättre än den gamla läroboken för arméns sjukvårdsmanskap, medtager icke en hel del speciellt militära sjukvårdsfrågor av vikt.»

De nya, planerade lokalerna för mobiliseringsförrådet av sjukvårdsutrustning kunde genom brist å medel icke tagas i bruk. (Det förvaras därför för närvarande dels i en utrymd toalett, dels i ett skåp å röntgenavdelningen.) Förrådets rätta skötsel äventyras härigenom.

Ett anmärkningsvärt stort antal tuberkulosfall har inträffat under året, nämligen 6 fall, där sjukdomen fanns vid inryckningen, och 7 fall, som uppträdde under tjänstgöringen. Av dessa voro 3 primärinfektioner.

Den förut påpekade dåliga hygieniska utrustningen å toaletter, tvätt- och torkrum inom kasernerna kvarstår oförändrad.

Manskapets intresse för tandvård är stort och den militära tandvården bidrager säkerligen avsevärt till att öka förståelsen för värdet av sådan vård. (Arborelius.)

Norrlands artilleriregemente.

Under slutet av april och första hälften av maj hemsöktes regementet av en lunginflammationsepidemi med i genomsnitt medelsvåra fall. Inalles insjuknade 17 man.

Köksavdelningen är i behov av omändring i åtskilliga avseenden. I fråga om lokaler för den kvinnliga köks- och matsalspersonalen behövs framför allt bättre

rum för toalett och omklädning samt en liten matsal. Det är därvid synnerligen önskvärt, att en varmdusch kunde erhållas i det egentliga toaletterummet. Även vaktlokalen synes vara i behov av förbättring. (Johansson.)

Militärbefälet för övre Norrland.

Bodens fästning.

Behovet av exercishus vid I. 19 har vid upprepade tillfällen framhållits. Detta måste anses såsom synnerligen trängande, enär de ogynnsamma klimatiska förhållandena i Boden ofta framtvinga inomhusövningar, vilka måste avhållas under mindre tillfredsställande hygieniska betingelser, samt enär vid övningar utomhus på grund av klimatet risker måste tagas beträffande truppens hälsa, vilka skulle bli onödiga, om bättre förutsättningar för inomhusövningar förefunnos. — Bygandet av även andra hälften av pjäsexercishuset vid A. 8 synes oundgängligen erforderligt. Vid A. 8 saknas för närvarande badinrättning inom etablissemang, vilket av flera orsaker är en synnerligen kännbar brist. Ur allmänhygienisk synpunkt synes det icke obilligt att påyrka, att samtliga befälsbostäder förses med badrum. På grund av de klimatiska förhållandena och tjänstgöringens art torde detta behov vara mera berättigat i Boden än på någon annan förläggningssort. (Persson.)

Norrbottens regemente.

Den 19/11 uppträdde plötsligt ett stort antal influensafall. Epidemien omfattade 197 fall, därav 12 komplicerade med pneumonier.

Vid läkarundersökningen i samband med inryckningen har obligatorisk prövning av SR utförts och misstänkta fall kontrollerats med röntgen. På detta sätt ha 11 tuberkulosfall upptäckts. (Engel.)

Västerbottens regemente.

I april inträffade på musikkompaniet två fall av exsudativ pleurit, vilka gävo anledning till undersökning om eventuell smittkälla fanns inom kompaniet. Öppen tuberkulos upptäcktes hos en underofficer. Han avstängdes från tjänstgöring av regementschefen. Vidare påträffades ännu ett fall av tuberkulos. (Lundgren.)

Norrbottens artillerikår och Bodenskvadronen.

I november inträffade en svårartad influensaepidemi med ett 40-tal fall, varav 6 med lunginflammation.

Alla nyinryckande värnpliktiga ha genomgått tuberkulinprov, SR och röntgen-genomlysning. Därvid konstaterades 9 fall av lungtuberkulos. Då flera av dessa icke skulle kunnat diagnosticerats utan röntgenundersökning, är det sannolikt, att kostnaden för dessa undersökningar, som under året uppgått till sammanlagt kr. 271: 05, besparat försvarets huvudtitel avsevärda summor till ersättning åt sådana, som upptäckas först efter en tids tjänstgöring.

Enär endast sjukvårdskonstapeltjänst finnes, är det omöjligt att få någon dugande volontär att stanna kvar i sjukvården, då han givetvis icke vill frivilligt släppa möjligheten att få furirs lön och ställning. Eftersom utom nämnda truppförband åtskilliga andra personalkategorier ha sin sjukvård förlagd till A. 5, blir behovet av sjukvårdspersonal större än på många andra håll. (Thunström.)

Bodens artilleriregemente.

Uppmärksamheten hålles riktad på kökspersonalens hälsotillstånd och årligen företages lungundersökningar på denna personal. Under årets sista månader drabbades hela Bodens garnison av en influensaepidemi, som vid regementet räknade 107 fall.

(Thorburn.)

Bodens ingenjörkår.

De sedan 1932 vid kåren utförda särskilda tuberkulosundersökningarna (tuberkulinprov, SR och röntgengenomlysning av alla nyinryckta värnpliktiga och volontärer) ha även fortsatts 1934. Vid inryckningarna kunde på grund därav två värnpliktiga omedelbart frikallas samt en volontärsökande hemsändas. Under året har icke något fall av tuberkulos inträffat vid kåren. »Att den noggranna undersökningen vid inryckningen med omedelbart avskiljande av smittkällorna har haft den största betydelse för detta gynnsamma förhållande vid kåren torde vara säkert. Bidragande orsak är också den sedan flera år genomförda konsekventa undersökningen och kontrollen på den civila personalen, speciellt kökspersonalen.»

De sedan flera år i årsberättelser framförda klagomålen beträffande uppvärmningsförhållandena vid sjukstugan kvarstå oförändrade. Värmeledning är här mer än önskvärd.

(Thunström.)

Tredje intendenturkompaniet.

Vid influensaepidemien i november inträffade ett 40-tal fall, varav fyra komplicerade med lunginflammation och ett dödsfall. Beträffande tuberkulosproven gäller samma förhållande som påpekats från A. 5. Vid inryckningen upptäcktes sålunda ett fall, och intet fall av tuberkulos har senare inträffat under tjänstgöring.

(Thunström.)

Militärbefälet på Gotland.

Hälsotillståndet har varit gott. Ett 20-tal fall av röda hund i juli och ett 40-tal fall av påssjuka i november—december ha inträffat. Under tiden 1. september—medio oktober uppträdde ett antal fall av s. k. »Bornholmssjuka», som haft stor spridning bland civilbefolkningen. En del av dessa fall företedde tecken till lindrig meningealretning med förhöjning av trycket och cellökning i lumbalvätskan.

(Carlson.)

Krigsskolan.

Hälsotillståndet har i stort sett varit gott. Fallen av förkylningssjukdomar motsvara drygt $\frac{1}{4}$ av de sjukskrivna, varav halsflussen representeras med 70 %. I fråga om sjukdagar förorsaka förkylningarna $\frac{1}{5}$. Av sjukdomsfallen utgöra vidare bölder $\frac{1}{4}$ och olycksfall nära hälften.

Vid hälsovårdsinspektionerna har påpekats den knappa luftkuben i sjukrummen (vid full beläggning något över 15 kbm), samt dessa rums karaktär av genomgångsrum. Det i samma inspektionsrapporter påpekade behovet av dusch i anslutning till kadettförläggningen understrykes ytterligare. Vidare påpekas, att det vid nu samtidigt inneliggande trenne kurser av nuvarande storlek är svårt att upprätthålla hälsovårdsreglementets fordringar på luftkub.

(Wikström.)

Garnisonssjukhuset i Stockholm.

Den 1. oktober firades minnet av sjukhusets 100-åriga tillvaro.

De reparationsarbeten, som på grund av byggnadsstrejken icke kunde utföras 1933, utfördes 1934 vid sidan av de för sistnämnda år planerade arbetena. Likaså kommo uppskjutna omändringsarbeten till utförande.

Det av riksdagen beviljade anslaget till inredande av ny röntgenavdelning var 48,000 kr. Arbetena härpå slutfördes i november. Röntgenavdelningens förflyttning till dagrummet i byggnadens mittparti och närmast väster därom liggande rum med underliggande källare, föranledde vissa ändringar beträffande andra lokalers disposition. Sålunda anordnades tvenne nya, mindre dagrum, ett å avdelning kir. I och II samt ett å med. I. Nytt överläkarrum å med. avd. har inretts väster om laboratoriet. De genom röntgenavd:s flyttning frigjorda lokalerna ha inretts till isoleringsrum, »kadettrum» samt förrådsrum. Värmesystemet har utbytt. Med anslag från fortifikationsdepartementet samt med medel från sjukhuset och byggnadsstyrelsen ha polikliniklokaler genomgående renoverats. I manskapets matsal och tillhörande lokaler har erhållits värmeledning. Ett elektriskt sökar-system för att underlätta framförandet av meddelande till läkarna har anlagts. Radionätet har ytterligare utbyggt.

Enligt det med Stockholms läns landsting 1933 ingångna avtalet mottager sjukhuset civila manliga patienter även från länet. I alltjämt stigande antal hava sådana patienter mottagits och deras frekvenssiffra har nästan nått samma antal som de civila stockholmspatienternas. Balansen mellan sjukhusets olika klientelgrupper är fortfarande rörlig, vilket framgår av följande tabell.

Under året intagna patienter.

	Kirurgiska avd.		Medicinska avd.		Hud- o. könsavd.	
	Militära	Civila	Militära	Civila	Militära	Civila
År 1924	1 869	4	1 210	1	415	—
» 1925	1 883	21	1 097	111	432	1
» 1926	1 749	58	1 174	196	442	5
» 1927	1 503	81	1 152	190	394	25
» 1928	1 242	145	836	298	494	19
» 1929	1 299	136	889	275	419	21
» 1930	1 272	253	843	386	319	27
» 1931	1 299	187	955	239	337	23
» 1932	1 365	251	896	313	305	13
» 1933	1 198	¹ 289	833	³ 355	369	⁵ 21
» 1934	1 200	² 436	851	⁴ 405	347	⁶ 16

(Aleman.)

Garnisonssjukhuset å Karlsborg.

Utrymmet i sjukhusets kokinrättning är, såsom även i föregående årsberättelser påpekats, alltjämt för litet, och en del välbehövliga maskinella anordningar saknas. På grund av den under året ökade beläggningen på sjukhuset har antalet i kokinrättningen tillagade portioner ökat från 26 057 år 1933 till 27 722 år 1934. Antalet vård dagar för civila patienter har under året utgjort 17 076 (15 608 år 1933 och 12 027 år 1932). Antalet vård dagar för militära patienter har under året utgjort 1 763 (1 805 år 1933 och 1 773 år 1932). Under året har nyanskaffats en transportabel röntgenapparat och ett röntgenrör.

(Lillieroth.)

¹ Därav 28 länspatienter. — ² D:o 214. — ³ D:o 41. — ⁴ D:o 182. — ⁵ D:o 2. — ⁶ D:o 1.

Garnisonssjukhuset i Boden.

Den under byggnad varande reumatikerpaviljongen, avsedd för 48 patienter, har under året kommit under tak och inredningsarbetena pågå. Ny mottagningslokal om tre rum för invärtesöverläkaren har inretts. Elektrokardiograf och kortvägsdiatermiapparat samt anomaloskop ha anskaffats. Tidigare hade sjukhuset rätt att samtidigt mottaga högst 120 civila patienter å lasaretsavdelningarna samt 2 å 3 olycksfall. 1934 års landsting medgav ökning av det civila patientantalet intill gränsen för sjukhusets utrymme. Sjukhuset mottager nu i allmänhet 170—180 civila patienter på allmän sal samtidigt.

(Persson.)

Garnisonssjukhuset på Visborgs slätt.

Det nuvarande uppvärmningssystemet fungerar icke tillfredsställande och det har under vintern visat sig svårt eller omöjligt att hålla vissa sjuksalar tillräckligt uppvärmda. Från den ¹⁰/₄ vårdades genom överenskommelse mellan staten och Gotlands läns landsting ett antal civila patienter (171 stycken) på sjukhuset. Samarbetet genomfördes friktionsfritt och utan svårigheter för den militära sjukvården.

(Carlsson.)

Garnisonssjukhuset i Linköping.

Landstinget har beslutat bevilja ett anslag å 22 230 kr. för vissa omändringsarbeten, under förutsättning att från staten erhålles ett anslag på 11 970 kr.¹ Smärre reparationer företogs under året. En framställning från Kalmar läns norra landsting om rätt att å sjukhuset få inlägga civila, medicinskt sjuka efter samma grunder, som gälla för sjuka från Östergötlands landstingsområde, ansågs av direktionen icke kunnat tillstyrkas.²

(Ståhlberg.)

Militärsjukhuset i Eksjö.

Ny, modern belysningsarmatur har installerats i hela sjukhuset. Ett enskilt och två halvanskilda rum hava ordnats, varjämte ett personalbadrum tillkommit.

(Örn.)

Militärsjukhuset i Sollefteå.

På grund av de knappa anslagen har underhållet av byggnaderna måst inskränkas till det allra nödvändigaste. Köksavdelningen har dock under året moderniserats och försetts med bl. a. elektrisk spis samt kylskåp och skafferi. Tyvärr är det totala utrymmet i ekonomiavdelningen i knappaste laget för den stora beläggningen och den under året utökade personalen. Enda möjligheten torde vara att företaga en utbyggnad av källarlokalen på norra gaveln, varigenom nödvändiga lokaler skulle erhållas för renseri, förvaringslokaler, omklädnadsrum och dagrum för kökspersonalen samt expedition för köksföreståndarinnan. Personalhuset har i början av året tagits i bruk och tilldragit sig emickrande uppmärksamhet genom sin ändamålsenliga planering och hemtrevliga inredning. Sjukligheten bland eleverna har minskat under året, vilket i väsentlig grad torde kunna tillskrivas de nya rymliga bostäder, denna personal erhållit. Av återstående önskemål framhållas en synnerligen behövlig ligghall, piskpaviljong samt en kombinerad bad- och behandlingsavdelning, för vilken plats finnes reserverad i källaren. Under året har vidare samtliga avdelningar nu avstängts från trapphuset genom glasväggar med balansdörrar, varigenom förut besvärande drag och buller i stor utsträckning förhindrats.

(Arborelius.)

¹ Bifallet av 1935 års riksdag. — ² Frågan härom skulle dock bli föremål för ytterligare utredning.

D. Besiktningen av värnpliktiga.

Siffror inom klammer [] avse föreg. år.

Enligt K. Maj:ts kung. av den 22 jan. 1926 skola värnpliktiga vid läkarundersökning sålunda fördelas:

I. *Studenter och likställda* hänföras på grund av läkarundersökningen till någon av följande grupper:

a) *dugliga till krigstjänst*

1. i vapentjänst (F- och E-grupp);
2. endast i viss befattning (C-grupp);

b) *för tillfället odugliga till krigstjänst* (H-grupp); och

c) *odugliga till krigstjänst* (A-grupp).

II. *Sjökapten* och *likställda samt övriga värnpliktiga* hänföras, på grund av undersökningen, till någon av följande grupper:

a) *dugliga till krigstjänst*

1. vapenföra (F-, E- och D-grupp);
2. icke vapenföra (B-grupp);

b) *för tillfället odugliga till krigstjänst* (H-grupp); och

c) *odugliga till krigstjänst* (A-grupp).

Rörande närmare beskrivning av dessa gruppers omfattning hänvisas förutom till ovannämnda kung. även till årsberättelserna för 1926 och 1927.

*

Sammandrag av rapporterna om besiktningarna av värnpliktiga år 1934 visa, att antalet prövade uppgick till 59 897, av vilka 53 129 i 20-årsåldern, 6 136 överåriga och 632 underåriga. Av samtliga prövade blevo 6 049 helt frikallade (A), 4 231 förklarade tillfälligt odugliga till krigstjänst (H) men 49 617 (82.8 %) inskrevos. Av de inskrivna voro 45 589 vapenföra (F, E, D), 2 100 icke vapenföra (B), vartill kommo av studenter och likställda 1 683 vapenföra (E, F) och 245 till viss befattning uttagna (C) (Tab. 2). Härvid må dock anmärkas, att alltjämt en viss dubbelräkning äger rum. En detaljerad redogörelse härom har lämnats i årg. 1920, vilken även efter den nya lagens tillämpning torde i princip äga giltighet.

Av förut inskrivna värnpliktiga hava 2 295 förts till grupp A, d. v. s. frikallats och 96 överförts till grupp B och C, d. v. s. till icke vapenföra eller till viss befattning (Tab. 6 a).

För år 1934 har gjorts en sammanställning över längdmått för de 20-åriga värnpliktiga, å vilka mätning utförts, inalles 51 707 eller 97.3 [98.1] % av samtliga prövade 20-åringar. Av dessa 51 707 voro 37 950 eller 73 [73] % minst 170 cm och 18 346 eller 35 [35] % voro 176 cm eller däröver. En översikt av längdmått även för några äldre år lämnas här nedan.

Värnpliktigas längd år 1929—1934. Tjugåriga.

Å r	Antal värnpliktiga med nedanstående längd i meter									Medel- längd, meter
	—1·53	1·54— 1·59	1·60— 1·65	1·66— 1·71	1·72— 1·77	1·78— 1·83	1·84— 1·89	1·90—	Summa	
<i>Absoluta tal.</i>										
1929	159	754	5 344	16 115	19 393	9 528	1 994	227	58 514	1·727
1930	150	653	4 890	15 215	19 326	9 762	2 100	263	52 359	1·730
1931	135	678	4 743	15 224	19 211	9 763	2 023	257	52 034	1·730
1932	116	666	4 681	15 084	19 406	10 132	2 235	266	52 586	1·732
1933	119	674	4 815	15 030	19 331	10 162	2 174	282	52 587	1·731
1934	101	620	4 606	14 708	18 897	10 143	2 356	276	51 707	1·732
<i>Relativa tal.</i>										
1929	0·3	1·4	10·0	30·1	36·3	17·8	3·7	0·4	100·0	
1930	0·3	1·2	9·3	29·1	36·9	18·7	4·0	0·5	100·0	
1931	0·2	1·3	9·1	29·3	36·9	18·8	3·9	0·5	100·0	
1932	0·2	1·3	8·9	28·6	36·9	19·3	4·3	0·5	100·0	
1933	0·2	1·3	9·2	28·6	36·8	19·3	4·1	0·5	100·0	
1934	0·2	1·2	8·9	28·4	36·6	19·6	4·6	0·5	100·0	

Inom olika fördelningsområden framträda en del olikheter: största medel-
längden visar Gotlands m.o. (1·736), minsta Övre Norrlands m.o. (1·713). Me-
deltal för de olika arméfördelningsområdena anföras här nedan.

Södra a. o.	1·7315	Ö. Norrlands m. o.	1·7127
Östra a. o.	1·7326	Gotlands m. o.	1·7364
Västra a. o.	1·7353	Hela armén	1·7316
Norra a. o.	1·7319		

Vid sidan av översikter över kassationsorsaker (Tab. 3 a, 3 b och Tab. 3 c
samt Tab. 6 b) publiceras även redogörelser för de sjukdomar och bildnings-
fel, som föranlett, att de värnpliktiga — vid läkarbesiktningarna och efter-
besiktningarna — uttagits till krigstjänst men endast i viss befattning eller
förklarats vara icke vapenföra (Tab. 4 a, 4 b, 5 och 6 c).

Beträffande bildningsfel och sjukdomar lämnas i nedanstående tabell en
sammanfattning för 20-åriga och överåriga inom olika inskrivningsområden
i absoluta och relativa tal (på 100 prövade). Av tabellen, som endast omfattar
de vid läkarbesiktningarna behandlade, framgår, att av 20-åriga bortåt
 $\frac{1}{3}$ mer eller färre lidit av sjukdom eller bildningsfel och av överåriga
mer än $\frac{1}{2}$. Lägsta siffran för 20-åriga visar Kopparbergs inskrivningsområde
(18·8), närmast Gotlands (21·4), högsta siffran Södermanlands (38·5), närmast
Gävleborgs (33·7), och Värmlands (33·5). Bland överåriga har Kopparbergs
i.o. lägsta siffran (32·2), närmast Hallands (46·9), Malmöhus södra (48·5)
och Gotlands (50·0), högsta siffrorna Södermanlands (66·1), Norra Smålands
(62·3) och Skaraborgs (60·7). Till dessa bildningsfel och sjukdomar hos de
värnpliktiga vid läkarbesiktningarna komma ytterligare de som fram-
träda vid efterbesiktningarna (Tab. 6 a).

Rörande de till H-gruppen förda förekomma anmärkningsvärda variationer
mellan olika inskrivningsområden.

Översikt av värnpliktiga, som vid besiktningarna befunnits behäftade med sjukdomar och bildningsfel, fördelade å olika grupper samt inskrivningsområden, i allt och på 100 prövade, år 1934.

Inskrivningsområden	I allt		20-åriga					Överåriga				
	20-åriga	Överåriga	A (Tab. 3 a)	H (Tab. 3 c)	B+C (Tab. 4 a)	D (Tab. 5)	S:a	A (Tab. 3 b)	H (Tab. 3 c)	B+C (Tab. 4 b)	D (Tab. 5)	S:a
Malmöhus södra . . .	533	65	7.2	2.0	4.2	8.4	21.8	14.9	6.0	10.4	17.2	48.5
Malmöhus norra . . .	841	120	8.9	4.9	3.6	14.0	31.4	23.1	8.7	3.8	22.1	57.7
Hallands	755	113	8.3	6.6	2.2	10.5	27.6	15.4	9.1	5.4	17.0	46.9
Kronobergs	1 067	206	9.8	5.1	3.6	12.5	31.0	19.6	9.7	5.5	16.4	51.2
Norra Smålands	924	354	8.3	7.7	3.4	10.2	29.6	16.2	22.4	6.8	16.9	62.3
Östergötlands	869	202	7.7	8.7	3.9	11.0	31.3	17.1	17.4	10.1	12.0	56.6
Örebro	819	141	10.1	4.0	5.2	11.1	30.4	24.6	8.1	10.1	14.1	56.9
Södermanlands	871	111	10.1	4.6	4.9	18.9	38.5	20.8	8.3	16.2	20.8	66.1
Stockholms	1 598	395	8.9	8.5	3.2	12.8	33.4	17.6	15.3	5.7	15.7	54.8
Uppsala	755	92	9.2	5.7	3.5	12.5	30.9	24.1	10.8	6.0	14.5	53.4
Västgöta Bohus	756	161	7.3	7.2	3.5	5.5	23.5	17.1	6.3	11.7	15.8	50.9
Älvsborgs	976	119	9.2	7.0	4.7	10.5	31.4	22.4	9.6	8.3	11.9	52.2
Skaraborgs	681	224	9.8	5.5	2.5	7.2	25.0	22.8	23.3	7.3	7.3	60.7
Värmlands	846	175	10.2	6.5	3.2	13.6	33.5	23.3	12.3	4.7	14.9	55.2
Kopparbergs	386	98	6.3	3.8	1.4	7.3	18.8	12.5	6.2	3.0	10.5	32.2
Gävleborgs	637	56	10.7	4.1	5.3	13.1	33.7	27.2	1.9	10.7	14.6	54.4
Jämtlands	707	147	9.6	5.6	3.5	8.8	27.5	19.4	16.2	9.9	12.6	58.1
Västernorrlands	694	202	9.8	9.3	3.1	10.5	32.7	18.4	23.3	4.7	10.1	55.5
Västerbottens	584	120	11.9	7.4	2.9	6.2	28.4	22.3	18.3	7.1	5.9	53.6
Norrbottnens	638	240	11.6	10.7	3.3	6.9	32.5	18.4	23.0	5.9	9.2	56.5
Gotlands	94	6	6.8	0.2	5.0	9.4	21.4	25.0	—	16.7	8.3	50.6
I allt	15 781	3 347	9.2	6.3	3.6	10.7	29.8	19.2	14.5	7.2	13.7	54.6

Anm. De här ovan anförda talen äro beräknade på grundval av de tabeller i tabellavdelningen, som angivas i kolumnhuvudet. Rörande antalet prövade se Tab. 3 a och 3 b.

De viktigaste kassationsorsakerna (grupp A) bland 20-åringarna voro liksom de närmast föregående åren cirkulationsorganens sjukdomar, bensystemets sjukdomar, tuberkelsjukdomar och sinnessjukdomar med respektive 24.3, 15.5, 15.4 och 9.5 % av samtliga frikallade. Bland de överåriga voro cirkulationsorganens sjukdomar, tuberkulossjukdom, »fortvarande allmän svaghet» de långt övervägande orsakerna med resp. 18.4, 16.6 och 16.3 % av de frikallade, därefter andningsorganens sjukdomar och sinnessjukdom med resp. 9.2 och 7.7 %. Av 20-åriga i H-gruppen ledo ej mindre än 47.0 % av försenad eller otillräcklig kroppsutveckling, av överåriga 34.8 % (Tab. 3 a, 3 b och 3 c). Även bland förut inskrivna värnpliktiga (Tab. 6 a), som vid efterbesiktningarna under året frikallats (till grupp A överförda) till ett antal av 2 295, har tuberkulosen stor utbredning; 19.0 % av samtliga dylika hava av denna anledning frikallats; därefter komma sinnessjukdomar med 17.8 % och cirkulationsorganens med 14.5 % (Tab. 6 b).

Hos värnpliktiga, som vid inskrivningarna förts till grupp B och C, dominera bland 20-åriga (Tab. 4 a) sjukdomar i bensystemet (30.3 %), öronen (20.5 %), ögonen (14.6 %) samt cirkulationsorganen (10.1 %), bland överåriga (Tab. 4 b) sjukdomar i bensystemet (20.8 %), cirkulationsorganen (13.9 %), mat-

smältningsorganen (12·6 %) och öronen (9·6 %). Vid efterbesiktningarna (Tab. 6c) hava till denna kategori överförts 96 värnpliktiga och bland dessa ha ej mindre än 33·3 % lidit av sjukdomar i bencystemet, 14·6 % i matsmältningsorganen, 12·5 % i öronen och 8·3 % i cirkulationsorganen o. s. v.

Bland de vid inskrivningarna till grupp D uttagna (Tab. 5) framträda fel eller sjukdomar i bencystemet, ögonen och cirkulationsorganen hos 20-åriga samt hos överåriga dessa sjukdomar och i matsmältningsorganen.

E. Sjukligheten och sjukvården bland manskapet.

Siffror inom klammer [] avse föregående år.

Sjuklighet. Tab. 7 anger 30 885 [26 826] vårdade, varav 114 [159] kvarliggande från föregående år, med ett sammanlagt antal sjukdagar av 223 780 [203 586] eller 2·99 [3·22] % av tjänstgöringsdagarnas antal. Vid truppen hava vårdats 10 531 [8 282], å militärsjukhus 19 771 [18 076] och å civilt sjukhus 588 [468] man. Såsom dugliga till fortsatt krigstjänst hava avförts 30 307, såsom odugliga 408. Sjukligheten visar sålunda absolut taget ökning mot föreg. år beträffande personer och sjukdagar men relativ minskning beträffande sjukdagar.

Inalles inträffade 41 [34] dödsfall, därav 4 [3] av influensa, 6 [6] i varfeber, 8 [6] i lunginflammation, 7 [5] genom olycksfall och 2 [1] genom självmord (Tab. 11).

De vanligaste sjukdomarna (Tab. 8) hava liksom under de föregående åren varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, matsmältningsorganens och bencystemet's sjukdomar samt ej minst yttre skador. Inom de två första grupperna visade halsfluss största frekvensen med 4 835 [4 186] fall, akut och kronisk luftförskatarr 2 106 [1 855], influensa 769 [1 015], vaccinationsbesvär 956, feber av obestämd art 424 [455], strupkatarr 447, påssjuka 224 [363], septisk lymfåder- och lymfkörtelinfl. 286, rash 123 och gonorré 103 [82]; däremot räknade scharlakansfeber och difteri endast få och mässling intet fall. Något särskilt anmärkningsvärt i övrigt visa siffrorna icke. — I fråga om de epidemiska sjukdomarnas utbredning under olika tider av året visar influensa stark koncentration till juni (Södermanlands reg.) samt till november och december (huvudsakl. Bodens trupper), samt tarntyfus till maj och juni; påssjuka visade, fränsett april, tämligen jämn spridning under förra halvårets olika månader, minskade därefter något men steg kraftigt i november och december (Tab. 9).

De smittsamma könssjukdomarna bland fast anställda och värnpliktiga visa enligt Tab. 10 dröppel i 162 [112] fall och nyförvärvad syfilis i 1 [4]. Här anförda siffror avvika från de i Tab. 8 uppgivna, enär de polikliniska fallen medräknats.

Revaccination. För revaccinationens resultat för året vid de olika truppförbanden lämnas i början av textavdelningen en redogörelse efter i

stort sett samma uppställning som föregående år; beträffande sista kvartalet i en något vidgad form.

Sjukvård. Å garnisonssjukhusen hava vårdats inalles 15 314 [14 484] patienter, varav under året 14 850 [14 025] nyintagna. Antalet vård dagar för samtliga vårdade uppgick till 255 839 [236 541], sålunda en ej obetydlig ökning mot föreg. år. Av de intagna voro 8 519 [7 826] civila med 190 090 [167 220] vård dagar, 943 [1 068] tillhörde flottan med 14 570 [15 667] vård dagar och 62 flyg vapnet med 736 vård dagar, varom se närmare Tab. 12 a, b. I Tab. D här nedan lämnas en översikt av den civila sjukvården vid garnisonssjukhusen.

Tab. D. Antal platser, intagna, underhållsdagar m. m. för civila sjuka å garnisonssjukhusen år 1934.

Garnisonssjukhus	Antal sjuk-platser ¹ d. 31/12	Under året		Antal under-hålls-dagar	Antal vårdade			Vård-dagar pr patient
		intagna	avlidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
Stockholm	220	858	62	22 417	61	93	28	26
Karlsborg	61	605	36	17 076	47	62	29	28
Boden, inkl. epidemipatienter	230	3 850	137	66 179	181	209	105	17
Skövde ²	52	915	45	19 892	54	60	37	22
Visborg	73	171	1	3 180	9	23	—	19
Linköping	93	570	20	13 505	37	55	16	24
Eksjö	90	528	35	14 799	41	69	17	28
Sollefteå	90	1 022	76	33 042	91	114	45	32
Summa	909	8 519	412	190 090	521	.	.	22

¹ För hela sjukhuset, för civila enbart i regeln ej fastställt. — ² Frånsett epidemivård.

I Tab. 13 meddelas uppgifter å sjukdomar för de å garnisonssjukhusen vårdade utom för civila sjuka; uppgifter rörande dessa överlämnas till K. medicinalstyrelsen. De vanligaste sjukdomarna hava varit halsfluss (760 fall), sjukdomar i övre luftvägarna (425), akuta bronchiter (270), akut magtarmsinflammation (188), blindtarmsinflammation (254), septichæmia (105), tuberkulos (83) och bräck (67). Antalet olycksfall har varit rätt betydande; för ledvrickningar hava vårdats 254 fall, för benbrott 196, för kontusioner 167 och för sår 125 fall.

Vad särskilt beträffar garnisonssjukhuset i Stockholm hava å dess röntgenavdelning under året utförts 2 489 undersökningar, huvudsakligen beträffande skelettsystemet (905), respirationsorganen (550), digestionsorganen (372) och cirkulationsorganen (173). Röntgenbehandling har givits till 72 [52] patienter och båg ljusbehandling till 35 [40]. — Å dess poliklinik för öron-, näs- och halssjukdomar hava behandlats 626 (nya) patienter (3 870 besök), å dess ögonpoliklinik 368 (nya) patienter (556 besök) samt å tandpolikliniken 1 510 (nya) patienter (8 324 besök). — Å polikliniken för hud- och könssjukdomar hava behandlats 757 patienter (3 009 besök), därav för gonorré 172 fall, syphilis acquisita 16 (därav syph. recens 1) samt för hudsjukdomar över 500.

I Tab. 14—19 lämnas redogörelser för *operationer*, utförda å garnisons-sjukhusen.

En tablå över kostnader för truppsjukvården (Tab. 1) visar, med bortseende från intendenturkompanier och vissa skolor, att totala dagskostnaden pr man och dag vid trängen gått till avsevärt högre belopp än vid andra vapenslag; maximum nås av Skånska, därefter av Göta trängkår med resp. 7·12 och 7·02 pr dag. Bland andra vapenslag komma i främsta rummet Bodens ingenjörkår (5·18), Västernorrlands reg. (4·55), Svea ingenjörkår (4·42) och Norrbottens art.-kår (4·39); lägsta siffran visa Vendes artilleriregemente (2·11) och Skånska kavallerireg. (2·16). Medeltalet håller sig omkring 3 öre. Söker man efter orsakerna till dagkostnadens variation, kunna möjligen vissa upplysningar erhållas ur specificeringen i samma tablå samt ur tabellerna över sjukdomarna vid truppförbanden; den höga siffran för Skånska trängkåren beror på stora kostnader för förbrukningsmateriel, för medicamenter, underhåll av materiel och för tandvård samt transportkostnader. Att ingå på en närmare diskussion om detta, torde dock vara omöjligt, då man vet, huru många olika faktorer, som härvidlag inverka och som ej framgå ur dessa sammanställningar. Så mycket torde dock kunna sägas, att utgifter för epidemier ingenstädes synas hava varit utslagsgivande för omkostnadernas storlek. Däremot synes tandvården, som finnes särskilt upptagen, för vissa truppförband hava inverkat. Sjukhuskostnaderna spela även för vissa truppförband viss roll, ävensom kostnader för nyanskaffning av materiel och för förbrukningsmateriel.

Kostnaderna avse räkenskapsåret $\frac{1}{7}$ 1933— $\frac{30}{6}$ 1934.

F. Fältveterinärkåren.

Personalen på *aktiv stat* skall utgöra 26 beställningshavare, nämligen:

- 1 överfältveterinär,
- 4 fältveterinärer,
- 6 regementsveterinärer, därav en byråassistent i sjukvårdsstyrelsen,
- 15 bataljonsveterinärer.

Samtliga beställningar voro vid 1934 års ingång besatta med ordinarie innehavare.

Härutöver äro i vederbörliga stater för militärbefälet på Gotland, Smålands arméartilleriregemente, Karlsborgs artilleriregemente upptagna arvoden för upprätthållande av veterinärvård, nämligen för militärbefälet på Gotland med belopp motsvarande bataljonsveterinärs lön, för Smålands arméartilleriregemente med belopp motsvarande regementsveterinärs lön samt för Karlsborgs artilleriregemente med ett belopp av 2 400 kronor. Veterinärvården vid nämnda stab och regementen har upprätthållits genom särskilda förordnanden.

Under året har ingen beställning blivit ledig, varför vid årets slut ingen vakans bland beställningarna på aktiv stat förefanns.

Personalen på *övergångsstat* har under året icke heller undergått någon förändring och utgjordes av 1 fältveterinär, 4 regements- och 2 bataljonsveterinärer.

Av dessa hava två regementsveterinärer förordnats bestrida veterinärtjänst vid ovannämnda militärbefälet på Gotland resp. Smålands arméartilleriregemente samt en regementsveterinär förordnats bestrida veterinärtjänst vid arméns underofficersskola och Upplands infanteriregemente.

Personalen i *fältveterinärkårens reserv* har under året minskats med 1 regementsveterinär (avliden); den bestod vid årets slut av 1 överfältveterinär, 3 fältveterinärer, 3 regementsveterinärer och 46 bataljonsveterinärer.

G. Utdrag ur veterinärernas årsberättelser.

Södra arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Smittsamma sjukdomar hava under året endast förekommit å T 4 i form av kvarka med huvudsakligt uppträdande bland ackordhästarna. Endast en stamhäst blev smittad. Dessutom ha 3 fall av ringorm visat sig å I 16.

Infanteriets remontering väntar fortfarande på sin lösning. En tillfällig hjälp på en del håll beredes genom i kungl. brev den 25. jan. 1935 givet tillstånd, att vid vakans få använda ackordhäst. Viktigt är då, att lämplig varmblodig ackordhäst finnes till hands för insättning. De under försökstiden inköpta varmblodiga ackordhästarna ha visat sig vara av en rätt oenhetlig typ och kvaliteten har i många fall ej varit nämnvärt god.

(Breide.)

Skånska kavalleriregementet.

Under året har intet fall av smittsam sjukdom förekommit, försåvitt man ej som sådan skall räkna ett fall av abscess med kvarkkaraktär i käftgropen på en av de nya remonterna, vilket inträffade i december månad d. v. s. 8 mån. efter hästens ankomst till regementet. Fallet avläktes snabbt och utan vidare komplikationer, sjukdomssymtom eller spridning.

Antalet sjukhästar har i år något stegrats beroende på att ökade övningar i fältförband utanför förlägningsorten ägt rum.

Hälsotillståndet torde kunna betecknas som gott. Antalet strålrötefall synes dock vara ganska stort, även om det icke kommer till synbart uttryck i rapporten, enär endast undantagsvis sjukskrivning varit nödvändig. Den synnerligen knappa tillgången å personal särskilt under vinterhalvåret med därav följande minskade möjligheter till motion och vård av hästarna, torde vara en starkt bidragande orsak härtill.

Den vid andra truppförband gjorda iakttagelsen att fallen av ringkota och strålbenshälta under senare år ökats, tycks även bekräftas vid detta regemente.

(Glöck.)

Skånska trängkåren.

Frånsett en kvarksmitta, som uppträdde under augusti och september månader, har hälsotillståndet varit gott och allvarligare sjukdomsfall få.

Kvarksmittan infördes med säkerhet genom någon av de den 23. juli inkallade ackordhästarna, ehuru vid inmönstringen av dessa ingen häst med misstänkta symtom iakttoogs. Första fallet anmälades den 3. augusti, de följande den 8. resp. den 17 augusti. Ehuru dessa hästar genast isolerades, hade naturligtvis rikliga tillfällen till smittspridning redan förefunnits och under tiden $\frac{2}{8}$ — $\frac{7}{8}$ inträffade ytterligare 18 kvarkfall, inalles alltså 21. Bland dessa var blott en stamhäst, en 2-årsremont. I allmänhet förlöpte sjukdomsfallen rätt lindrigt, de flesta utan abscessbildning men i allmänhet med hög feber; några fall med recidiverande abscesser drogo dock ut på tiden och en häst stod sjukskriven i 30 dagar.

Bland icke smittsamma sjukdomar dominera som vanligt sårskadorna, i åtskilliga fall bland ackordhästarna uppkomna genom sparkar och bett i stallen. En sådan elakartad skada genom spark förorsakade en purulent senskideinflammation i halsen och tvang efter längre tids behandling till hästens nedslaktning.

Ett fall av typisk koller hos en äldre ackordhäst, som i 8 år gjort oklanderlig tjänst, kan förtjäna omnämnande. Hästen insjuknade hos fodervärden, till en början blott med symtom av »slinger» och först efter en månad, varunder den stått helt stilla, uppträdde de typiska orossymtomen. För bättre skötsel intogs den då till kårens stall, men måste redan efter 6 dagar avlivas på grund av de våldsamma anfällen.

Att, såsom anbefallts, vid ackordhästupphandlingarna även inköpa lämpliga varmblodiga hästar har visat sig rätt svårt att realisera, enär lämpliga sådana blott i ringa antal utbudas och även sällan fylla fordringarna på särskilt körbarhet. Det har även visat sig svårt att i orten finna lämpliga fodervärdar. De kallblodiga hästar, som vid dessa upphandlingar utbudas, tendera alltmera att vara för stora för militärt bruk.

(Wahlberg.)

Västra arméfördelningen.

Fördelningsveterinären.

Under år 1934 har hälsotillståndet varit gott bland hästarna vid arméfördelningens truppförband. Anmärkningsvärt nog har under året någon smittsam sjukdom praktiskt taget icke förekommit. I föregående årsberättelse framhölls som icke osannolikt, att de »torra» årens till utseendet av mycket god kvalitet varande foder likväl skulle visa brist på vissa salter och vitaminer. Detta antagande bekräftades sedermera av en utförd foderanalys på till K 3 levererat hö. Analysbeviset utvisade tydligt underskott på kalk och fosforsyra.

Liknande iakttagelser hade även gjorts på A 9. Ett tillskott i fodret av preparaten astrarfosfat och bovisan har till synes givit ett gott resultat. Försöksvis har under året levertran utfodrats åt hästar med hovsprickor och dålig hornkvalitet för utrönande, i vad mån tranens halt av vitaminer kunde åstadkomma förbättring av hornstillväxt och hornkvalitet. I 9:s, K 3:s och T 2:s rapporter om dessa försök äro ganska samstämmiga i att levertran härvidlag haft en gynnsam inverkan på hovhornet. Vid A 2 däremot har ej någon påtaglig förbättring kunnat konstateras. Hästarnas hull har under året varit genomgående gott.

Arméfördelningschefen har i till Kungl. Maj:t ingiven underdånig inspektionsrapport bland annat framhållit, att *ridhästbeståndet* vid arméfördelningens infanteriregementen undergår en säker och snabb försämring och att det vill synas som om det nuvarande tillvägagångssättet vid fördelning av ridhästar till infanteriet icke vore betryggande.

(Hellgren.)

Livregementets huserer.

Hälsotillståndet hos hästarna vid K 3 har under året varit gott och några sjukdomsfall av smittsam karaktär ha icke uppträtt. Årets sjukbesked visar också en betydligt lägre siffra än föregående års såväl i fråga om antalet insjuknade hästar som antalet sjukdagar.

Under året ha 4 hästar avlivats på grund av benbrott. I tre fall härrörde skadan från spark av annan häst. Två av dessa inträffade i bivack, varvid samma häst slog av ena bakbenet å kamraterna. Det tredje benbrottet inträffade under rykt utanför skvadronstallet, varvid en häst, som slagit de tvenne förutnämnda, själv blev sparkad på samma sätt. I det fjärde fallet uppstod benbrott under lugnt galopparbete å jämn sandbana.

Beskedet upptager ett fall av »andra svulster». Här rörde det sig om en yngre remont, som efter en kort tids arbete visade besvärad andning. Vid undersökning påvisades en svulstbildning i struphuvudet med förskjutning av högra stämbandets främre inåt. Operation företogs omedelbart, varvid den förmenta svulsten visade sig vara en cirka duväggstor cysta i högra struphuvudväggen. Cystan endast öppnades, varefter fallet hittills förlöpt utan recidiv.

Grupperna sen- och ledåkomor visa en ganska hög siffra. Många fall hava dock varit av recidiverande art. Till icke oväsentlig del torde nog detta få skrivas på trupp utbildningens konto. Hästarna voro under och omedelbart efter den 8 dagars marsch, som regementet företog under senare hälften av augusti månad, i en utmärkt kondition, som bland annat återspeglades i det fåtal skador, som här under inträffade. Därefter följde övningsuppehåll, omorganisation och utbildning i velocipedförband, varunder hästarnas kondition av förklarliga skäl gick tillbaka, vilket också senare framträdde under övningarna i ryttsförband.

Hovsprickorna ha under året nedgått i antal och dessutom har det i betydligt större utsträckning än under de tvenne föregående åren lyckats att medelst »nitning» och specialbeslag hålla hästarna i arbete, varvid sprickorna i de flesta fall läkts. Hovsprickorna ha med andra ord varit av lindrigare art än förut och hornkvaliteten har även över lag förbättrats. Operation för åkomman har endast i undantagsfall behövt tillgripas. På regementet har under omkring ett år försöksvis givits fiskleverolja åt några hästar, vilka varit kända som notoriska »hovsprickhästar», samt även åt några andra, hos vilka man hade anledning misstänka, att sprickbildning skulle uppstå. Av sjutton fall, som oavbrutet kunnat följas, har det i sex tydligt visat sig, att hornbildningen förbättrats och att sprickan själv läkts; i åtta fall har hornbildningen förbättrats, så att läkningen underlättats och påskyndats. I de återstående trenne fallen har däremot icke någon som helst inverkan av medlet kunnat påvisas. Med hänsyn till såväl den ganska korta tid, under vilken försöken pågått, som det fåtal fall, vilka ständigt kunnat följas, kan man givetvis icke tillmäta behandlingsmetoden någon större betydelse, men mycket talar dock för att man i detta medel kan hava en god hjälp till hornkvalitetens förbättrande.

Hästarnas hull har under året varit genomgående gott.

(Hellgren.)

Göta artilleriregemente.

Av smittsamma sjukdomar hava endast förekommit enstaka fall av fotskabb.

Antalet fall av hovsprickor, som från år 1930 visat en fortgående ökning, överstiger föregående års med 10. Under hela året har behandlingen med levertran fortsatt med de hästar, som varit behäftade med hovsprickor eller haft dålig hornkvalitet. Någon påtaglig förbättring har dock ej kunnat konstateras.

Lymfangit har i år förekommit med 29 fall, den i förra årsberättelsen omnämnda vaccineringen av 58 hästar med autogent vaccin har ej lämnat synbart resultat.

(Wi dtskiöld.)

Karlsborgs artilleriregemente.

Bland sjukdomsfall må nämnas ett kotbensbrott, uppkommet under motionsridning den 28. februari. Hästen hade framförts några hundra meter i lugn galopp å sjösanden vid Bottensjön, då den plötsligt stannade oförmögen att stödja på v. b. Då diagnosen var otvivelaktig, nedslaktades hästen, varefter kotbenet befanns söndersmulat i en mängd delvis mycket små bitar. Där hästen galopperats funnos inga större stenar eller andra föremål, som kunnat utlösa något större våld, ej heller hade hästen sparkats av andra hästar. På grund av det ringa våld, som orsakat brottet, samt på grund av det skadade benets utseende måste höggradig benskörhet anses hava förelegat. Vid undersökning av höleveranserna visade sig att vissa delar därav härstammade från gårdar med otillfredsställande gödsling. Härtill må erinras om den svåra torkan under 1933 års skörd. Till förekommande av ytterligare skador å hästmateriet gavs härefter benmjöl jämte lösliga fosfat (Astrafosfat) dagligen åt samtliga hästar under större delen av eftervintern och våren intill betesgången.

(Bergengren)

Göta trängkår.

Under senare delen av 1933 igångsattes utfodring av en del hästar med levertran för att utreda i vad mån tranens halt av vitaminer kunde åstadkomma förbättring av hornstillväxten. Utfodringen fortsattes under hela året 1934. Till försöken utvaldes 14 stamhästar utom remonterna, till vilka senare tran gavs ur »allmännyttig» synpunkt. De 14 stamhästarna voro alla behäftade med felaktigt horn, 4 hade besvärliga hovsprickor och de övriga hade sprött och skört horn och dålig hornstillväxt.

Då det »nya» hornet vuxit ned till bärranden (hösten 1934) kunde tydligt iakttagas, att detta horn var av bättre kvalitet än det gamla. Tre av hovsprickorna hava läkt, och recidiv hava icke uppstått. Den fjärde hovsprickan är betydligt förbättrad. Behandlingen av hovsprickorna har för övrigt varit den vanliga med individuella beslag samt smörjning av hovarna. De övriga 10 hästarna hava alla utom en, som lider av hovbroskförbening, fått avsevärt mycket bättre horn i sina hovar, bättre kvalitet och starkare tillväxt.

Detta försök är ju utfört i liten skala, men då jag haft gott tillfälle att själv i alla detaljer avläsa resultatet, har jag kunnat konstatera, att tranutfodringen haft en synnerligen gynnsam inverkan på dessa hästars hovar.

Under året hava två fall av »sommarsår» uppträtt, vilka trotsat all behandling, till dess att runt dem, subcutant, injicerades 2 %-ig kaliumpermanganatlösning. Efter detta började en tämligen normal, om ock långsam läkning.

(Bergström.)

Östra arméfördelningen.**Fördelningsveterinären.**

Allmänna hälsotillståndet bland hästarna vid fördelningens truppförband har varit gott.

Smittsamma hästsjukdomar av elakartad karaktär ha ej förekommit. Kvarkan vid A 1 torde få anses ha varit av lindrig natur; 15 abscesser på 67 fall synas tala härför.

(Bengtson.)

Jönköpings-Kalmar regemente.

Tre fall av eksem torde vara värda omnämnande, då de varit föranledda av vitt skilda och mindre vanliga orsaker.

Ett fall gällde en ackordhäst, som under mer än $\frac{3}{4}$ år hos fodervärden förgäves behandlats för över hela kroppen utbrett eksem med allmänt håravfall, stark klåda och avmagring. Orsaken visade sig vara tarmintoxikation i samband med sclerostomiäsis. Upprepade intravenösa och subkutana injektioner av *antimosan* ledde till fullständig och till synes varaktig hälsa inom 3 veckor.

Ett andra fall var av lokal art och orsakad av fodervärd, som i ovist nit behandlat mankamsömhet med outspädd creolinum angl.

Ett tredje fall företedde ett fuktande och starkt klådande eksem endast på kroppens vänstra sida. Orsaken kunde härledas från en övningsmarsch, varunder hästen i kvarter stått trångt uppstallad mot väggen i ett hönshus, som nykalkats. Vid kalkning av väggar användes i dessa trakter en stor procent osläckt kalk för att få »färgen att fästa».

(Johansson.)

Svea artilleriregemente.

Kvarkepizooti har under året grasserat bland regementets hästar. Den började i juli månad med fall bland till regementet ankomna nyinköpta ackordhästar, såväl från Stora Tuna i Dalarna som från Nässjö i Småland.

Vid utmönstringen av ackordhästar den 5. oktober kvarhölls 16, vilka voro behäftade med kvarka. Dessa utlämnades efter tillfrisknandet successivt till fodervärdarna. Intet fall av ersättning till fodervärdarna (för sjukbehandling eller minskad arbetsduglighet) har behövt förekomma.

I december kunde epizootien anses hävd.

(Berg.)

Svea ingenjörkår.

De under året verkställda försöken med fiskleverolja som profylaktikum mot hovspricka ha icke lämnat något gynnsamt resultat, i det att icke mindre än 4 av de hästar, som 1933 hade hovsprickor, åter fått åkomman under 1934. Härvid är likväl att märka, att två av de 1933 sjuka hästarna kasserats i slutet av året. Intressant är att en häst, som ej haft hovspricka sedan 1931 och som även erhållit fiskleverolja i likhet med övriga hovsprickehästar, återfått sjukdomen i år.

(Carlin.)

Göta ingenjörkår.

Av smittsamma sjukdomar hava förekommit 2 fall av kvarka samt 3 fall av ringorm. För båda sjukdomarna synes smittvägen leda från Herrevadsklosters remontdepå.

Anmärkningsvärda sjukdomsfall.

1. En 19-årig stamhäst har utan föregående synlig sjukdom eller särskild påfrestning störtat under ryttare vid övningsmarsch. Hästen har under hela sin tjänstetid icke varit anmäld för sjukdom eller visat några anmärkningsvärda förhållanden. Obduktionen har givit vid handen, att vänstra hjärtkammaren var c:a 3 gånger förstorad, att insufficiens förefunnits i aortaklaffarna och att den omedelbara dödsorsaken varit en c:a 5 cm lång ruptur i aortabågen inom hjärtsäcken med därav följande hjärttamponad.

2. I remontskolan hava tvenne remonter tillhörande Ing 1 måst utrangeras. Kassationsorsak var i ena fallet kronisk hälta v. b. på grund av tvärbrott å yttre sesambenet vid kotleden c:a 1 cm från gaffelbandsfästet. Vid sektion har antecknats: inga inflammatoriska processer i egentlig mening; ytterst ringa sjukliga förändringar i gaffelbandets senfasciklar närmast brottstället; å brottytorna

hade brosk bildats, så att endast ringa ytor blottat ben berörde varandra (läkningsbild); slipfårar utan broskusurer i kotlederna b. fr. (rachitiska kännetecken). Kassationsorsak i andra fallet, en 1-års remont, var dubbelsidig habituell patellarluxation. Anmärkningsvärt är att redan vid ankomsten till remontdepån gjorts anteckningar om förekomst av patellarluxation. Vid ankomsten till remontskolan har dessutom antecknats: »rachitiska» kotor alla fyra, sabelbent. Vid sektion föredde knälederna en höggradig osteoporos i patellarledernas condyler utan inflammatoriska processer. Vid obduktion antecknades dessutom mycket riklig förekomst av sclerostomum i blind- och grovtarm.

Båda dessa fall peka tydligt på den beklagliga »rachitiska» uppfödning och därav följande svaghet i skelettet och bandapparaturen, som genomgående synes känneteckna de senare årens remontkullar.

Lejda hästar, men i ännu högre grad ackordhästar, voro efter 14 dagars övningsmarsch sept.—okt. i påfallande dålig kondition och hade nedgått i hull. Efterverkningarna härav hava kunnat konstateras vid senare besiktning av ackordhästarna. Flera samverkande orsaker hava bidragit härtill. Övningsmarschen synes hava erbjudit mer än vanligt ansträngande moment. Hästarna hava under kall och regnig väderlek, därtill ovana, stått ute, varjämte den tillämpade rationen under förhandenvarande förhållanden alldeles otvivelaktigt varit för knappt tilltagen. Det har emellertid kunnat konstateras, att i dessa trakter hästbeståndets kondition, hållbarhet och motståndskraft efter ett par års ogynnsamma betes- och foderförhållanden på grund av exceptionell torka varit över lag nedsatt. För att motverka följderna av dylika ogynnsamma omständigheter synas förebyggande åtgärder vara av behovet påkallade. De lejda hästarna liksom utlämnade ackordhästar äro i regel vana vid att stå i varma ladugårdar och livnära sig huvudsakligen av stråfoder. Att under fredsforhållanden vid förläggning vid otjänlig väderlek bringa hästarna under tak bör därför vara en första angelägenhet, om förhållandena det medgiva. I andra hand bör vederbörande befälhavare givas större rörelsefrihet vid bestämmandet av rationens storlek under förhandenvarande förhållanden (t. ex. vid regnig väderlek eller förutsedda längre ansträngande dagsmarscher). Att under i förväg planerade fredliga övningar under alla omständigheter på hästarna tillämpa krigsforhållanden under kortare tid synes tämligen meningslöst och hämnar sig alltid i utbetalandet av motsvarande större skadestånd eller i svårighet att uppbringa goda hästar för övningarnas bedrivande. (Johansson.)

Fälttelegrafkåren.

Av smittsamma sjukdomar har under året förekommit 7 fall av näs-svalginflammation samt 2 fall av ringorm. Den förstnämnda åkomsten uppträdde några dagar efter ankomsten av nyinköpta ackordhästar, detta trots att numera vid inköp för kårens räkning fordras, att säljaren skall förete av veterinär utfärdat smittfrihetsintyg för levererade hästar. Ringormsfallen gälla från K 1 lånade hästar. Sannolikt ha dessa medfört smittämnet i latent form från det egna truppförbandet.

En överansträngningsskada av till synes speciellt slag har under en följd av år vid ett flertal tillfällen konstaterats hos hästar, vilka förts som handhästar av en cykelåkande förare. En sådan tycks ha svårt att avpassa för hästen lämplig hastighet, och följden blir lätt, att hästen överanstränges. I så gott som samtliga fall har den uppkomna skadan varit lokaliserad till förstärkningsbandet till djupa böjsenan fram. Förhållandet har observerats vid inmönstring av ackordhästar.

Furageringsfrågan har fortfarande vållat svårigheter. Delvis torde dessa kunna tillskrivas systemet med central upphandling och en leverantör till ett flertal truppförband. Närmare motivering för denna åsikt har lämnats i årsberättelsen för år

1929. Under 1934, då undertecknad fungerat som besiktningsman för furage, ha icke mindre än 10 leveranser måst kasseras. De kasserade leveranserna hava i 3 fall gällt havre, i 6 hö och i 1 halm.

I fråga om hästutredningspersedlarna ha en del förändringar vidtagits för att förebygga uppkomsten av skador å hästarna. Grimskäften av järn ha utbytts mot lädergrimskäft med hänsyn till de s. k. »grimskäftskadorna».

På en del selar (tampsele fm/24) ha verkställts vissa förändringar. Bukgjorden har fästs vid dragringarna medelst krokar av samma slag som selsträngskrokarna, i vilka borrats hål för en rem, som förhindrar urhakning.

Dragkedjorna ha förlängts, så att däckelstropparna medgivas lodrätt läge. Om, såsom nu är förhållandet för flertalet hästar, kedjorna äro så korta, att däckelstropparna få en riktning från däckeln framåt-nedåt, blir följden att däckelputan pressas mot övre bakre delen av bogen. Den kommer att verka som en broms för bogrörelserna. Resultatet härav blir alltid onödig kraftförbrukning, ej sällan dessutom hudskador.

Beträffande selarna i övrigt torde det få anses som högst sannolikt att införande av lösa bossor av den modell, som allmänt efter lång erfarenhet är i bruk vid den ojämförligt hårdaste körning som förekommer här i landet — timmerkörningen —, skulle förmå nedbringa antalet tryckskador å bogarna. I fråga om denna detalj synes det egendomligt, att i åtminstone flertalet fall av de för armén fastställda böckerna, som beröra densamma, angives som regel för lokornas tillpassning, vad som i t. ex. soldatinstruktion uttryckes med orden »äro lokorna rätt spända, bör flata handen kunna införas bakifrån men ej framifrån mellan loka och lokstad och vid dragning varken mankputan trycka på mankammen eller nedre lokremmen skava mot strupen». Jag anser detta sätt att prova, om lokorna ligga riktigt eller icke, fullständigt felaktigt. Vad som skall undersökas är i allra främsta rummet lokornas läge, då hästen drar. Det är deras läge under dragningen, som har något att betyda, framför allt hur hästen kan utöva tryck mot dem utan att lida skada. Och det läget får lokan ingalunda om den förskjutes framåt på halsen av en bakifrån införd hand, men väl om handen skjutes in framifrån. Jag anser ordalydelsen bort vara den rakt motsatta eller att den prövande handen skall pressas in mellan loka och lokstad framifrån men ej bakifrån.

En tid uppträdde vid Ing 3 ett större antal hudskador på undersidan av bröstet. Orsaken konstaterades vara, att huden i vissa moment av körningen vec-kades, varvid veck inkommo mellan däckel- och bukgjorden och nöttes mellan dessa, om bukgjorden var för hårt åtdragen. Skadorna uteblevo, om gjordarna åtdrogos efter regeln: däckelgjorden spännes åt så hårt att endast en flatlagd hand nått och jämnt kan föras in mellan gjorden och huden, och bukgjorden spännas så löst, att en hand ställd på kant får rum mellan denna och huden. (Palm.)

Svea trångkår.

En remont anträffades under betesgång å övningsfältet starkt raglande med bak-beuen. Upprepade undersökningar gävo fullständigt negativt resultat. Då efter ungefär en och en halv månad tillståndet var oförändrat, nedslaktades hästen. I samband med slakten kunde ett par mindre blödningar utmed ländmargen påvisas.

Under vintern och våren uppträdde en del strumafall bland hästarna vid såväl T 1 som I 4. Det rörde sig om en lindrig hypothyreos, som efter jodbehandling mycket snart gav vika. I intet fall behövde sjukskrivning ske. (Törnqvist.)

Ridskolan.

Hälsotillståndet kan under året betecknas såsom mycket gott. Sålunda har intet enda fall av infektionssjukdom förekommit. De fall av invärtes sjukdom, som förekommit, ha varit fåtaliga och de av dem betingade sjukdagarnas antal ringa.

Sen-, led- och hovlidanden, sår och krosskador intaga som vanligt främsta platsen såväl vad antalet sjukskrivna som sjukdagarnas antal beträffar. (Waxberg.)

Norra arméfördelningen.**Fördelningsveterinären.**

Hälsotillståndet har varit gott.

En utbrytande kvarkepizooti på K 4 begränsades genom profylaktisk serumbehandling. (Norrgren.)

Norrlands dragonregemente.

Under sommaren utbröt en häftig kvarkepizooti. Sjukdomssymtomen voro typiska för kvarka. Hästarna insjuknade med hög feber, starka reaktioner i lymfkörtlarna och mukopurulent, gulgrönt näsflöde. Förutom symtomatisk behandling erhöles de insjuknade djuren seruminjektioner med lika delar kvarkserum och serum mot sårinfektion. Alldenstund omkring 50 fall uppträdde på några få dagar gävos övriga hästar vid regementet i profylaktiskt syfte seruminjektioner (15 cm³ kvarkserum + 15 cm³ sårinfektionsserum). Inalles 66 djur insjuknade med sammanlagt 347 sjukdagar. Tillfrisknandet skedde ovanligt hastigt. I vad mån detta kan tillskrivas serumbehandlingen är givetvis svårt att avgöra, då säkerligen den symtomatiska behandlingen i hög grad bidragit till djurens tillfrisknande. Angående värdet av serumbehandling mot kvarka hava ju så olika erfarenheter gjorts. Min erfarenhet från K 4 och Umeåtrakten är, att serumbehandling vid kvarka gjort synnerligen god nytta.

Av de 29 hästar, som insjuknat i lymfangit, hava samtliga jämte symtomatisk behandling erhållit serumbehandling med utmärkt resultat. Av alla insjuknade blevo 28 tjänstedugliga efter att hava varit sjukskrivna i medeltal omkring 9 dagar, utan att någon svit av sjukdomen i form av kronisk lymfangit uppträdde i något fall. En häst kasserades för kronisk lymfangit; denna häst var behäftad med detta lidande redan vid ankomsten till regementet.

39 hästar hava behandlats för hovsprickor, samtliga dock små kronrandsprickor. De behandlades på det vanliga sättet sålunda, att hornväggen förtunnades närmast kronan på båda sidor om sprickan å en halvcirkelformig yta, samtidigt som kronan förtunnades å det ställe, där sprickan utgått, tills blödning uppstod. Läkningen gick snabbt, hästarna stodo sjukskrivna i medeltal 20 dagar. Under denna tid gingo de emellertid i fullt arbete större delen av tiden. Det är givetvis lättare att ordna en regelbunden behandling och kontrollera sjukdomens läkning, när djuren äro sjukskrivna. Samtliga hästar, som behandlades för hovsprickor, erhöles fosfater å havren, samt därjämte de yngre insjuknade 5 cg fosfor i ol. jec. asell. per dag. Hovformen var å samtliga insjuknade normal. Sprickorna uppträdde som vanligt mest under våren (snösmältningsperioden). Intensiv hovsmörjning företages denna tid av året å samtliga regementets hästar, 3—4 gånger i veckan.

Fem hästar hava behandlats för hjärtlidande och 4 av dessa blivit tjänstedugliga. Dessa fall hava varit till sin art mycket lika varandra. Samma symtombild, och i 3 av fallen samt troligen även det fjärde har etiologien varit densamma.

Anamnesen har varit den, att hästarna blivit andfädda efter en stunds ridning, börjat svettas och verkat mycket oroliga.

Vid undersökning av djuren i vila har intet onormalt kunnat iakttagas, vare sig vid perkussion eller auskultation å hjärtat eller undersökning av pulsen.

Efter en stunds löpning i lina blev hjärtverksamheten i samtliga fall arytisk, under en 20—30 sek kunde hjärtverksamheten verka kraftig, snart härefter mycket svag, fortfarande arytisk, pulsen hög, tämligen svag och arytisk.

I samtliga fall har det säkerligen rört sig om intoxicationsmyokarditer. Inga klafffel ej heller hypertrofier eller av annan anledning förstorat perkussionsfält hava kunnat förmärkas. Ett av djuren insjuknade strax efter det hästen friskskrivits från kvarka. Denna häst hade ävenledes haft lymfangit. En annan fick hjärtbesvär i samband med en svår tarmkatarr av infektiös typ. I ett tredje fall var säkerligen ävenledes kvarka ursprungligen orsaken; i detta fall uppträdde dock icke hjärtbesvären i omedelbar anslutning till kvarkan.

Prognosen syntes mig i samtliga fall dålig.

Hästarna fingo gå i box, erhöilo bästa möjliga utfodring, gott hö, sockervatten då och då, samt klimäsk som tillskott till havren.

De behandlades med allmänna plastica, små doser kardiotonica och natriumfosfat.

Vid insjuknandet uppträdde hjärtbesvären redan efter 5 minuters löpning i lina; efter 4—5 veckors vila, under vilken tid hästarna motionerats vid hand, först 5 å 10 minuter per dag, och sedan upp till en timme per dag, brukade jag undersöka djuren efter 5 minuters trav i lina. Ett djur, som vid insjuknandet efter samma motion fick en puls av omkring 90 och flämtande andning, visade vid denna undersökning intet tecken till hjärtbesvär. Djuren kunde i genomsnitt efter 5—6 veckor sättas i ridarbete i skritt. Stor vikt lades vid att prestationerna så småningom stegrades, och efter en 4—5 månader syntes hästarna friska och gingo i tjänst som de övriga, vilket de hava gjort tills dato, utan att något onormalt förmärkts å deras hälsotillstånd i ovan berörda hänseende. (Åstrand.)

Norrlands artilleriregemente.

För att hindra den i tidigare årsberättelser nämnda lusinvationen, som äger rum efter regementsmötet, då hästskötarnas antal blir för ringa, blevo regementets samtliga hästar grundligt tvättade med varmt såpvatten och därpå spolade med ljum kreolinlösning från assurancespruta. Lufallen ha därefter varit fåtaliga.

Många fall av kron. hovsprickor ha i årtal förekommit. För att stärka och öka horntillväxten hos dylika hästar ha de under fyra månader dagligen givits fisklevertran. Någon effekt av behandlingen har dock ej kunnat iakttagas. (Norrgrén.)

Norrlands trängkår.

En av de kåren under året tilldelade remonterna var vid ankomsten behäftad med ett kroniskt organiskt hjärtfel, som gjorde den obrukbar till allt arbete. Den måste för den skull kasseras och nedslaktas. (Wilhelmson.)

Övre Norrlands trupper.

Stabsveterinären.

Hälsotillståndet bland hästarna vid i Boden förlagda truppförband har i stort sett varit gott under år 1934.

Av smittsamma sjukdomar inträffade ett fall av smittsam blodbrist hos en ackordhäst vid A 5. Hästen insjuknade hos fodervärden och nedslaktades jämlikt för länet gällande bestämmelser.

Av ringorm inträffade ett fall vid vartdera I 19 och Ing 4. Hästarna hade hittransporterats i samma vagn från Stockholm, dit den ena direkt kommit från trakten av Herrevadskloster.

Liksom föregående år förekommo efter de nya bäddarnas inläggning fall av fot-skabb, 5 vid A 5 och ett vid A 8.

De i föregående årsberättelse påtalade talrika fallen av kronledsperiartit (ringkota) hava under året ytterligare ökat till sammanlagt 32 (föreg. år 23 fall). Försök hava utförts med insprutningar av Yatrenvaccin E 104. Resultatet har varit anmärkningsvärt gott.

(Ringberg.)

Norrlands dragonregemente, Bodenskvadronen.

Ett säreget fall av staksår förtjänar omnämnas. Under en fälttjänst råkade en stambäst få en gärdsgårdsstör in i låret och fördes till sjukstallet. Stören hade trängt in vid juvret, passerat Foramen obturatum och kunde kännas vid svansroten. Kunde avlägsnas först efter hjälp med en hand i rektum. Ingen nämnvärd blödning trots närheten till de stora kärlstammarna. Så småningom bildades en fistel till livmodern med svårartad metrit. Då hästen uppnått åldersstrecket kasserades den, enär läkning ansågs tämligen utesluten.

(Ringberg.)

Norrbottens artillerikår.

Ärgången 2-årsremonter är klen. Tre av dem hava ådragit sig ringkota. Av dessa har en kasserats för samtidigt hjärtfel, en är vid årsskiftet mogen för kassation, en tillsvidare tjänstbar.

(Ringberg.)

Krigsskolan.

Mest karakteristiskt för året i fråga är en högst avsevärd stegring i antalet fall av sen- och senskidelidanden.

Orsaken är enligt min uppfattning, att utbildningen i ridhus numera i avsevärd omfattning inskränkts och utbyts mot ridning i terräng. Upprepade gånger har i tidigare årsberättelser framhållits den dåliga kvalitet på det hästmateriel, som av kavalleriet ställes till Krigsskolans förfogande.

Om en ridutbildning, i vilken fältmässig ridning ingår till avsevärd del, skall kunna bedrivas vid skolan utan att var och varannan häst går sönder, så är det absolut nödvändigt, att icke dit skickas hästar med i högst avsevärd utsträckning förbrukade senor och ledgångar.

(Palm.)

Remontdepåerna.

Herrevadskloster.

Hälsotillståndet bland remonterna vid Herrevadsklosters remontdepå har under år 1934 i det stora hela varit gott. Kvarken har lyckligtvis lyst med sin frånvaro. Ett smittsamt respirationslidande uppträdde dock under september och kännetecknades av obetydligt näsflöde, hos några ansvällning av de submaxillära lymfkörtlarna samt ett par dagars feber. Sjukdomen var mycket godartad och var hastigt övergående.

Även detta år förekom under den sedvanliga tiden 15. juni—15. juli två fall av Infl. erysipelatosus med normalt förlopp, men dessutom kommo ytterligare tre fall så sent som den 1. september. Även dessa förlöpte lyckligt.

Ringorm har ej under året förekommit.

En osedvanligt stor mängd krubbitare har tillförts med 1934 års köp, ej mindre än 10, varav 7 opererats med gott resultat. De övriga äro väderslukare och anses sålunda ej kunna botas med den nu brukliga operationstekniken. En häst har till säljaren återsänts. Orsaken till de många fallen av krubbitning torde kunna hänföra sig till den torra och varma försommaren, varvid hästarna hela dagarna stodo och »hängde» vid staketen och då såsom tidsfördriv lätt lärde sig denna ovana av någon fullt utlärd kamrat, som var klok nog att ej visa sina dolda anlag för hästskötarna. Två hästar blevo också omedelbart opererade i juni, och då de ansågos vara nybörjare, kunde man ej återsända dem till sina säljare. Tillsaluhållandet av hästar med denna fördärliga ovana måste med alla medel stävjas, och bör skarp uppmärksamhet ägnas ev. krubbitare och väderslukare för att de i tid skola kunna fränskiljas och återsändas till sina säljare.

Till följd av olycksfall ha två hästar måst avlivas. Den ena fick fraktur av kronutskottet å hovbenet, diagnosen fastställd medelst röntgen; den andra fick en spark å armbågen med så olycklig påföljd, att ledkapseln öppnades och en purulent artrit uppstod. I övrigt är en häst med ryggskada, uppkommen förra året genom fall, kasserad och en är kvarstående för spattbehandling.

Under den osedvanligt regniga hösten blev bottnen i motioneringsbanan i hög grad uppmjukad, varigenom hästarna sjönko ned i gyttnan ovan knän och hasar. Därvid blevo de ofta trampade av efterföljande hästar å ballarna. På grund härav uppkom ett stort antal eksemliknande sår å ballarna å bakbenen företrädesvis å avfärgade ben. Sedan en reservbana anordnats och väderleken blivit torrare, gingo alla dessa sår utan komplikationer till hälsa. (Breide).

Gudhem.

Hälsotillståndet har under året varit gott till stor del tack vare att smittsamma sjukdomar icke förekommit. Den i föregående årsrapport omnämnda infektions-sjukdomen »kvarka», för vilken vid årsskiftet 34 remonter kvarstodo som sjukskrivna, har under året icke uppträtt med några nya sjukdomsfall. Av de kvarstående måste dock en avlivas för hjärnabscess samt en hållas under långtidsbehandling för en senskideinflammation som följsjukdom. De »torra årens» skördar och beten ha återspeglats i en del fall av rubbningar inom ämnesomsättningen bland annat med symtom på rachitis. Av de härför behandlade fallen har dock endast ett krävt sjukskrivning och mera ingående vård.

Tvenne olycksfall med bäckenbrott som följd hava inträffat; det ena föranledde hästens omedelbara avlivning, medan det andra behandlades under längre tid. Då emellertid trots upprepade operationer kronisk fistelbildning kvarstod och då denna plötsligt tog en allvarlig vändning, måste även denna häst avlivas.

Tvenne dödsfall i resp. grovtarmsbristning och grovtarmsomvridning ha under året inträffat.

Remonternas kondition var vid årets slut genomgående god.

(Hellgren.)

H. Sjukligheten och sjukvården bland arméns hästar.

Sjukligheten. Medeltalet av arméns hästar¹ har under året uppgått till 5 640 [5 634], däri medräknade egna tjänstehästar, stamhästar och vid truppförband tjänstgörande ackordhästar. Antalet nyinsjuknade översteg 8 550 och sjuklighetsprocenten var 7·1 d. v. s. 402 [396] hästar hade varje dag av året varit sjukskrivna. De vapenslag (frånsett skolor), som varit svarast utsatta, voro ingenjörtrupperna med 10·5 %, därefter infanteriet 8·7, artilleriet med 8·4, trängen 7·5 samt kavalleriet 6·3. Bland enskilda truppförband har Svea ingenjörkår högsta siffran (13·2) samt därefter Gotlands artillerikår (13·0) och Övre Norrlands infanteri (12·9). Närmare specifikation lämnas i Tab. 21.

Den vanligaste orsaken till sjukskrivning har varit sår, kross- och tryckskador med tillsammans c:a 2 500 sjukdomsfall och c:a 29 200 vård dagar; mycket höga tal visar även seninflammation med resp. 826 och 29 200 samt ledinflammation och ledvrickning. Det dagliga medeltalet hästar, som av olika orsaker icke kunnat tagas i bruk, har varit för sår 54, tryckskada 15 och krosskada 11 eller sammanlagt 80 hästar, för seninflammation och -bristning 80, ledinflammation 29, ledvrickning 23, hovspricka 28 och hovinflammation 20. Se för övrigt närmare i Tab. 22.

I Tab. E. är gjord en sammanställning av vissa vanliga och för truppförbandens tjänsteduglighet betydelséfulla sjukdomar bland hästarna vid de beridna truppförbanden. Siffrorna angiva antalet fall (under året insjuknade) pr 100 hästar av medelbeståndet.

Av tabellen framgår, att artilleriet och ingenjörtrupperna äro mest utsatta för de här ifrågakommande sjukdomarna med resp. 159·8 och 153·8 på 100 av medelhästbeståndet, därefter trängen med 133·8 och kavalleriet med 103·2.

De olika truppförbanden hava emellertid stora variationer att uppvisa. Höga siffror förekomma beträffande lymfangit vid Gotlands artillerikår (15·2) och Norrlands dragonreg. i Boden (13·8), kolik vid Gotlands art.-kår (11·4), Norrlands dragonreg. U. (8·9) och Svea artillerireg. (8·2), strålbenshåltor vid Skånska och Göta trängkårerna (3·4 resp. 3·1), benhinneinflammation vid Göta ingenjörkår (8·9), inflammation i senor och senskidor vid Fälttelegrafkåren (31·4), Göta artillerireg. (30·2) och Norrlands trängkår (25·0), ledakommor (utom spatt) vid Göta artilleriregemente (58·4) och Svea ingenjörkår (57·9), spatt vid Bodens ingenjörkår (4·3), krosskada och sår vid Fälttelegrafkåren (94·4) och tryckskada vid Göta artillerireg. (44·1), hovspricka vid Gotlands artillerikår (19·0) samt hovinflammation, hovböld m. m. vid Gotlands artillerikår (26·6), Svea artillerireg. (26·2), Göta artillerireg. (26·0) och Norrlands artillerireg. (24·8).

¹ Erhålles på det sättet, att antalet hästtjänstgöringsdagar divideras med 365.

Tab. E. Fall av vissa sjukdomar bland hästarna vid arméns beridna truppförband pr 100 hästar under år 1934.

Truppförband	Lymfangit	Kolik (jämför- stoppning, gas- samling, tarmvred)	Stallbenshätta	Beninneinflamma- tion (remonthätta)	Inflammation i senor och senskidor	Ledåkommor (utom spätt)	Spätt	Krosskada, sår	Mugg	Tryckskada	Hovspricka	Hovinflammation, hovböld
Livregementet till häst . . .	8.0	1.9	—	0.2	12.5	15.5	1.5	41.9	0.2	4.5	3.7	11.6
Skånska kavalleriregementet . .	2.9	7.3	1.0	1.2	11.0	13.5	0.6	35.1	0.4	7.1	4.9	17.6
Livregementets husarer . . .	9.2	3.8	—	0.8	17.2	24.0	1.0	15.7	0.2	2.7	5.9	12.7
Norrlands dragonregemente U. .	6.1	8.9	—	0.6	20.7	12.6	0.6	29.0	1.4	11.8	10.1	10.3
B. .	13.8	3.4	—	0.9	16.3	19.8	1.8	35.3	2.6	5.8	5.0	7.8
Svea artilleriregemente . . .	7.2	8.2	0.8	0.8	14.8	13.5	2.1	62.5	5.1	15.6	9.8	26.2
Göta artilleriregemente . . .	8.6	4.7	2.1	2.1	30.2	58.4	3.8	76.3	1.5	44.1	12.4	26.0
Wendes artilleriregemente . .	9.0	4.4	0.2	0.5	22.2	14.0	2.3	37.2	0.5	5.2	4.4	7.4
Norrlands artilleriregemente .	8.9	6.3	—	0.8	10.0	15.3	2.0	35.9	3.7	13.5	15.5	24.8
Norrbottnens artillerikår . . .	8.4	5.6	0.9	0.9	17.8	10.3	2.8	47.7	0.9	19.6	4.7	16.8
Smålands arméartillerireg. .	2.5	3.8	—	—	22.6	7.6	—	30.0	—	8.9	11.8	2.5
Gotlands artillerikår	15.2	11.4	—	—	23.1	26.6	3.8	34.2	—	7.6	19.0	26.6
Bodens artilleriregemente . .	10.1	—	—	1.4	23.0	11.6	2.9	36.8	—	8.7	8.7	5.8
Karlsborgs artilleriregemente .	3.3	6.6	—	6.6	16.7	13.2	—	33.3	—	—	—	6.7
Svea ingenjörkår	7.1	1.4	—	2.8	8.5	57.9	—	32.5	2.8	25.4	12.7	11.3
Göta ingenjörkår	3.0	—	—	8.9	13.4	3.0	1.5	18.3	—	—	5.9	7.4
Fälttelegrafkåren	11.1	9.3	—	3.7	31.4	42.5	1.9	94.4	9.3	18.5	5.6	13.0
Bodens ingenjörkår	10.6	—	—	4.3	21.3	36.2	4.3	59.6	10.6	6.4	—	21.3
Svea trängkår	1.3	—	—	4.1	14.9	4.0	—	25.6	—	9.4	4.0	6.7
Göta trängkår	—	3.1	3.1	—	17.2	38.2	3.1	36.0	1.6	1.6	3.1	18.8
Norrlands trängkår	7.1	3.6	—	7.1	25.0	35.7	1.8	71.4	8.9	28.6	14.2	17.9
Skånska trängkåren	10.3	6.9	3.4	1.7	12.1	25.9	—	53.4	—	5.2	3.4	24.1
Sammandrag.												
Kavalleriet	6.9	5.4	0.2	0.8	15.4	17.0	1.0	30.5	0.6	6.5	6.1	12.8
Artilleriet	8.8	5.7	0.6	1.0	19.4	22.7	2.5	50.3	2.4	17.8	10.0	19.1
Ingenjörtrupperna	7.4	2.5	—	5.0	17.5	34.8	1.7	48.2	5.0	13.0	6.6	12.1
Trängen	4.4	3.1	1.6	3.2	17.1	22.8	1.2	44.9	2.8	10.6	5.9	16.2

Att av de i tabellen anförda siffrorna draga några bestämda slutsatser med avseende på den allmänna hästvården vid resp. truppförband torde vara allt för vanskligt. Höga siffror beträffande exempelvis inflammation i senor och senskidor, ledåkommor, trycksador o. d. torde dock stå i ett visst samband med starkare förslitning av hästmaterialet.

Av samtliga hästar hava 37 [62] avlidit, i främsta rummet av sjukdomar i digestionorganen. Antalet avlivade hästar uppgick till 59 eller 1.2 % av medelhästbeståndet. Orsak till avlivande har huvudsakligen varit skador i rörelseorg. (inkl. benbrott). Antalet kasserade hästar uppgick till 590 eller 11.6 % av medelhästbeståndet. Kassationsorsak har varit i främsta rummet ålder, allmän stelhet o. d. (40 % av alla kassationer), led- och senåkommor o. s. v. Särskilt hög kassationsprocent visa, om man bortser från infanteriet, Fälttelegrafkåren, Svea artillerireg. och Göta trängkår, med resp. 30, 24 och 19 % (Tab. 23—25).

Tab. F. Tablå över till direkta olyckshändelser hänförliga sjukdomsfall bland arméns hästar år 1934.

Truppförband	Antal fall	Skadans tillkomstsätt	Skadans art	Skadans påföljd
<i>Södra förd.</i>				
I. 11	1	Kullkörning	Sår	Tjänsteduglig
I. 16	1	Ej angivet	Benbrott	Avlivad
K. 2	1	Kapplöpning	Kotbensbrott & bakben	"
	1	Hoppning över grav	Brott & länd- och kors- kotor	"
	1	Kullridning & landsväg	Ledinflemmation	"
	19	Grimskaftskada	Sår	Tjänstedugliga
A. 3	1	Spark av häst i bivack	Brott & skankbenet	Avlivad
	1	Hoppning på stenbank	Hovbensfraktur	Sjuskreven vid årsskiftet
	1	Under körning	Kärnbristning	Död
T. 4	1	Spark av häst	Varig senskideinfl. vid hasen	Avlivad
<i>Västra förd.</i>				
I. 9	1	Bilkollision	Skenbensbrott v. fr.	Avlivad
I. 17	1	Omkullfallande på stallgolv	Ledvrickning, ofullst.	Sjuskreven vid årsskiftet
K. 3	1 ³	Spark av häst	Benbrott	Avlivade
	1	Galopparbete & jämn sand- bana	"	Avlivad
A. 2	1	Skenolycka	Revbensbrott	Tjänsteduglig
	1	Kullridning	Benbrott	Avlivad
A. 9	1	Galoppidning & jämn sand- bana	Kotbensbrott v. b.	"
T. 2	1	Fastnat i grimskaftet i bi- vack och slagit volt	Benbrott	Ej tjänsteduglig
<i>Östra förd.</i>				
I. 4	1	Skada i spiltan	Brott 3. halskotan	Avlivad
	1	Påkörning under fälttjänst- övning, varvid en kärr- skalm inträngde i läret	Sår	Död på grund av tillstötande gasbrand
K. 1	1	Fastnat i hinder	Ledvrickn. fullst.	Avlivad
A. 1	1	Simning	Hjärtruptur	Död
	1	Hinderhoppning i ridhus	Skenbensbrott v. fr.	Avlivad
	1	Under körning (trol. före- låg en benspricka, då hä- sten hade sår på skankens insida efter spark av häst)	Skankbensbrott	"
	1	Taggträdskada	Perforerande sår hasle- den	"
	3	Grimskaftskada	Sår	Tjänstedugliga
A. 6	1	Skada i spiltan	Ryggmärgsförlamning	Död
	1	Omkullfallande på stallgolv	Höftbensbrott	Tjänsteduglig
Ing. 1	1	Skenolycka	Paresis plexus brachi- alis	"
	1	Skada i spiltan	Bäckenbrott	Ej tjänsteduglig
Ing. 3	2	Spark av häst	Kontusion	Tjänstedugliga
	2	Fastnat & spiltbalk	Sår	"
	2	Fastnat & hinder	"	"
	4	Bett av häst	"	"
	5	Spark av häst	"	"

¹ Två fall inträffade i bivack, där en häst sparkade av ett bakben på sina båda sidokamrater. Samma häst fick senare ena bakbenet avsparkat av annan häst under rykt utanför skvadronstallet.

Truppförband	Antal fall	Skadans tillkomstsätt	Skadans art	Skadans påföljd
T. 1	1	Skenolycka	Kontusion	Tjänstedugliga
	1	„	Sår	„
	2	Spark av häst	„	„
	2	Kullridning	„	„
<i>Norra förd.</i>				
A 4	1	Fall vid hinderhoppning	Brott nacken	Död
<i>Övre Norrland.</i>				
I. 19	1	Spark av häst	Kontusion	Tjänsteduglig
	1	Skenolycka	Sår	„
	1	Bett av häst	„	„
	1	Stakning under fälttjänstövning	„	Avlivad
	1	Grimskaftskada	„	Tjänsteduglig
	1	Spark av häst	„	„
K. 4 B	5	„ „ „	Kontusion	Tjänstedugliga
	1	„ „ „	Hygrom	Tjänsteduglig
	3	Ridning i terräng	Sår	Tjänstedugliga
	2	Grimskaftskada	„	„
	1	Hinderhoppning	„	Tjänsteduglig
	1	Påkörning av bil	„	„
	1	Bett av häst	„	„
A. 5	2	Spark av häst	Kontusion	Tjänstedugliga
	3	Bett av häst	Sår	„
	5	Grimskaftskada	„	„
	1	Spark av häst	„	Tjänsteduglig
	1	Skenolycka	„	„
A. 8	3	Spark av häst	„	Tjänstedugliga
	1	„ „ „	Kontusion	Tjänsteduglig
	1	Bett av häst	Sår	„
	1	Grimskaftskada	„	„
Ing. 4	1	Spark av häst under fälttjänstövning	Benbrott	Avlivad
<i>Skolor.</i>				
Krigsskolan . .	2	Fastnat å spiltbalk	Kontusion	Tjänstedugliga
	1	Spark av häst	Sår	Tjänsteduglig
<i>Remontdepåerna</i>				
Herrevadskloster	1	Ej angivet	Hovbensfraktur	Avlivad
	1	„ „	Benbrott	Sjukskriven vid årsskiftet
	1	Spark av häst	Perf. sår å armbågsleden	Avlivad
<i>Gudhem</i>				
	1	Kollision med en grind	Bäckenbrott	„
	1	Sprang omkull på bete	„	„

Å remontdepåerna insjuknade under året 280 hästar mot 432 föreg. år (Tab. 22). Antalet sjukdagar var c:a 6 000 av 201 000 hästtjänstgöringsdagar eller 3·0 %.

För att få en föreställning om frekvensen av *olycksfall* bland arméns hästar ha sammanställts Tab. F. och G. Dessa siffror ingå överallt i statistiken rörande hästarnas sjuklighet (ävensom i förekommande fall kassation, avlivande eller dödlighet). Av samtliga 121 olycksfall blevo 87 (71·9 %)

Tab. G. Översikt av olycksfall bland arméns hästar år 1934 med hänsyn till dels skadans art, dels skadans påföljd.

Skadans art.	Skadans tillkomstsätt.												
	Grimskaftsskada	Spark av häst	Bett av häst	Skada i stall (omkullfall o. d.)	Omkullridning	Ridning i terräng	Hopp över hinder, grav	Sken, kapp- löpning	Hoppning på stenbank	Påkörd av bil el. annat åkdon	Övriga	Ej angivet	Summa
Sår	31	14	10	2	2	3	3	3	—	2	2	—	72
Kontusion	—	12	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	15
Benbrott	1	6	—	3	1	1	3	3	1	1	3	3	26
Ledvrickning	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
Ledinflammation	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Senskideinflammation	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Förlamning	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2
Kärnbristning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Summa	32	33	10	9	4	4	7	8	1	3	7	3	121
Skadans påföljd.													
Tjänstedagliga	31	25	10	5	2	3	3	6	—	1	1	—	87
Ej tjänstedagliga	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Avlivade	—	8	—	1	2	1	3	2	—	1	5	2	25
Självdöda	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—	4
Sjukskrivna den 31 dec. . .	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	3
Summa	32	33	10	9	4	4	7	8	1	3	7	3	121

hästar utskrivna såsom tjänstedugliga och 2 (1·7 %) ej tjänstedugliga, 25 (20·7 %) avlivades, 4 (3·3 %) dogo och 3 (2·4 %) kvarstodo under behandling.

Beträffande *skadans tillkomstsätt* har skadan förorsakats av grimskaft i 32 fall, genom spark av häst i 33, bett av häst i 10, skada i stall i 9, sken-olyckor eller kapplöpning 8, hopp över hinder 7 o. s. v.

Veterinärvårdskostnader. Tablån över kostnader för truppveterinärvården (Tab. 20) företer stora variationer med avseende på kostnaden pr häst och dag. Gränserna äro med bortseende från vissa skolor, intendenturkompanier o. d. 8·52 öre för Smålands arméartilleriregemente, som hade stora kostnader för nyanskaffning och underhåll av material, och 0·43 öre för Jämtlands fältjägarregemente.

Ovanstående belopp kunna ej läggas till grund för ett allsidigt bedömande av truppveterinärvårdsanslagets handhavande, då alltför många faktorer härvid inverka.

Kostnaderna avse räkenskapsåret 1/7 1933—30/6 1934.

TABELLER

Tab. 1. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1933—30 juni 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr man och dag i öre									
			Nyanskuftning av materiel	Underhåll av materiel	Förbrukningsmateriel	Sjukhuskostnad	Medikamenter	Tandvård	Transportkostnader	Utgifter för epidemier	Diverse	Summa kostnad
Södra arméfördelningen.												
Norra skånska infanterireg:det	159 245	5 278 04	0 83	0 28	0 76	0 19	0 45	0 69	0 08	—	0 03	3 31
Södra skånska infanterireg:det	176 422	4 217 94	0 39	0 10	0 55	0 37	0 42	0 37	0 15	—	0 04	2 39
Kronobergs regemente	134 011	3 347 78	0 51	0 08	0 82	0 19	0 32	0 43	0 11	—	0 04	2 50
Kronobergs reg:ts detach. i K.	61 452	2 647 62	0 86	0 08	0 55	0 59	1 43	0 69	0 06	—	0 05	4 81
Hallands regemente	130 510	3 066 57	0 29	0 29	0 54	0 08	0 59	0 51	0 03	—	0 02	2 35
Skånska kavalleriregementet	123 390	2 671 03	0 70	0 05	0 51	0 06	0 52	0 27	0 05	—	—	2 16
Wendes artilleriregemente	159 048	3 857 02	0 34	0 24	0 60	0 12	0 31	0 42	0 04	—	0 04	2 11
Skånska trängkåren	69 536	4 948 34	0 22	0 65	2 16	0 57	0 99	0 83	1 70	—	—	7 12
Västra arméfördelningen.												
Skaraborgs regemente	161 565	3 857 90	0 17	0 37	0 38	0 66	0 73	0 01	0 04	—	0 03	2 39
Älvsborgs regemente	150 468	5 706 73	1 27	0 21	0 80	0 07	0 35	0 51	0 06	—	0 52	3 79
Bohusläns regemente	143 395	4 307 61	0 25	0 36	1 13	0 41	0 39	0 42	0 02	—	0 02	3 00
Värmlands regemente	142 309	4 644 97	1 27	0 22	0 44	0 25	0 49	0 49	0 08	—	0 02	3 26
Livregementets husarer	134 706	4 082 15	0 42	0 21	0 82	0 71	0 57	0 23	0 01	—	0 06	3 03
Göta artilleriregemente	149 493	4 365 66	0 40	0 35	0 34	0 74	0 43	0 13	0 18	—	0 05	2 92
Karlsborgs artilleriregemente	108 821	4 580 74	0 13	0 05	0 56	1 54	0 50	1 26	0 09	—	0 08	4 21
Göta trängkår	66 891	4 698 23	1 46	1 03	1 69	0 03	1 16	0 85	0 03	—	0 77	7 02
Andra intendenturkomp.	35 057	824 60	0 03	—	0 42	0 34	1 28	—	0 27	—	0 02	2 36
Östra arméfördelningen.												
Svea livgarde	349 061	9 670 12	0 06	0 08	0 46	1 71	0 35	0 04	0 04	0 01	0 02	2 77
Göta livgarde	56 702	2 043 91	0 65	0 12	—	0 04	—	0 66	0 02	—	2 11	3 60
Livregementets grenadjärer	161 705	5 609 24	1 01	0 28	0 70	0 35	0 27	0 71	0 12	0 01	0 02	3 47
Upplands regemente	187 770	6 438 68	0 52	0 55	0 44	0 69	0 56	0 49	0 08	0 02	0 07	3 42
Södermanlands regemente	177 747	6 059 18	0 29	0 30	0 52	0 64	0 37	1 04	0 13	0 01	0 11	3 41
Livgrenadjärreg:det } Östra bri- Jönköp.-Kalmar reg. } gaden	207 989	6 846 48	0 47	0 42	0 61	0 49	0 54	0 72	0 03	—	0 02	3 30
161 175	6 452 33	0 90	0 62	0 98	0 07	1 06	0 25	0 05	—	—	0 07	4 00
Livregementet till häst	130 613	5 298 68	0 56	0 45	0 74	1 44	0 45	0 33	0 05	—	0 04	4 06
Svea artilleriregemente	181 532	7 469 84	0 55	0 13	0 75	1 76	0 67	0 09	0 11	0 01	0 04	4 11
Smålands arméartilleriregemente	195 967	5 608 18	0 38	0 22	0 68	0 35	0 53	0 58	0 08	—	0 04	2 86
Svea ingenjörkår	132 616	5 859 77	0 86	0 73	0 69	0 62	0 98	0 09	0 23	0 02	0 20	4 42
Göta ingenjörkår	76 056	3 225 80	0 11	0 24	1 18	1 56	0 84	0 13	0 16	—	0 02	4 24
Fälttelegrafkåren	116 428	2 975 69	0 28	0 06	0 53	0 89	0 39	0 09	0 29	—	0 03	2 56
Svea trängkår	93 229	5 383 78	1 35	0 87	2 24	0 49	0 66	0 03	0 13	—	—	5 77

TAB. 1 (forts.). UTGIFTER FÖR TRUPPSJUKVÅRDEN 1 JULI 1933—30 JUNI 1934. 47

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	Tjänstgörings-dagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr man och dag i öre									
			Nyanskaffning av materiel	Underhåll av materiel	Förbrukningsmateriel	Sjukhuskostnad	Medikamenter	Tandvård	Transportkostnader	Utgifter för epidemier	Diverse	Summa kostnad
Krigsskolan	40 049	1 212 90	0 03	0 19	0 40	0 68	1 38	—	0 10	—	0 25	3 03
Infanteriskjutskolan	27 734	1 757 30	0 04	0 17	0 30	1 76	1 18	—	1 70	—	1 19	6 34
Ridskolan	16 802	870 44	—	—	0 05	0 53	1 23	1 02	1 10	0 01	1 24	5 18
Norra arméfördelningen.												
Dalregementet	130 270	4 407 83	0 59	0 55	0 57	0 10	0 95	0 52	0 09	—	0 01	3 38
Hälsinge regemente	145 067	3 813 50	0 42	0 28	0 41	0 32	0 55	0 58	0 05	—	0 01	2 62
Jämtlands fältjägarregemente	160 650	5 003 04	0 43	0 45	0 91	0 33	0 45	0 41	0 03	—	0 10	3 11
Västernorrlands regemente	150 954	6 861 54	0 88	0 56	1 03	0 09	1 18	0 27	0 12	—	0 42	4 55
Norrlands dragonregemente	116 532	3 674 13	0 80	0 68	0 27	0 43	0 40	0 48	0 08	—	0 01	3 15
Norrlands artilleriregemente	149 213	4 286 62	0 26	0 35	0 56	0 56	0 69	0 37	0 06	—	0 02	2 87
Norrlands trängkår	68 722	2 742 64	0 10	0 38	1 08	1 15	0 61	0 36	0 27	0 01	0 03	3 99
Övre Norrlands trupper.												
Västerbottens regemente	120 962	3 359 62	0 39	0 68	0 58	0 42	0 14	0 44	0 09	—	0 04	2 78
Norrbottnens artillerikår	80 191	3 528 19	0 12	0 11	0 34	3 16	0 54	—	0 12	—	—	4 39
Tredje intendenturkomp.	13 198	299 38	—	—	—	1 25	1 02	—	—	—	—	2 27
Bodens fästning.												
Norrbottnens regemente	271 715	7 560 41	0 39	0 15	0 27	1 53	0 32	—	0 04	—	0 08	2 78
Bodens artilleriregemente	133 595	5 460 85	0 07	0 01	0 80	2 48	0 51	—	0 15	—	0 07	4 09
Bodens ingenjörkår	92 240	4 780 87	0 07	0 04	0 34	1 11	1 02	2 36	0 13	—	0 11	5 18
Gotlands trupper.												
Gotlands infanterikår	121 078	5 676 14	0 65	0 22	1 88	0 32	0 72	0 84	0 21	—	0 35	4 69
Gotlands artillerikår	59 752	1 749 16	0 30	0 06	0 44	1 04	0 74	0 03	0 29	—	0 03	2 93

Tab. 2. Sammandrag av rapporterna över besiktningarna av värnpliktiga år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
O m r å d e n	Summa prövade	Icke inskrivna			Inskrivna							På 100 prövade		
		H	A	S:a	Studenter och likställda	Övriga värnpliktiga			S:a	Ej inskrivna	Inskrivna	I allt		
						Vapenföra							Ej va- penf.	
						E	F	C	F				E	D
20-åriga	53 129	8 340	4 873	8 218	1 187	194	26 729	9 432	5 668	1 706	44 916	15·5	84·6	100·0
Södra arméfördelningsområdet	11 299	532	983	1 515	241	36	6 023	1 839	1 300	345	9 784	18·4	86·6	100·0
Östra ,	18 073	1 239	1 626	2 865	594	111	8 771	2 872	2 269	591	15 208	15·9	84·1	100·0
Västra ,	10 661	707	974	1 681	210	30	5 595	1 847	950	348	8 980	15·8	84·2	100·0
Norra ,	8 636	497	789	1 286	104	15	3 916	2 192	845	278	7 350	15·1	84·9	100·0
Övre Norrlands militärområde	4 021	364	471	835	34	2	2 112	653	263	122	3 186	20·8	79·2	100·0
Gotlands militärområde	439	1	30	31	4	—	312	29	41	22	408	7·1	92·9	100·0
Överåriga.	6 136	891	1 176	2 067	96	44	1 085	1 610	843	394	4 069	33·7	66·3	100·0
Södra arméfördelningsområdet	985	87	184	271	17	3	212	252	176	54	714	27·5	72·5	100·0
Östra ,	2 236	355	416	771	53	36	359	528	347	142	1 465	34·6	65·4	100·0
Västra ,	1 280	167	263	430	11	4	229	311	151	94	804	35·0	65·0	100·0
Norra ,	1 024	143	182	325	9	1	157	355	116	61	699	31·7	68·8	100·0
Övre Norrlands militärområde	649	139	128	267	3	—	123	163	52	41	382	41·1	58·9	100·0
Gotlands militärområde	12	—	3	3	—	—	5	1	1	2	9	25·0	75·0	100·0
Underåriga.	632	—	—	—	403	7	221	1	—	—	632	—	100·0	100·0
Södra arméfördelningsområdet	142	—	—	—	96	2	44	—	—	—	142	—	100·0	100·0
Östra ,	290	—	—	—	185	—	105	—	—	—	290	—	100·0	100·0
Västra ,	117	—	—	—	83	2	32	—	—	—	117	—	100·0	100·0
Norra ,	67	—	—	—	30	3	33	1	—	—	67	—	100·0	100·0
Övre Norrlands militärområde	12	—	—	—	5	—	7	—	—	—	12	—	100·0	100·0
Gotlands militärområde	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4	—	100·0	100·0
Sammandrag.	59 897	4 231	6 049	10 280	1 683	245	28 035	11 043	6 511	2 100	49 017	17·2	82·8	100·0
Södra arméfördelningsområdet	12 426	619	1 167	1 786	354	41	6 279	2 091	1 476	399	10 640	14·4	85·6	100·0
Östra ,	20 599	1 594	2 042	3 636	832	147	9 235	3 400	2 616	733	16 963	17·7	82·3	100·0
Västra ,	12 008	874	1 237	2 111	304	36	5 856	2 158	1 101	442	9 897	17·6	83·4	100·0
Norra ,	9 727	640	971	1 611	143	19	4 106	2 548	961	339	8 116	16·6	83·4	100·0
Övre Norrlands militärområde	4 682	503	599	1 102	42	2	2 242	816	315	163	3 580	23·5	76·5	100·0
Gotlands militärområde	455	1	33	34	8	—	317	30	42	24	421	7·5	92·5	100·0

Anm. Rörande gruppernas omfattning se textavd. sid. 23. — Beträffande ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden, se Tab. 6 a.

Tab. 3 a. Kassationsorsaker hos 20-åriga värnpliktiga, grupp A, vid besiktningarna år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid för- rätt- ning pröva- de	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bildningsfel	Övriga infek- tionsjukdomar	Infektions- sjukdomar	Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom	Nervsyste- mets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjuk- domar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Bensystemets och led- gångarnas sjukd.	Hudsjukd. och sjukd. i bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Summa
		allmän svaghet	Övriga barn- för- skole- sjukdom						Övr. sjukd. i nervsystemet	Fallandetsot		Ör- öronsjukdomar	Dörsymmet								
Malmöhus södra inskr.område	2 442	7	1	3	26	2	4	23	6	7	12	2	7	23	18	1	3	29	3	1	178
Malmöhus norra	2 681	20	2	5	27	1	2	24	3	12	9	1	7	71	13	2	6	26	4	3	238
Hallands	2 736	6	—	2	26	2	2	19	2	12	12	4	7	61	16	3	8	38	4	—	227
Kronobergs	3 440	5	—	6	55	4	3	37	4	8	9	5	6	113	24	8	4	48	—	1	340
Norra Smålands	3 121	7	2	—	27	5	10	23	5	9	18	3	5	85	20	3	2	34	—	1	259
Östergötlands	2 774	3	1	3	20	1	6	31	2	5	13	3	4	55	10	7	5	40	1	3	218
Örebro	2 690	13	2	2	46	6	12	20	4	11	11	2	16	49	22	3	6	39	8	—	272
Södermanlands	2 263	6	—	2	27	7	4	24	6	12	11	1	4	57	19	7	4	37	1	1	230
Stockholms	4 783	9	—	3	80	4	8	34	7	13	23	2	3	127	29	9	5	61	7	3	427
Uppsala	2 442	—	1	2	25	4	3	20	4	9	9	1	4	77	13	7	2	42	1	1	235
Västgöta-Bohus	3 222	3	—	1	60	1	2	20	7	9	14	1	2	52	23	8	28	28	1	2	234
Älvsborgs	2 789	2	3	6	53	3	5	18	4	15	8	2	6	51	28	8	8	40	2	—	257
Skaraborgs	2 128	5	1	1	16	4	10	25	3	10	15	2	3	51	7	8	7	38	1	2	209
Värmlands	2 522	9	1	1	34	5	9	23	4	8	7	3	4	94	27	1	7	35	2	—	274
Kopparbergs	2 049	1	1	1	11	1	6	20	5	5	7	1	1	18	18	1	3	28	—	3	181
Gävleborgs	1 892	5	1	3	36	1	4	18	3	15	13	3	7	38	14	2	6	32	1	1	203
Jämtlands	2 570	9	—	5	38	—	8	26	7	14	13	1	4	44	27	6	5	36	2	2	247
Västernorrlands	2 125	7	3	1	36	2	4	16	6	6	10	4	8	39	24	3	5	30	3	1	208
Västerbottens	2 058	17	2	1	43	5	7	15	4	13	13	3	9	42	11	6	2	49	2	—	244
Norrbottnens	1 963	2	—	3	60	4	2	26	2	8	19	2	6	36	19	6	2	27	2	1	227
Gotlands	439	—	—	—	8	—	2	1	—	2	—	—	—	2	2	—	1	17	—	—	80
Sammandrag.																					
Södra arméfördelningsområdet	11 299	38	3	16	134	9	11	103	15	39	42	12	27	268	71	17	21	141	11	5	983
Östra	18 073	38	6	12	225	27	43	152	28	59	85	12	36	450	113	36	24	253	18	9	1 626
Västra	10 661	19	5	9	163	13	26	86	18	42	44	8	15	248	85	25	17	141	6	4	974
Norra	8 636	22	5	10	121	4	22	80	21	40	43	9	20	139	83	12	19	126	6	7	789
Övre Norrlands militärområde	4 021	19	2	4	103	9	9	41	6	21	32	5	15	78	30	12	4	76	4	1	471
Gotlands militärområde . . .	439	—	—	—	3	—	2	1	—	2	—	—	—	2	2	—	1	17	—	—	80
Summa	53 129	186	21	51	749	62	113	463	88	203	246	46	113	1 185	384	102	86	754	45	26	4 873
Frikallade i varje grupp																					
på 100 av samtl. kasserade		2.79	0.43	1.05	15.87	1.27	2.32	9.50	1.81	4.17	5.05	0.94	2.32	24.32	7.88	2.09	1.77	15.47	0.92	0.53	100.00
på 1 000 ,																					

Tab. 3 c. Sjukdomar hos värnpliktiga, grupp H, vid besiktningarna 1934.

Inskrivningsområden	20-åriga					Överåriga				
	Vid förtäring prövade	Förenad l. ofill- räcklig kropps- utveckling	Tillfällig sjukd. l. svaghet efter överstämnden sjukd.	Andra orsaker	Summa	Vid förtäring prövade	Förenad l. ofill- räcklig kropps- utveckling	Tillfällig sjukd. l. svaghet efter överstämnden sjukd.	Andra orsaker	Summa
Malmöhus södra	2 442	17	18	11	46	134	3	3	2	8
Malmöhus norra	2 681	78	37	17	132	208	4	11	3	18
Hallands	2 736	119	61	1	181	241	13	5	4	22
Kronobergs	3 440	79	69	25	173	402	13	22	4	39
Norra Smålands	3 121	110	92	38	240	568	47	51	29	127
Östergötlands	2 774	129	77	36	242	357	14	33	15	62
Örebro	2 690	43	55	9	107	248	1	19	—	20
Södermanlands	2 263	45	47	11	103	168	7	7	—	14
Stockholms	4 783	245	134	30	409	721	70	43	1	114
Uppsala	2 442	57	45	36	138	166	4	12	2	18
Västgöta-Bohus	3 222	132	68	32	232	316	4	11	5	20
Älvsborgs	2 789	81	72	42	195	228	1	11	10	22
Skaraborgs	2 128	38	26	53	117	369	15	9	62	86
Värmlands	2 522	60	58	45	163	317	15	15	9	39
Kopparbergs	2 049	38	32	8	78	304	4	13	2	19
Gävleborgs	1 892	20	29	29	78	103	—	2	—	2
Jämtlands	2 570	49	52	43	144	253	6	27	8	41
Västernorrlands	2 125	63	65	69	197	364	18	23	40	81
Västerbottens	2 058	53	43	57	153	224	14	15	12	41
Norrbottnens	1 963	112	72	27	211	425	57	34	7	98
Gotlands	439	1	—	—	1	12	—	—	—	—
<i>Sammandrag.</i>										
Södra arméfördelningsomr.	11 299	293	185	54	532	985	33	41	13	87
Östra	18 073	629	450	160	1 239	2 228	143	165	47	355
Västra	10 661	311	224	172	707	1 230	35	46	86	167
Norra	8 636	170	178	149	497	1 024	28	65	50	143
Övre Norrlands militäromr.	4 021	165	115	84	364	649	71	49	19	139
Gotlands militärområde . .	439	1	—	—	1	12	—	—	—	—
Summa	53 129	1 569	1 152	619	3 340	6 128	310	366	215	891
<i>Tillfälligt odugliga till krigstjänst i varje grupp.</i>										
på 100 av samtliga . . .		46.97	34.49	18.54	100.00		34.79	41.08	24.13	100.00
på 1 000 prövade		29.63	21.69	11.65	62.87		50.59	59.73	35.08	115.40

Tab. 4 a. Sjukdomar och bildningsfel hos 20-åriga värnpliktiga, grupp B och C, vid besiktningarna 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid förtäring prövade	Bildnings- och utvecklingsfel	Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdomar	Nervsystemets sjukd. Fallandesort	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar	Öronsjukdomar
		Övriga infektions- sjukdomar	Övriga infektions- sjukdomar																		
Malmöhus södra inskr.:sområde	2 442	1	1	1	—	—	1	—	—	5	17	—	22	5	5	5	10	23	5	1	102
Malmöhus norra	2 681	—	12	1	—	—	—	—	—	16	16	—	23	3	2	5	28	4	—	96	
Hallands	2 736	—	—	1	—	—	—	—	—	15	17	—	17	5	2	3	15	1	—	60	
Kronobergs	3 440	10	7	1	—	—	1	1	—	17	37	—	37	3	1	4	28	1	2	123	
Norra Smålands	3 121	—	—	2	—	—	—	—	—	4	13	—	12	28	1	3	7	34	1	3	108
Östergötlands	2 774	—	2	—	—	—	1	—	—	1	10	—	20	12	1	6	3	88	4	10	108
Örebro	2 690	—	2	1	—	—	—	—	—	8	24	—	16	11	3	15	3	44	7	5	139
Södermanlands	2 263	1	1	—	—	—	—	—	—	3	13	—	26	13	1	7	9	29	7	—	110
Stockholms	4 783	1	—	—	2	—	5	—	—	1	18	—	22	18	3	5	5	69	1	1	151
Uppsala	2 442	1	1	1	—	—	2	—	—	3	22	—	17	2	3	4	5	22	3	—	86
Västgöta-Bohus	3 222	1	1	—	—	—	—	—	—	3	18	—	21	29	1	1	8	26	3	—	112
Älvsborgs	2 789	—	2	—	—	—	4	—	—	7	18	—	21	13	1	14	13	39	4	1	132
Skaraborgs	2 128	3	3	—	2	—	1	—	—	2	10	—	9	6	—	2	5	10	1	—	54
Värmlands	2 522	1	1	—	—	—	2	—	—	10	12	—	15	1	5	2	2	26	4	1	80
Kopparbergs	2 049	—	—	—	—	—	—	—	—	3	8	—	8	3	4	2	5	—	—	—	28
Gävleborgs	1 892	—	1	—	—	—	—	—	—	2	14	—	32	5	1	4	3	35	8	3	108
Jämtlands	2 570	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12	—	24	10	1	4	1	29	5	3	91
Västernorrlands	2 125	—	—	—	—	—	—	—	—	2	11	—	14	3	1	2	4	27	—	2	66
Västerbottens	2 058	2	2	—	2	—	1	—	—	1	11	—	20	1	—	—	—	13	5	2	60
Norrbottnens	1 963	—	—	—	—	2	—	—	—	2	9	—	14	6	—	1	4	25	1	—	64
Gotlands	439	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	4	1	1	10	—	—	22
Sammandrag.																					
Södra arméfördelningsområdet	11 299	11	20	4	—	—	2	1	—	9	65	—	99	16	6	13	27	94	11	3	381
Östra	18 073	3	6	4	2	—	8	—	—	20	100	—	113	84	12	40	32	236	23	19	702
Västra	10 661	5	7	—	2	—	7	—	—	12	51	—	63	63	3	22	28	101	12	2	378
Norra	8 636	—	1	—	—	—	—	—	—	8	40	—	78	21	3	14	10	96	13	9	293
Övre Norrlands militärområde	4 021	2	2	—	2	2	1	—	—	3	20	—	34	7	—	1	4	38	6	2	124
Gotlands militärområde	439	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1	4	1	1	10	—	—	22
Summa	53 129	22	36	8	6	2	18	1	—	52	278	—	389	192	28	91	102	575	65	35	1 900
Icke vapenföra i varje grupp																					
på 100 av samtliga		1:16	1:89	0:42	0:32	0:11	0:95	0:05	—	2:74	14:68	—	20:47	10:11	1:47	4:79	5:87	30:26	3:42	1:84	100:00
på 1 000 prövade		0:42	0:68	0:15	0:11	0:04	0:34	0:02	—	0:98	5:28	—	7:82	3:61	0:58	1:71	1:92	10:82	1:22	0:66	35:76

Tab. 4 b. Sjukdomar och bildningsfel hos *överåriga* värnpliktiga, grupp B och C, vid besiktningarna 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Inskrivningsområden	Vid förtäring prövide	Bildnings- och utvecklingsfel allmän svaghet	Ötillräcklig kroppslängd	Ötillräcklig bildeningsfel	Infektions- sjukdomar Tuberkel- sjukdomar	Övriga infek- tionssjukdomar	Ännesomställnings- och blodsjukdomar	Slunesjukdomar	Nervsystem- ets sjukd. Övriga sjukd. i nervsystemet	Fallandesot	Öronsjuk- domar Dörsstämhet	Öronsjuk- domar Dörsstämhet	Öronsjuk- domar Dörsstämhet	Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältnings- organens sjukdomar	Urin- och köns- organens sjukdomar	Bensystemens och led- gångarnas sjukd.	Sjukd i hnd, bindväv, lymfkörtl.	Svulster	Summa
Malmöhus södra inskr.område	134	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	5	2	—	—	14
Malmöhus norra	208	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	8
Hallands	241	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Kronobergs	402	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
Norra Smålands	576	1	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
Östergötlands	357	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86
Örebro	248	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Södermanlands	168	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
Stockholms	721	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
Uppsala	166	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Västgöta-Bohus	316	9	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87
Älvsborgs	228	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
Skaraborgs	369	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
Värmlands	317	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
Kopparbergs	304	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Gävleborgs	103	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
Jämtlands	253	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Västernorrlands	364	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17
Västerbottens	224	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Norrbottens	425	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
Gotlands	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Sammandrag.</i>																					
Södra arméfördelningsområdet	985	—	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	57
Östra	2 236	1	15	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	178
Västra	1 230	10	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98
Norra	1 024	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62
Övre Norrlands militärområde	649	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
Gotlands militärområde	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	6 136	18	49	—	—	1	2	—	—	—	16	30	—	42	61	19	55	39	91	10	438
<i>Icke vapenföra i varje grupp</i>																					
på 100 av samtliga	2-97	11-19	—	—	—	0-28	0-46	—	—	—	3-65	6-85	—	9-59	13-93	4-34	12-56	8-90	20-77	2-28	100-00
på 1 000 prövide	2-12	7-98	—	—	—	0-16	0-88	—	—	—	2-61	4-89	—	6-84	9-94	3-10	8-96	6-86	14-83	1-63	71-38

Tab. 5. Sjukdomar och bildningsfel hos värnpliktiga, grupp D, vid besiktningarna år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
Inskrivningsområden	20-åriga														Överåriga													
	Summa	Övr. sjukdomar	Svalster	Sjuk i hud, lymfkörtlar	Bensst:s, ledgångs sjukd.	Urin- och könsorganens sjukd.	Matsmältningsorganens sjukd.	Andningsorganens sjukd.	Cirkulationsorganens sjukd.	Öronsjukdomar	Ögonsjukdomar	Nervsystemets sjukdomar	Ötillräcklig kroppslängd	Förtvånande allmän svaghet	Ötillräcklig kroppslängd	Nervst:s sjd.	Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar	Cirkulationsorganens sjukd.	Matsmältningsorganens sjukd.	Urin- o. könsorg:s sjukd.	Bensst:s, ledgångs sjukd.	Hudsjukd. etc.	Svalster	Övr. sjukdomar	Summa		
Malmöhus södra i. o.	—	2	3	42	11	21	—	7	9	101	11	—	—	207	—	1	—	8	—	1	7	2	2	1	—	1	23	
Malmöhus norra	—	1	4	57	16	76	—	6	3	202	4	6	—	875	—	4	—	6	—	3	7	—	—	—	—	1	46	
Hallands	—	—	4	57	15	61	—	1	9	133	3	—	—	287	—	2	1	4	—	17	—	—	—	—	—	1	41	
Kronobergs	14	4	8	75	3	67	—	2	12	7	224	4	9	481	—	7	1	8	3	3	3	32	—	—	—	—	66	
Norra Smålands	1	3	5	52	4	79	—	1	6	5	143	8	10	817	—	2	1	14	3	29	2	5	26	—	7	45		
Östergötlands	3	1	4	44	6	47	—	1	5	9	167	2	17	306	—	2	—	3	—	18	4	—	11	—	—	—	48	
Örebro	—	1	1	61	12	44	—	1	19	7	124	7	23	801	—	1	1	3	—	12	7	1	8	—	—	—	85	
Södermanlands	5	1	4	64	9	54	—	6	26	17	227	11	1	428	—	—	—	2	—	6	2	1	23	—	1	—	85	
Stockholms	—	—	2	117	26	198	—	4	10	9	236	4	5	611	—	1	2	16	1	32	5	1	54	—	—	1	118	
Uppsala	—	4	5	78	14	19	—	2	4	4	165	10	—	806	—	2	—	4	1	5	3	1	7	—	—	1	24	
Västgöta-Bohus	3	3	7	53	8	34	—	2	4	5	56	3	—	178	—	17	1	—	5	1	12	4	1	5	—	2	50	
Älvsborgs	—	3	4	36	16	51	—	6	6	168	1	—	—	292	—	—	—	3	1	8	4	—	11	—	—	—	27	
Skaraborgs	1	1	1	45	3	25	—	9	6	57	2	—	—	151	—	—	1	5	—	12	2	2	4	—	—	1	27	
Värmlands	—	3	1	58	8	81	—	—	34	5	129	7	2	829	—	2	1	2	—	11	9	2	16	—	1	2	47	
Kopparbergs	—	—	3	38	8	20	—	—	11	8	52	8	6	149	—	—	2	7	—	5	2	3	11	1	1	—	82	
Gävleborgs	—	5	—	50	16	8	—	—	14	4	113	11	27	248	—	—	2	2	1	4	3	—	2	—	—	1	15	
Jämtlands	1	—	1	63	4	19	—	—	13	14	85	11	12	225	—	1	2	—	4	3	12	1	8	—	1	—	32	
Västernorrlands	—	2	1	50	8	19	—	1	17	11	105	1	8	223	—	—	1	—	4	8	2	—	—	—	—	—	37	
Västerbottens	11	—	5	47	9	5	—	7	2	36	8	2	—	127	—	2	—	5	—	—	2	4	—	—	—	—	18	
Norrbottnens	—	—	3	50	10	13	—	2	5	2	46	4	1	186	—	1	—	—	1	3	—	15	—	—	—	1	89	
Gotlands	7	—	1	6	2	2	—	—	2	—	21	—	—	41	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Sammandrag.																												
Södra arméf.somr. . .	14	7	19	231	45	225	3	34	23	660	22	15	2	1300	7	8	1	26	7	37	17	6	62	2	—	—	63	176
Östra	9	10	21	416	71	441	15	70	51	1062	42	56	7	2269	8	5	4	42	5	102	28	9	129	5	12	—	67	346
Västra	4	10	13	192	35	191	2	53	22	410	13	2	13	950	19	3	1	15	2	43	19	5	36	2	1	—	51	151
Norra	1	7	5	201	36	66	1	55	37	355	26	53	2	845	1	5	2	17	2	20	19	6	37	2	4	—	116	
Övre Norrlands m. o.	11	—	8	97	19	18	2	12	4	82	7	3	—	263	3	—	—	6	3	9	10	2	19	—	—	—	52	
Gotlands m. o. . . .	7	—	1	6	2	2	—	—	2	—	21	—	—	41	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Summa	46	34	67	1143	208	943	23	226	187	2390	110	129	12	5668	84	21	8	106	19	210	88	28	283	11	17	17	842	
I varje grupp på																												
100 av samtliga . .	0.81	0.60	1.18	20.16	3.67	16.64	0.41	3.99	2.42	45.69	1.94	2.28	0.21	100.00	4.04	2.49	0.95	12.59	2.26	24.94	10.45	3.82	33.61	1.81	2.02	2.02	100.00	
1000 prövade . . .	0.87	0.64	1.26	21.51	3.91	17.75	0.48	4.25	2.58	48.74	2.08	2.48	0.23	106.68	5.54	3.42	1.30	17.28	3.10	34.28	14.34	4.56	46.12	1.79	2.77	2.77	187.22	

Anm. Tabellen omfattar 20-åriga och överåriga. — Rörande antalet vid beräkning prövade se Tab. 4 a, resp. 4 b.

¹ Övriga bildningsfel. — ² Andningsorg:s sjukdomar. — ³ Övr. bildningsfel 1, ämnesomsättningsjukd. 1. — ⁴ Därav övriga bildningsfel 1, andningsorg:s sjukd. 4. — ⁵ Därav övriga bildningsfel 2, sinnessjukd. 1. — ⁶ Därav övriga bildningsfel 1, andningsorg:s sjukd. 2. — ⁷ Därav övriga bildningsfel 4, sinnessjukd. 1. — ⁸ Därav övriga bildningsfel 1, andningsorg:s sjukd. 6.

Tab. 6 a. Översikt av ändringar i förut inskrivnas värnpliktsförhållanden inom olika inskrivningsområden år 1934.

Inskrivningsområden	Hänfödda till grupp A						Hänfödda till grupp B och C					
	Inskrivna nedan angivna år före redovisningsåret											Summa
	1.	2.	3.	4.	5—ω	Summa	1.	2.	3.	4.	5—ω	
Malmöhus södra . .	22	37	22	11	43	135	2	1	5	2	7	17
Malmöhus norra . .	7	33	10	8	24	82	1	1	—	—	—	2
Hallands	25	41	12	8	15	101	3	—	—	—	1	4
Kronobergs	31	40	26	4	27	128	1	—	—	—	—	1
Norra Smålands . .	14	36	15	2	25	92	1	—	1	—	—	2
Östergötlands . . .	12	33	5	5	21	76	3	3	1	—	1	8
Örebro	19	36	20	8	19	102	2	3	—	—	1	6
Södermanlands . . .	15	44	13	4	22	98	—	1	—	1	—	2
Stockholms	78	88	46	28	144	384	1	1	—	—	1	3
Uppsala	14	40	15	2	27	98	—	2	2	—	—	4
Västgöta-Bohus . .	23	73	21	10	33	160	5	6	3	3	1	18
Älvsborgs	32	36	22	5	23	118	1	1	—	—	—	2
Skaraborgs	20	39	13	3	18	93	1	1	1	—	—	3
Värmlands	18	39	14	7	12	90	3	1	—	—	1	5
Kopparbergs	14	15	16	6	25	76	1	—	—	—	—	1
Gävleborgs	12	24	7	3	12	58	2	—	1	—	—	3
Jämtlands	20	31	12	5	28	96	—	—	1	—	—	1
Västernorrlands . .	10	29	15	9	31	94	—	2	3	3	1	9
Västerbottens . . .	17	40	13	2	24	96	—	1	—	—	—	1
Norrbottnens	15	46	9	2	26	98	1	1	—	—	—	2
Gotlands	3	9	—	—	8	20	1	—	—	1	—	2
<i>Sammandrag.</i>												
Södra arméfördel-												
ningsområdet . . .	85	151	70	31	109	446	7	2	5	2	8	24
Östra arméfördel-												
ningsområdet . . .	152	277	114	49	258	850	7	10	4	1	3	25
Västra arméfördel-												
ningsområdet . . .	93	187	70	25	86	461	10	9	4	3	2	28
Norra arméfördel-												
ningsområdet . . .	56	99	50	23	96	324	3	2	5	3	1	14
Övre Norrlands mili-												
tärområde	32	86	22	4	50	194	1	2	—	—	—	3
Gotlands militärom-												
råde	3	9	—	—	8	20	1	—	—	1	—	2
Summa	421	809	326	132	607	2 295	29	25	18	10	14	96

Tab. 6 b. Kassationsorsaker hos *föret inskrivna* värnpliktiga (grupp A) under år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Inskrivningsområden	Bildnings- och utvecklingsfel			Infektions- sjukdomar		Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar	Slimesjukdom	Nervsystemets sjukd.		Öronsjukdomar	Öronsjukdomar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältningsorganens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Benstygnets sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa
	allmän svaghet	Fortfarande	Ovillkorlig kroppslängd	Övriga bildningsfel	Tuberkel-sjukdom			Övr. sjukd. i nervsystemet	Fallandesot		Dörrhet o. övr. öronsjukdomar	Dörrtumhet								
Malmöhus södra inskrivningsområde	4	—	—	22	—	—	29	3	15	3	—	6	18	12	7	4	10	2	—	185
Malmöhus norra	1	1	—	16	4	1	19	—	9	3	—	2	11	5	3	—	2	—	—	82
Hallands	2	—	1	21	4	—	11	3	15	4	—	1	15	8	6	2	7	1	—	101
Kronobergs	2	—	—	30	5	—	20	1	17	2	—	3	21	8	3	6	7	3	—	128
Norra Smålands	5	—	—	15	3	—	16	2	15	1	—	—	6	5	4	4	15	—	1	92
Östergötlands	—	—	—	9	4	3	12	4	4	1	—	2	15	5	9	3	5	—	—	76
Örebro	4	—	—	21	7	3	14	—	6	1	—	1	17	6	9	6	6	1	—	102
Södermanlands	1	—	—	14	2	3	17	2	8	1	—	1	16	4	14	5	10	—	—	98
Stockholms	6	—	—	72	7	3	70	2	34	10	—	1	70	18	40	11	33	5	2	884
Uppsala	—	—	—	14	3	2	14	1	8	6	—	—	20	9	9	3	6	1	2	98
Västgöta-Bohus	6	—	—	35	5	1	17	2	17	4	—	4	22	11	13	7	12	4	—	160
Älvsborgs	2	—	—	17	1	—	17	1	16	2	—	1	24	8	12	1	13	2	1	118
Skaraborgs	2	—	—	11	4	1	9	—	14	2	—	1	11	8	13	6	9	1	1	98
Värmlands	2	—	—	9	1	2	14	1	4	—	—	1	24	9	8	4	10	—	1	90
Kopparbergs	1	—	—	13	—	1	41	1	3	—	—	1	6	2	—	3	3	1	—	76
Gävleborgs	—	—	—	11	3	1	13	1	2	2	—	—	5	8	2	3	6	1	—	58
Jämtlands	1	—	—	25	1	3	10	3	11	2	—	1	5	10	4	5	11	2	2	96
Västernorrlands	—	—	—	19	2	2	27	2	5	4	—	2	5	5	9	4	4	2	2	94
Västerbottens	1	—	—	26	—	1	15	3	16	2	—	3	7	8	5	1	6	2	—	96
Norrbottnens	—	—	—	27	2	1	23	—	7	—	—	—	13	11	4	3	2	—	—	98
Gotlands	1	—	—	8	—	—	—	—	3	—	—	—	2	4	—	2	—	—	—	20
<i>Sammandrag.</i>																				
Södra arméfördelningsområdet	9	1	1	89	13	1	79	7	56	12	—	12	65	33	19	12	29	7	1	446
Östra	16	—	—	145	26	14	143	11	75	20	—	5	144	47	85	32	75	7	5	850
Västra	12	—	—	72	11	4	57	4	51	8	—	7	81	36	46	18	44	7	3	461
Norra	2	—	—	68	6	7	91	7	21	8	—	4	21	25	15	15	24	6	4	824
Övre Norrlands militärområde	1	—	—	53	2	2	38	3	23	2	—	8	20	19	9	4	8	2	—	194
Gotlands militärområde	1	—	—	8	—	—	—	—	8	—	—	—	2	4	—	2	—	—	—	20
Summa	41	1	1	435	58	28	408	82	220	50	—	36	833	164	174	83	180	29	18	2 295
<i>Frikallade i varje grupp på 100 av samtl. kasserade</i>																				
	1.79	0.04	0.04	18.95	2.58	1.22	17.78	1.89	9.98	2.18	—	1.57	14.51	7.15	7.58	3.62	7.84	1.26	0.57	100.00

Tab. 6 c. Sjukdomar och bildningsfel hos *föret inskrivna* värnpliktiga (grupp B och C) under år 1934.

5—351731.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Inskrivningsområden	Bildnings- och utvecklingsfel		Övriga bildningsfel	Infektions-sjukdomar		Ännesomskittings- och blodsjukdomar	Sinnessjukdom.	Nervsystemets sjukd.		Ögonsjukdomar	Öronsjukdomar		Cirkulationsorganens sjukdomar	Andningsorganens sjukdomar	Matsmältning-organens sjukdomar	Urin- och könsorganens sjukdomar	Benarsystemets sjukdomar	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven	Svulster	Summa
	allmän svaghet	Övriga bildningsfel		Taberkulos-sjukdomar	Övriga infektions-sjukdomar			Övr. sjukd. i nervsystemet	Fallandesot		Dövhed o. övr. öronsjukdomar	Dörsinnhet								
Malmöhus södra inskr.sområde	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	1	1	1	3	—	6	—	—	17
Malmöhus norra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	—	—	2
Hallands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	4
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norra Smålands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	2	—	8
Örebro	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	1	—	1	6
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Stockholms	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	3
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	4
Västgöta-Bohus	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	6	—	6	—	—	18
Älvsborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	5
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Västernorrlands	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	4	1	—	9
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Norrbottnens	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Gotlands	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Sammandrag.																				
Södra arméfördelningsområdet	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	2	2	1	4	—	9	—	—	24
Östra	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	7	—	2	—	—	6	3	1	25
Västra	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	3	4	—	6	—	10	1	—	28
Norra	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	2	2	—	6	1	—	14
Övre Norrlands militärområde	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	3
Gotlands militärområde	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Summa	—	—	—	2	1	1	—	—	8	6	—	12	8	5	14	1	32	5	1	96
Uttagna i varje grupp																				
på 100 av samtliga	—	—	—	2.08	1.04	1.04	—	—	8.33	6.25	—	12.50	8.34	5.21	14.59	1.04	33.33	5.21	1.04	100.00

Tab. 7. Sjukligheten bland manskapet

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Sammanlagda an- talet tjänstgörings- dagar	Kvarligg. från 1933	Under året								
				Ålder			Må-					
Truppförband och förläggningssort				Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Södra arméfördelningen.												
1	Norra skånska inf.regementet ²	173 390	2	26	631	23	26	12	14	47	16	102
2	Södra „ „	205 692	4	69	441	18	21	11	12	34	25	96
3	Kronobergs regemente (Wäxjö)	271 105	2	44	732	8	36	29	29	50	31	114
4	„ „ det.(Karlskrona)	83 528	1	6	174	10	7	3	5	17	11	28
5	Hallands regemente (Halmstad)	167 306	—	22	346	23	12	10	11	44	14	43
6	Skånska kavallerireg. (Hälsingborg) . . .	129 791	4	59	287	13	31	30	42	36	23	24
7	Wendes artillerireg. (Kristianstad) . . .	173 230	3	64	346	12	22	21	43	34	54	39
8	Göta ing.-kårs kustingenjörskomp. ⁴ . . .	14 849	1	3	29	—	3	1	1	4	4	5
9	Skånska trängkåren (Hässelholm) . . .	87 133	2	22	227	2	19	11	20	19	32	36
Summa		1 806 024	19	315	3 213	109	177	128	177	285	210	487
Västra arméfördelningen.												
1	Skaraborgs regemente (Skövde)	190 394	—	67	566	17	9	15	23	47	20	59
2	Älvsborgs „ (Borås)	186 856	—	37	514	10	11	19	8	34	23	78
3	Bohusläns „ (Uddevalla)	201 546	—	54	622	32	22	15	17	42	40	80
4	Värmlands „ (Karlstad)	151 788	—	28	450	4	9	30	16	33	18	37
5	Livregementets husarer (Skövde)	141 497	2	36	184	19	18	8	17	35	24	28
6	Göta artilleriregemente (Göteborg) . . .	160 993	1	69	406	14	29	32	29	46	41	76
7	Karlsborgs art.-reg. (Karlsborg)	114 387	—	30	278	12	18	16	18	28	43	26
8	Göta trängkår (Skövde)	76 700	2	30	412	8	27	19	26	37	50	51
9	Intendenturkompaniet å Karlsborg . . .	30 231	1	—	71	1	4	2	—	2	3	9
Summa		1 254 392	6	351	3 503	117	147	156	154	304	262	444
Östra arméfördelningen.												
1	Svea livgarde (Stockholm)	225 824	6	103	865	16	38	35	20	96	60	144
2	Göta „ „	145 629	8	4	709	14	67	52	69	50	45	74
3	„ „ fästningsbat. ⁵	81 629	—	17	318	9	6	8	10	28	26	35
4	Livregementets grenadjärer (Örebro) . .	191 873	2	67	1 054	10	23	27	15	47	25	88
5	Upplands regemente (Uppsala)	220 439	2	54	796	24	14	29	23	68	33	77
6	Södermanlands regemente (Strängnäs) . .	214 092	4	94	1 100	40	59	26	34	83	71	224
7	Livgrenadjärregementet ⁶	260 592	2	120	1 470	55	41	30	41	83	91	184
8	Jönköpings—Kalmar rege- mente (Eksjö)	195 185	2	112	1 084	29	35	48	41	103	47	200
9	Livregementet till häst (Stockholm) . .	140 149	6	67	462	10	31	88	71	79	46	37
10	Svea artilleriregemente (Stockholm) . .	200 091	1	118	621	9	48	49	53	64	104	78
11	Smålands arméartillerireg. (Jönköping) .	193 362	7	144	855	21	55	40	54	105	132	77
12	Artilleriets skjutskola ⁷ (Skillingaryd) .	—	—	2	88	4	—	—	—	—	—	48
13	Svea ingenjörkår ⁸ (Stockholm)	169 892	—	106	503	7	53	37	46	41	86	59
14	Kustenjörskomp. i Vaxholm	24 183	1	—	64	—	3	5	3	8	10	4
15	Göta ingenjörkår (Eksjö)	90 952	3	63	243	2	20	16	17	30	38	42
16	Fälttelegrafkåren (Stockholm)	119 628	4	51	329	7	32	33	25	37	60	36

¹ Bland samtliga vårdade ingå även de från föreg. år kvarliggande: kol. 22 sålunda = kol. 3 t. o. m. krona. — ⁵ Å Oscar Fredriksborgs fästning. — ⁶ Linköping. — ⁷ Tjänstgöringsdagar inräknade i siffran för

vid arméns truppförband år 1934.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda				Kvarligg. till 1935	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	& militär-sjukhus	& civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda					
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December											
38	84	202	84	31	24	164	497	21	682	665	14	2	1	5 366	3·09	1
66	73	87	45	37	21	28	460	44	532	526	4	—	2	3 953	1·92	2
60	77	172	98	55	33	25	748	13	786	773	10	1	2	4 356	1·61	3
12	26	48	24	7	2	8	183	—	191	190	1	—	—	1 195	1·43	4
29	36	80	59	35	18	15	356	20	391	375	15	—	1	2 945	1·76	5
30	27	36	28	28	24	91	259	13	363	357	6	—	—	3 582	2·76	6
36	30	76	30	23	14	—	411	14	425	419	5	—	1	5 767	2·17	7
1	5	7	1	—	—	—	33	—	33	32	—	1	—	488	3·29	8
18	23	37	25	6	5	13	225	15	253	244	7	1	1	2 101	2·41	9
290	381	745	394	222	141	344	3 172	140	3 656	3 531	62	5	8	27 753	2·12	
56	59	158	88	64	52	11	638	1	650	644	6	—	—	3 758	1·97	1
73	85	115	58	35	22	21	533	7	561	556	5	—	—	3 758	2·01	2
121	48	146	76	55	46	20	678	10	708	700	5	—	3	5 029	2·50	3
43	67	105	36	23	65	82	381	19	482	474	7	1	—	2 812	1·85	4
19	14	23	11	14	28	2	237	2	241	235	—	1	5	2 675	1·89	5
52	53	71	21	22	17	62	403	25	490	474	7	—	9	4 873	3·03	6
34	37	64	15	11	10	—	320	—	320	314	4	1	1	1 928	1·68	7
40	66	77	17	27	13	149	303	—	452	445	6	—	1	3 045	3·97	8
16	17	6	5	6	2	—	72	—	73	71	1	1	—	447	1·48	9
454	446	765	327	257	255	347	3 566	64	3 977	3 913	41	4	19	28 325	2·26	
92	116	179	89	75	40	417	560	13	990	949	32	—	9	8 329	3·69	1
75	35	61	40	93	66	416	314	5	735	707	20	—	8	5 378	3·69	2
22	48	108	36	11	6	124	220	—	344	339	3	—	2	2 231	2·73	3
128	110	363	159	124	22	463	653	17	1 133	1 128	5	—	—	6 606	3·44	4
90	100	198	122	80	40	166	684	26	876	869	5	—	2	5 199	2·36	5
122	99	238	74	85	119	270	960	8	1 238	1 226	10	2	—	7 234	3·38	6
253	218	285	148	177	94	858	758	31	1 647	1 638	8	—	1	13 308	5·11	7
123	96	228	111	107	86	442	782	3	1 227	1 203	16	2	6	7 470	3·83	8
67	32	22	25	19	22	139	395	11	545	538	4	—	3	5 625	4·01	9
52	81	103	44	31	41	157	590	2	749	741	7	1	—	5 428	2·71	10
52	79	267	58	63	38	438	572	17	1 027	1 005	17	2	3	7 861	4·36	11
46	—	—	—	—	—	60	29	5	94	94	—	—	—	565	4·36	12
64	51	61	44	35	39	400	215	1	616	611	4	—	1	4 959	2·92	13
6	6	6	6	1	6	45	18	1	65	62	3	—	—	760	3·14	14
37	22	40	7	20	19	13	291	7	311	307	3	1	—	2 296	2·52	15
31	20	51	17	28	17	18	366	7	391	388	3	—	—	2 629	2·20	16

6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26. — ² Kristianstad. — ³ Ystad. — ⁴ Karls-Smålands arméart.-reg. — ⁵ Utom ingenjörkårens det. i Waxholm.

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
Truppförband och förläggningsort		Sammanlagda an- talet tjänstgörings- dagar	Kvarläggn. från 1933	Under året																			
				Ålder			Mån.																
				Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni											
17	Svea trängkår (Örebro)	116 088	1	101	535	14	26	21	51	58	50	77											
18	Intendenturkompaniet i Stockholm	41 663	—	3	243	2	5	3	16	24	30	46											
19	Krigsskolan (Stockholm)	41 001	1	4	242	2	19	37	38	18	14	17											
20	Arméns underofficersskola (Uppsala)	99 142	6	—	186	28	31	35	29	30	16	9											
21	Infanteriskjutskolan (Rosersberg)	18 637	—	1	63	2	1	1	1	—	6	3											
Summa		2 790 001	56	1 231	11 830	305	607	620	657	1 052	990	1 559											
Norra arméfördelningen.																							
1	Dalregementet (Falun)*	184 039	—	36	498	12	12	11	13	49	21	77											
2	Hälsinge regemente (Gävle)	181 149	3	38	794	40	27	30	38	67	48	108											
3	Jämtlands fältjägarreg. (Östersund)	199 829	1	98	897	33	23	35	22	39	32	90											
4	Västernorrlands regemente (Sollefteå)	170 126	—	93	1 020	20	31	25	26	62	27	172											
5	Norrlands dragonregemente ² (Umeå)	126 784	7	92	279	16	27	27	20	33	41	43											
6	Norrlands art.-reg. (Östersund)	145 606	4	64	471	10	21	32	46	50	81	56											
7	Norrlands trängkår (Sollefteå)	82 358	—	50	407	9	42	29	27	41	59	69											
Summa		1 089 891	15	471	4 366	140	183	189	187	341	309	615											
Övre Norrlands trupper.																							
1	Västerbottens regemente (Umeå)	174 896	2	67	618	17	16	20	13	54	35	191											
2	Norrlands dragonreg. detachement	32 426	2	72	97	5	18	31	13	10	22	9											
3	Norrbottnens artillerikår	53 259	3	44	266	9	15	21	18	43	46	34											
4	Intendenturkompaniet	22 704	—	—	153	1	6	7	2	1	19	9											
5	Norrbottnens regemente	293 888	3	77	1 536	12	154	166	102	78	30	99											
6	Bodens artilleriregemente ³	150 841	1	78	573	4	49	47	55	30	50	52											
7	Bodens ingenjörkår	105 722	4	93	248	8	37	20	29	36	74	28											
Summa		833 736	15	431	3 491	56	295	312	232	252	276	417											
Gotlands trupper.																							
1	Gotlands infanterikår (Visby)	154 570	3	55	592	13	48	54	28	50	28	53											
2	Gotlands artillerikår (Visby)	49 567	—	46	128	8	13	16	20	17	24	19											
Summa		204 137	3	101	720	21	61	70	48	67	52	72											
Sammandrag.																							
1	Södra arméfördelningen	1 306 024	19	315	3 213	109	177	128	177	285	210	487											
2	Västra ”	1 254 392	6	351	3 503	117	147	156	154	304	262	444											
3	Östra ”	2 790 001	56	1 231	11 830	305	607	620	657	1 052	990	1 559											
4	Norra arméfördelningen	1 089 891	15	471	4 366	140	183	189	187	341	309	615											
5	Övre Norrlands trupper	833 736	15	431	3 491	56	295	312	232	252	276	417											
6	Gotlands trupper	204 137	3	101	720	21	61	70	48	67	52	72											
Summa		7 478 181	114	2 900	27 123	748	1 470	1 475	1 455	2 301	2 009	3 594											

Anm. Antalet tjänstgöringsdagar (kol. 2) för de olika truppförbanden avviker från det Tab. 1 anförda,

¹ Se not 1 å föreg. uppslag. — ² Utom en skvadron som är förlagd i Boden. — ³ Här ären kom-tärsjukhus eller garnisonssjukhus.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
i n s j u k n a d e						Samtliga vårdade ¹				Avförda			Kvarligg. till 1935	Sjukdagernas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
n a d						vid truppen	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	tjänstgöring	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Juli	Augusti	September	Oktober	November	December										
35	60	102	61	69	40	310	329	12	651	637	5	—	9	5 053	4·35
38	26	24	7	15	14	130	121	2	248	231	14	—	3	2 169	5·21
21	9	—	19	31	25	136	109	4	249	248	1	—	—	2 648	6·46
2	4	7	16	23	12	47	167	6	220	216	2	—	2	1 332	1·34
24	22	6	1	1	—	22	40	4	66	66	—	—	—	648	3·45
1 380	1 234	2 349	1 084	1 088	746	5 072	8 173	182	13 422	13 203	162	8	49	97 723	3·50
67	52	89	59	12	84	80	445	21	546	543	3	—	—	3 224	1·75
112	79	180	104	52	32	442	410	23	875	868	6	1	—	5 208	2·87
80	97	332	104	67	107	531	482	16	1 029	1 014	13	—	2	5 499	2·75
178	244	182	106	63	17	432	678	23	1 133	1 119	11	1	2	7 473	4·39
40	70	25	23	21	17	32	331	31	394	379	9	1	5	3 849	3·04
69	51	72	21	22	24	69	463	17	549	539	3	3	4	4 390	3·01
35	34	47	25	34	24	180	279	7	466	455	4	—	7	3 960	4·81
581	627	927	442	271	305	1 766	3 088	138	4 992	4 917	49	6	20	33 603	3·08
59	46	127	52	60	29	274	382	48	704	677	21	2	4	4 831	2·76
6	20	14	8	11	12	134	42	—	176	170	1	—	5	1 302	4·02
16	34	32	22	26	12	243	79	—	322	305	11	3	3	2 574	4·83
13	13	14	28	40	2	115	39	—	154	149	2	1	2	1 113	4·90
115	93	210	171	321	86	1 368	259	1	1 628	1 589	26	3	10	12 195	4·15
32	52	90	40	91	67	349	307	—	656	640	13	1	2	4 760	3·16
22	18	20	11	38	21	283	70	—	353	344	5	2	2	2 832	2·68
263	276	507	332	587	229	2 766	1 178	49	3 998	3 874	79	12	28	29 607	3·55
70	64	110	47	65	43	89	561	13	663	645	9	—	9	5 574	3·61
33	8	15	9	4	4	147	33	2	182	174	6	1	1	1 195	2·41
103	72	125	56	69	47	236	594	15	845	819	15	1	10	6 769	3·32
290	381	745	394	222	141	344	3 172	140	3 656	3 581	62	5	8	27 753	2·12
454	446	765	327	257	255	347	3 566	64	3 977	3 913	41	4	19	28 325	2·26
1 380	1 234	2 349	1 084	1 088	746	5 072	8 173	182	13 422	13 203	162	8	49	97 723	3·50
581	627	927	442	271	305	1 766	3 088	138	4 992	4 917	49	6	20	33 603	3·08
263	276	507	332	587	229	2 766	1 178	49	3 998	3 874	79	12	28	29 607	3·55
103	72	125	56	69	47	236	594	15	845	819	15	1	10	6 769	3·32
3 071	3 036	5 423	2 635	2 494	1 723	10 531	19 771	588	30 885	30 307	408	36	134	223 780	2·99

då ju olika perioder avses. — Rörande döda se Tab. 11.

missarieskolan samt förläggningen av samvetsömma. — ⁴ Därav ett antal vårdade såväl vid trupp som å mili-

Truppförband	I. Blidningsfel och medfödda sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		II. Akuta infektions-																					
		Akutt barnförslänning, <i>Poliomylitis anterior acuta</i>	Influenza, <i>Influenza epidemica</i>	Kikhosta, <i>Parvula</i>	Parvula, <i>Parvula epidemica</i>	Difteri, <i>Strypjuka</i>	Difteri, <i>Group</i>	Halsdus, <i>Angina tonsillaris</i>	Akutt ledgångsreumatism, <i>Rheumat. articularis acutus</i>	Blodförgiftning, <i>Septicæmia</i>	Septisk myeliter- och myel- körtelinflammation	Ros, <i>Erythema</i>	Stekkramp, <i>Tetanus</i>	Rödoor, <i>Dysenteria</i>	Inhemsk kolera, <i>Cholera nostras</i>	Asiatisk kolera, <i>Cholera asiatica</i>	Tarmtyfus, <i>Paratyfus</i>	Febris typhoides, <i>Paratyphus</i>	Flicktyfus, <i>Typus exanthem.</i>	Rash, <i>Rubeola</i>	Mässling, <i>Morbilli</i>	Scharlakansfeber, <i>Scarlatina</i>	Vattenkoppor, <i>Varicella</i>
Södra arméfördelningen	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 Norra skånska infanterireg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Södra ,	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Kronobergs regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 , det.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 i Karlskrona	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Hallands regemente . . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Skånska kavallerireg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Wendes artilleriregemente .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Göta kustingenjörkomp. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10 Skånska trängkåren . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västra arméfördelningen	—	—	10	2	—	39	—	20	—	3	—	1	28	—	7	742	—	64	57	49	—	—	—
1 Skaraborgs regemente . .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Älvsborgs ,	—	—	—	2	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Bohusläns ,	—	—	—	2	—	3	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Värmlands ,	—	—	—	8	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Livregementets husarer . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6 Göta artilleriregemente . .	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Karlsborgs art.-reg. . . .	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8 Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9 Intend.-komp. å Karlsborg	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra arméfördelningen	5	—	4	3	—	47	—	—	—	5	—	3	116	4	36	1786	—	2	8	293	7	—	—
1 Svea livgarde	1	—	—	—	—	20	—	—	—	2	—	1	13	—	3	127	—	—	—	—	—	—	—
2 Göta ,	—	—	—	—	—	8	—	—	—	1	—	—	10	—	2	114	—	—	—	—	—	—	—
3 Göta , fästningsbat.	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	2	—	—	38	—	—	—	—	—	—	—
4 Livregementets grenadjärer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	2	131	—	—	—	—	—	—	—
5 Upplands regemente . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—
6 Södermanlands regemente .	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	14	—	4	175	—	—	—	—	—	—	—
7 Livgrenadjärregementet . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	1	122	—	—	—	—	—	—	—
8 Jönköpings—Kalmar reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	2	184	—	—	—	—	—	—	—
9 Livregementet till häst . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	166	—	—	—	—	—	—	—
10 Svea artilleriregemente . .	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	116	—	—	—	—	—	—	—
11 Smålands arméartillerireg.	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	1	—	1	61	—	—	—	—	—	—	—
12 Artilleriets skjutskola . .	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	9	—	1	17	—	—	—	—	—	—	—
13 Svea ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	43	—	—	—	—	—	—	—
14 Kustingenjörkomp. Vaxholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—
15 Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	104	—	—	—	—	—	—	—

[illegible]

65	66 a	66 b	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88
X. Öronsjukdomar			XI. Cirkulationsorganens sjukdomar										XII. Andningsorganens sjukdomar											
Indamm, bild i hörselg. Otit ext. diff. Tympan. med. aud.	Varig inf. i mellanörat, komp. Katarrhis etc.	Varig inf. i mellanörat, bild i hörselg. Otit. med. purul.	Andra öronsjukdomar.	Inflammation i hjärtat. Myocarditis. Endocarditis. Inflammation i hjärtstucken. Pericarditis	Organiskt hjärtfel. Vitium organicum cordis	Hjärtföroring Hyperthrophia cordis	Ak. svaghetstillst. hos hjärtat. Insufficiens cordis ac. Nervös hjärtsjukdom. Nervosa cordis	Blodkärlstör. Variz.	Blodkärlinflammation. Phlebitis. Periphlebitis	Blodkärlstör. Variz.	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen. Embolia	Blodpropp. Thrombosis.	Sjukdomar i nisan och dess bibilar.	Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis, glottidis Struppsvart. Laryngitis. Ivarettis	Akut o. kron. Intubriketarr. Bronchitis ac. et chr.	Astma. Asthma bronchiale.	Lungemysen. Empyema pulmonum	Lungblåsing Hemorrhagia pulmonum	Krupps lunginflammation. Pleuropneumonia acuta etc. tub.	Kut. lunginflamm. bronchopneumonia. Pneum. lobul.	Lunginflammation. Pleuropneumonia	Lunginflammation. Pleuropneumonia	Lunginflammation. Pleuropneumonia	Lunginflammation. Pleuropneumonia
20	43	—	2	—	7	—	13	—	9	—	1	2	16	96	—	173	3	—	10	1	—	—	—	—
—	—	—	1	—	2	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	30	1	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	10	83	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	1	—	—	—	—	—	—	—
10	17	1	—	1	3	1	4	1	5	—	—	2	29	100	—	375	4	—	19	3	10	1	—	—
2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	25	—	102	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	13	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	31	—	49	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	15	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—
58	85	11	—	1	19	1	29	5	80	2	3	16	170	158	1	840	4	1	—	—	—	—	—	—
7	6	—	—	—	3	—	1	1	7	—	—	7	19	1	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	1	—	—	3	—	3	—	3	—	—	2	7	1	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—
—	3	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	3	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	1	—	—	—	14	—	—	—	18	28	—	78	—	—	—	—	—	—	—	—
—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	8	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	8	83	—	44	—	—	—	—	—	—	—	—
—	16	4	—	—	3	—	9	3	16	—	—	—	23	—	—	52	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	5	11	—	187	—	—	—	—	—	—	—	—
—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
—	12	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	10	6	—	17	—	—	—	—	—	—	—	—
—	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	6	8	—	89	—	—	—	—	—	—	—	—
—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—

[illegible]

Truppförband	185	186	187	188	189	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149
	XVI. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven														XVII. Svulster. Tumores
	<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	<i>Urticaria</i>	<i>Herpes zoster</i>	<i>Psoriasis</i>	<i>Eczema</i>	<i>Impetigo. Ecthyma</i>	<i>Favus</i>	<i>Herpes tonsurans. Syphilis</i>	<i>Nagelträng. Ungula incarnata. Paronychia</i>	<i>Blindvårslidamutation. Bull. nacl. Pityriasis. Abscessus</i>	<i>Bödd. Furuncul. Carbunculus</i>	<i>Rödnad. Urticaria</i>	<i>Brand. Gangrena</i>	Andra sjukdomar i huden eller bindväven	
Södra arméfördelningen	4	6	8	2	16	2	—	—	8	33	217	—	—	26	—
1 Norra skånska infanterireg.	1	2	—	—	3	1	—	—	—	—	38	—	—	—	—
2 Södra „	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	17	—	—	2	—
3 Kronobergs regemente	—	—	1	1	2	—	—	—	3	—	30	—	—	17	—
4 „ regementes detach. i Karlskrona	—	—	2	—	1	1	—	—	1	—	4	—	—	2	—
5 Hallands regemente	1	—	—	—	2	—	—	—	1	2	9	—	—	2	—
6 Skånska kavallerireg.	—	2	1	—	—	—	—	—	—	23	53	—	—	—	—
7 Wendes artilleriregemente	1	—	3	1	4	—	—	—	1	4	62	—	—	1	—
8 Göta kustingenjörkomp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—
9 Skånska trängkåren	1	2	1	—	2	—	—	—	—	3	3	—	—	2	—
Västra arméfördelningen	2	5	7	1	27	18	—	1	10	67	122	—	—	8	2
1 Skaraborgs regemente	—	1	—	—	2	2	—	—	4	2	9	—	—	—	—
2 Älvsborgs „	1	—	—	1	1	5	—	—	—	54	3	—	—	1	—
3 Bohusläns „	—	—	1	—	3	1	—	—	—	1	14	—	—	—	—
4 Värmlands „	—	—	—	—	3	—	—	—	3	2	32	—	—	2	—
5 Livregementets husarer	—	2	—	—	10	—	—	1	—	4	15	—	—	—	—
6 Göta artilleriregemente	—	2	2	—	—	10	—	—	—	—	12	—	—	—	—
7 Karlsborgs art.-reg.	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	16	—	—	4	1
8 Göta trängkår	1	—	1	—	6	—	—	—	2	4	21	—	—	1	1
9 Intend.-komp. & Karlsborg	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra arméfördelningen	6	28	21	9	129	77	—	7	33	181	724	7	—	68	10
1 Svea livgarde	1	1	1	—	13	16	—	—	2	20	27	—	—	5	—
2 Göta „	—	2	—	1	7	3	—	1	2	15	42	—	—	14	—
3 „ fästningsbat.	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	12	—	—	4	—
4 Livregementets grenadjärer	—	1	6	—	9	—	—	—	6	5	76	—	—	11	1
5 Upplands regemente	—	1	2	—	11	14	—	—	3	8	64	—	—	—	—
6 Södermanlands regemente	—	2	2	—	8	—	—	—	5	12	53	—	—	—	1
7 Livgrenadjärregementet	—	5	—	—	14	—	—	1	6	37	89	—	—	1	1
8 Jönköpings—Kalmar reg.	1	5	—	—	6	1	—	2	2	18	54	—	—	4	1
9 Livregementet till häst	—	2	—	3	6	5	—	—	1	3	40	—	—	2	1
10 Svea artilleriregemente	1	1	—	1	14	13	—	—	3	2	38	—	—	9	—
11 Smålands arméartillerireg.	1	1	2	—	20	4	—	—	8	24	60	—	—	3	—
12 Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	4	—	—	—	—	12	7	—	—	1	—
13 Svea ingenjörkår	—	—	1	1	7	16	—	—	—	4	52	—	—	1	2
14 Kustingenjörkomp. Vaxholm	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	4	—	—	—	—
15 Göta ingenjörkår	—	1	1	—	—	—	—	—	1	3	9	—	—	2	—

150	151	152	153	154	155	156a	156b	156c	157	158	159a	159bc	160	161	162	163	164	165	166	167
XVIII. Genom våld eller olyckshändelse uppkomna skador samt akuta förgiftn.																			Summa	
Muskelskador. Senstörning. Senstörning.	Ledrörelse	Luxation	Benbrott	Skott och krossår. Krossår.	Skär av skarpt eller spetsigt vapen	Skottsår		Skottskav. Skavsår efter skottbunden e. d.	Ridsår	Skada, orsakad av förbränning eller explosion		Kylskada	Solskyg. Värmslag	Akut förgiftning	Andra skador	Sjuttymord. Sjuttymordsförbruk	Sjukdom av obeständ art	Observationspatienter		
						enkelt	kompleterat			1. graden	2. och 3. graden									
52	273	8	38	348	27	6	—	—	69	2	7	3	—	1	1	2	—	1	159	3 637
4	27	1	7	41	8	2	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	680
1	63	3	4	29	2	1	—	—	24	—	2	—	—	1	—	—	—	—	12	528
30	70	—	3	92	2	1	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	26	784
2	18	—	2	23	1	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	190
3	47	1	3	29	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	17	391
5	15	1	7	65	10	2	—	—	7	—	3	—	—	—	—	—	—	—	14	359
2	25	—	6	53	3	—	—	—	4	2	2	2	—	—	—	—	—	—	20	422
1	—	—	1	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	82
4	8	2	5	13	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	9	251
40	331	9	64	288	61	8	—	1	101	1	3	3	2	2	2	3	—	—	272	3 971
6	52	1	2	16	6	1	—	—	5	—	—	—	—	1	—	1	—	—	48	650
2	44	1	7	42	5	2	—	—	16	—	2	—	—	1	—	—	—	—	64	561
6	83	2	7	40	1	2	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	708
2	43	1	13	38	9	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	49	482
—	15	2	7	36	—	2	—	1	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7	299
5	38	2	11	54	16	—	—	—	17	—	—	—	—	—	2	—	—	—	28	459
8	20	—	8	19	2	—	—	—	2	—	—	—	1	—	2	—	—	—	6	320
11	30	—	7	38	22	1	—	—	12	—	1	2	1	—	—	—	—	—	21	450
—	6	—	2	5	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	72
368	858	32	175	1370	281	19	2	—	450	14	15	10	—	3	4	26	1	4	626	13 366
49	62	1	14	65	18	4	—	—	31	—	—	3	—	—	1	—	1	1	78	984
32	39	1	12	45	20	1	1	—	42	—	—	3	—	—	—	2	—	—	25	727
10	39	1	7	24	7	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	1	—	1	16	344
15	90	—	6	133	1	1	—	—	67	—	—	—	—	—	—	6	—	—	57	1 181
13	64	—	4	92	12	3	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	874
40	81	4	14	101	24	1	—	—	32	—	—	1	—	1	—	—	—	—	35	1 234
50	122	2	20	187	25	2	—	—	45	2	5	—	—	2	1	1	—	—	63	1 645
45	97	5	33	132	28	3	—	—	68	—	—	—	—	—	1	6	—	—	72	1 225
5	21	—	4	75	7	1	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	11	539
5	28	4	15	59	31	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	28	748
22	48	2	10	112	41	—	—	—	28	—	5	2	—	—	1	2	—	—	53	1 020
3	5	2	1	13	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	94
32	38	6	4	94	30	1	—	—	39	6	—	—	—	—	—	—	—	—	15	616
1	4	—	1	8	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64
3	14	2	4	21	4	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	10	306

	I. Bliningsfel och medfödda sjukdomar	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
		II. Akuta infektions-																					
		Poliovirus, enterit acuta	Infuenza epidemica	Kikhosta, Parvovirus	Psittak, Parvovirus epidemicum	Difteri, Strepptokok, Diphtheria, Group	Halsfluss, Angina tonsillaris	Acut ledgångsstenosism, Rheumat, artrit acuta	Biotoförgiftning, Vardet, Septikæmia, Pyæmia	Septisk myeliter- och myelit, Kretelinfektion	Ros, Rytyipellus	Stollramp, Tetanus	Riksdot, Difteria	Inhemsk kolera, Cholera nostrum	Asiatisk kolera, Cholera asiatica	Tarmlytta, Paratyfus, Febris typhoides, Paratyphus, Phloctyfus, Typhus exanthem.	Rash, Rubella	Misalling, Morbilli	Scharlakansfeber, Scarlatina	Vattenkoppor, Varielle	Smittkoppor, Variola, Variola		
16 Fälttelegrafkåren	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17 Svea trängkår	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18 Intend.-komp. i Stockholm	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
19 Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 Arméns underofficersskola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21 Infanteriskjutskolan . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra arméfördelningen	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	2	3	44	—	15	800	2	34	—	—	—	—
1 Dalregementet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	164	—	—	—	—	—	—
2 Hälsinge regemente . . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	147	—	—	—	—	—	—
3 Jämtlands fältjägarreg. . .	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	104	—	—	—	—	—	—
4 Västernorrlands regemente	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	7	—	—	121	—	—	—	—	—	—
5 Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	108	—	17	—	—	—	—
6 Norrlands art.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	117	2	—	—	—	—	—
7 Norrlands trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	39	—	14	—	—	—	—
Övre Norrlands trupper	1	—	8	7	—	7	—	—	—	—	11	—	—	52	18	14	816	—	35	—	334	—	—
1 Västerbottens regemente .	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	125	—	—	—	—	—	—
2 Norrlands dragonreg. det.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	2	43	—	1	—	7	—	—
3 Norrbottens artillerikår . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	5	8	3	62	—	—	—	17	—	—
4 Intendenturkompaniet . . .	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	20	—	—	—	22	—	—
5 Norrbottens regemente . . .	—	—	3	2	—	1	—	—	—	—	6	—	—	22	3	7	321	—	33	—	197	—	—
6 Bodens artilleriregemente .	1	—	2	2	—	5	—	—	—	—	3	—	—	7	—	1	145	—	1	—	106	—	—
7 Bodens ingenjörkår	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	100	—	—	—	35	—	—
Gotlands trupper . .	1	—	—	—	—	29	—	1	—	—	—	—	—	14	1	6	145	—	55	—	31	—	—
1 Gotlands infanterikår . . .	1	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	14	—	4	87	—	42	—	29	—	—
2 Gotlands artillerikår . . .	—	—	—	—	—	11	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	58	—	13	—	2	—	—
Sammandrag	7	—	24	19	—	123	—	21	—	—	21	—	12	236	18	86	4 835	4	224	57	769	8	—
1 Södra arméfördelningen . .	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	32	—	8	546	—	28	—	9	1
2 Västra	—	—	10	2	—	39	—	20	—	—	3	—	—	1	28	—	7	742	—	64	57	49	—
3 Östra	5	—	4	3	—	47	—	—	—	—	5	—	—	3	116	4	36	1 786	—	8	—	296	7
4 Norra	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	3	44	—	15	800	—	34	—	—	—
5 Övre Norrlands trupper . .	1	—	8	7	—	7	—	—	—	—	11	—	—	52	18	14	816	—	35	—	334	—	—
6 Gotlands trupper	1	—	—	—	—	29	—	1	—	—	—	—	—	14	1	6	145	—	55	—	31	—	—

			47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59a	59b	59c	60	61	62	63	64
Truppförband			VI. Kron. förgiftn.-sjukd.		VII. Sinnessjukdomar.	VIII. Nervsystemets sjukdomar								IX. Ögonsjukdomar								
			Kronisk alkoholförgiftning. <i>Alcoholismus chron.</i>	Andra kroniska förgiftningssjukdomar.		Nervinfammation. <i>Neuritis. Polynervitis</i>	Nervantri. <i>Neuralgia</i>	Perifer förtämning. <i>Paræsi. Paralysis</i>	Falloidesch. <i>Epilepsia</i>	Nervaghet. <i>Neurasthenia</i>	Ryggsinflammation. <i>Myelitis</i>	Hjärnhinneinflammation. <i>Meningitis cerebri</i>	Hjärnbldning. <i>Hæmorrhagia cerebri</i>	Andra sjukdomar i nervsystemet.	<i>Conjunctivitis catarrhalis</i>	<i>Conjunctivitis phlyctenulosa</i>	<i>Conjunctivitis trachomatosa</i>	<i>Keratitis</i>	<i>Iritis</i>	<i>Panophthalmitis</i>	Refraktionsanomalier	Andra ögonsjukdomar.
16	Fälttelegrafkåren	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—	2
17	Svea trängkår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
18	Intend.-komp. i Stockholm	—	—	2	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	
19	Krigsskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Arméns underofficersskola .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
21	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	
Norra arméfördelningen			—	—	1	—	25	1	7	20	—	—	—	12	32	—	—	1	2	—	—	4
1	Dalregementet	—	—	—	—	11	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	
2	Hälsinge regemente	—	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	
3	Jämtlands fältjägarreg. . .	—	—	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	
4	Västernorrlands regemente	—	—	—	—	6	1	5	8	—	—	—	—	—	24	—	—	—	1	—	—	
5	Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	
6	Norrlands art.-reg.	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	
7	Norrlands trängkår	—	—	—	—	4	—	—	1	—	1	—	—	3	2	—	—	—	—	—	3	
Övre Norrlands trupper			—	—	3	3	9	—	4	11	—	2	—	3	8	—	—	—	2	—	—	4
1	Västerbottens regemente . .	—	—	—	—	3	4	—	1	4	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	3	
2	Norrlands dragonregs det.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	
3	Norrbottens artillerikår . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
4	Intendenturkompaniet . . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	
5	Norrbottens regemente . . .	—	—	1	—	4	—	1	6	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	
6	Bodens artilleriregemente . .	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
7	Bodens ingenjörkår	—	—	2	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gotlands trupper			—	—	1	—	1	—	2	1	—	—	—	9	5	—	—	1	—	—	—	2
1	Gotlands infanterikår	—	—	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	9	4	—	—	1	—	—	1	
2	Gotlands artillerikår	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
Sammandrag			—	—	19	16	105	3	15	106	—	3	—	57	189	4	—	6	5	—	—	34
1	Södra arméfördelningen . .	—	—	2	1	12	1	1	17	—	—	—	—	11	15	2	—	—	—	—	3	
2	Västra	—	—	1	—	8	—	—	4	—	—	—	—	8	3	—	—	—	—	—	—	
3	Östra	—	—	11	12	50	1	1	53	—	—	1	—	14	126	2	—	—	—	—	21	
4	Norra	—	—	1	—	25	1	7	20	—	—	—	—	12	32	—	—	1	2	—	4	
5	Övre Norrlands trupper . . .	—	—	3	3	9	—	4	11	—	—	2	—	3	8	—	—	—	2	—	4	
6	Gotlands trupper	—	—	1	—	1	—	—	2	1	—	—	—	9	5	—	—	1	—	—	2	

[illegible]

	89	90	91a	91b	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar																				
Truppförband	Infamm. i svalg o. magsluga. <i>Pharyngitis. Oesophagitis</i>	Infamm. i mun o. tunga. <i>Stomatitis. Glossitis</i>	Akut magskatarr. <i>Gastritis acuta</i>	Kronisk magskatarr. <i>Gastritis chronica</i>	Funktionell magsjukdom. <i>Neurosis ventriculi</i>	Magskr. <i>Ulcus ventriculi.</i> <i>Ulcus duodeni</i>	Utvridning av magsäcken. <i>Dilatatio ventriculi.</i>	Mag-tarmkatarr. <i>Gastro-enteritis</i>	Tarmkatarr. <i>Enteritis</i>	Blindearmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Tarmblindar. <i>Intus. Volvulus. Megacolon</i>	Bräck. <i>Hernia</i>	Andarmsinflammation. <i>Peritonitis</i>	Andarmspjölka, -kontrakt. <i>Fistula, constricture ani</i>	Infamm. kring ändtarmen. <i>Periproctitis. Fistula ani</i>	Prostatainflammation. <i>Obstipatio</i>	Bläck. <i>Hernia</i>	Tarmblindar. <i>Intus. Volvulus. Megacolon</i>	Blindearmsinflammation. <i>Appendicitis</i>	Tarmkatarr. <i>Enteritis</i>
16 Fälttelegrafkåren	1	—	2	—	1	1	—	5	13	10	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3
17 Svea trängkår	—	109	8	—	—	—	—	3	15	2	—	3	—	—	—	—	2	—	—	1
18 Intend.-komp. i Stockholm	—	9	3	1	—	3	—	1	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—
19 Krigsskolan	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
20 Arméns underofficersskola .	—	38	1	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
21 Infanteriskjutskolan	—	—	2	—	—	—	—	—	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norra arméfördelningen	11	74	50	2	1	4	2	74	344	52	—	11	—	3	—	1	1	—	—	30
1 Dalregementet	—	—	4	—	—	1	—	8	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
2 Hälsinge regemente	—	47	1	—	—	—	2	10	3	16	—	—	—	—	—	—	1	—	—	7
3 Jämtlands fältjägarreg. . . .	—	—	17	—	—	—	—	9	236	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4 Västerorrlands regemente . .	10	23	16	1	1	1	—	1	86	10	—	2	—	—	2	—	—	—	—	1
5 Norrlands dragonregemente .	1	3	4	1	—	1	—	35	3	5	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
6 Norrlands art.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	10	3	8	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
7 Norrlands trängkår	—	1	8	—	—	—	—	1	7	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	12
Övre Norrlands trupper	2	19	48	—	—	10	—	29	51	83	—	15	2	8	—	—	13	—	—	—
1 Västerbottens regemente . .	—	11	4	—	—	3	—	7	13	8	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—
2 Norrlands dragonreg. det. . .	1	—	4	—	—	—	—	1	6	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
3 Norrbottens artillerikår . . .	—	—	7	—	—	—	—	2	—	5	—	3	—	—	—	—	3	—	—	—
4 Intendenturkompaniet	—	—	3	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5 Norrbottens regemente	1	8	22	—	—	4	—	12	22	34	—	8	1	3	—	—	5	—	—	—
6 Bodens artilleriregemente . .	—	—	2	—	—	2	—	7	5	24	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—
7 Bodens ingenjörkår	—	—	1	—	—	1	—	—	4	7	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Gotlands trupper	1	23	3	1	1	1	—	2	31	4	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—
1 Gotlands infanterikår	—	23	3	—	—	1	—	2	30	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
2 Gotlands artillerikår	1	—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—
Sammandrag	46	1555	402	20	8	51	2	289	935	352	2	69	16	8	8	2	42	2	—	95
1 Södra arméfördelningen . . .	3	233	76	3	2	5	—	31	45	53	—	5	3	—	—	—	10	—	—	27
2 Västra	4	91	51	—	—	4	—	25	92	59	1	7	1	—	2	—	9	—	—	7
3 Östra	25	1115	179	14	4	27	—	128	372	101	1	29	10	2	6	1	8	2	—	31
4 Norra	11	74	50	2	1	4	2	74	344	52	—	11	—	3	—	—	1	—	—	30
5 Övre Norrlands trupper . . .	2	19	48	—	—	10	—	29	51	83	—	15	2	8	—	—	13	—	—	—
6 Gotlands trupper	1	23	3	1	1	1	—	2	31	4	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—

107,8	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134																																																																																																																																	
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar												XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar																																																																																																																																															
Njurinf., ak. o. kr. Nephritis	Njursen. Lithiasis renalis	Äggvleuuri. Albuminuria	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Katarr. inflammation i urin-blåsan. Cystitis	Andra sjukdomar i urin- och könsorganen.	Muskelinf., ak. o. kr. Muskelreum. Myositis rheum. musc.	Infammation i seniska. Tendosynovitis	Sentrua. Ganglion	Infammation i slemhök. Buritis. Hyponas	Infammation i ledgång. Synovitis. Arthrosis	Infammation i ledgång. Kromsk ledgångsenematisim. Rheum. artic. chron.	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in articulo	Infammation i ledgång. Ledmus. Mus articularis. Corpus mobile in

		135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	
		XIV. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväven															
Truppförband		<i>Erythema multiforme et nodosum</i>	<i>Urticaria</i>	<i>Herpes zoster</i>	<i>Pruritus</i>	<i>Eczema</i>	<i>Impetigo, Ecthyma</i>	<i>Favus</i>	<i>Herpes tonsurans, Syccosis</i>	<i>Nagelsvamp, Unguis incarnatus, Paronychia</i>	<i>Bindvävsinflammation, Bull-nad, Phlegmon, Abscessus</i>	<i>Bindvävsinflammation, Carbunculus</i>	<i>Bödd, Furunculus, Carbunculus</i>	<i>Bödd, Ulcus</i>	<i>Brand, Gangrena</i>	<i>Andra sjukdomar i huden eller bindväven.</i>	XVII. Svulst, Tumor
16	Fälttelegrafkåren	1	1	1	—	1	1	—	3	—	—	—	18	6	—	4	—
17	Svea trängkår	—	—	—	—	7	—	—	—	1	6	33	1	—	—	1	2
18	Intend.-komp. i Stockholm	—	—	1	1	1	1	—	—	—	6	8	—	—	—	—	—
19	Krigsskolan	1	3	2	—	1	—	—	—	1	—	23	—	—	—	6	—
20	Arméns underofficersskola	—	2	—	1	—	3	—	—	1	4	13	—	—	—	—	—
21	Infanteriskjutskolan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1
Norra arméfördelningen		8	8	4	—	21	13	—	—	12	45	231	—	—	—	9	4
1	Dalregementet	1	1	—	—	1	1	—	—	1	7	12	—	—	—	1	—
2	Hälsinge regemente	—	—	—	—	1	—	—	—	4	14	77	—	—	—	—	3
3	Jämtlands fältjägarreg.	—	—	1	—	7	—	—	—	3	1	65	—	—	—	—	—
4	Västernorrlands regemente	2	7	2	—	4	1	—	—	3	7	19	—	—	—	2	1
5	Norrlands dragonregemente	—	—	—	—	3	—	—	—	—	4	14	—	—	—	2	—
6	Norrlands artilleriregemente	—	—	1	—	3	5	—	—	—	8	26	—	—	—	2	—
7	Norrlands trängkår	—	—	—	—	2	2	—	—	1	4	18	—	—	—	2	—
Övre Norrlands trupper		—	2	5	—	26	3	—	—	7	12	182	6	—	—	4	5
1	Västerbottens regemente	—	—	2	—	3	—	—	—	1	—	8	—	—	—	3	3
2	Norrlands dragonreg. det.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	28	—	—	—	—	—
3	Norrbottens artillerikår	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	41	—	—	—	—	—
4	Intendenturkompaniet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	9	—	—	—	1	—
5	Norrbottens regemente	—	1	—	—	5	2	—	—	2	4	58	4	—	—	—	—
6	Bodens artilleriregemente	—	—	2	—	10	—	—	—	3	1	27	2	—	—	—	—
7	Bodens ingenjörkår	—	1	1	—	6	1	—	—	1	—	11	—	—	—	—	1
Gotlands trupper		1	3	1	—	1	—	—	—	—	2	31	—	—	—	1	—
1	Gotlands infanterikår	1	2	1	—	—	—	—	—	—	2	25	—	—	—	1	—
2	Gotlands artillerikår	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
Sammandrag		16	52	46	12	230	113	—	8	75	340	1507	13	—	—	116	21
1	Södra arméfördelningen	4	6	8	2	16	2	—	—	8	33	217	—	—	—	26	—
2	Västra	2	5	7	1	27	18	—	1	10	67	122	—	—	—	8	2
3	Östra	6	23	21	9	129	77	—	7	33	181	724	7	—	—	68	10
4	Norra	3	8	4	—	21	13	—	—	12	45	231	—	—	—	9	4
5	Övre Norrlands trupper	—	2	5	—	26	3	—	—	7	12	182	6	—	—	4	5
6	Gotlands trupper	1	3	1	—	1	—	—	—	—	2	31	—	—	—	1	—

A n m. Tabellen avser under året nyttillkomna (ej från föregående år kvarliggande) sjukdomsfall.

[illegible]

Tab. 9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1934.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Sum- ma
Scharlakansfeber.													
<i>Södra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	5
<i>Södra skånska inf.-reg.</i>	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	4
<i>Wendes art.-reg.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Hallands regemente</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Västra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
<i>Bohusläns regemente</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
<i>Östra arméfördelningen</i>	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
<i>Livregementet till häst</i>	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Göta ingenjörkår</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
<i>Norra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	2
<i>Hälsinge regemente</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
<i>Jämtlands fältjäg.reg.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Övre Norrlands trupper</i>	1	—	—	1	—	3	—	—	—	—	2	—	7
<i>Norrl. dragonr. Bodensk.v.</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Norrbottens regemente</i>	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
<i>Bodens artillerireg.</i>	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
<i>Intendenturkomp.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Bodens ingenjörkår</i>	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Gotlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Difteri.													
<i>Södra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Västra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Östra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
<i>Svea ingenjörkår</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Fälttelegrafkåren</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
<i>Norra arméfördelningen</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
<i>Norrlands art.-reg.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
<i>Övre Norrlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Gotlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Påssjuka.													
<i>Södra arméfördelningen</i>	10	3	5	1	—	—	—	3	2	3	1	—	23
<i>Södra Skånska inf.-reg.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Kronobergs regemente</i>	10	3	5	1	—	—	—	2	1	1	1	—	24
<i>det.</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
<i>Göta kustingenjörkomp.</i>	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
<i>Skånska trängkåren</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
<i>Västra arméfördelningen</i>	—	—	1	2	9	20	7	20	5	—	—	—	64
<i>Bohusläns regemente</i>	—	—	—	2	9	16	—	—	—	—	—	—	27
<i>Värmlands regemente</i>	—	—	1	—	—	2	3	18	5	—	—	—	29

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Livregementets husarer	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta trängkår	—	—	—	—	—	2	4	2	—	—	—	—	8
Östra arméfördelningen	2	—	1	—	1	3	1	—	—	—	—	—	8
Svea livgarde	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Göta livgarde fästn.-bat.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Livgrenadjärregementet	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Jönköpings—Kalmar reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea artilleriregemente	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Artilleriets skjutskola	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Svea ingenjörkår	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norra arméfördelningen.	3	1	—	6	9	9	4	—	2	—	—	—	34
Dalregementet	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2
Hälsinge regemente	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Norrlands dragonreg.	—	—	—	—	4	9	4	—	—	—	—	—	17
trängkår	2	1	—	6	5	—	—	—	—	—	—	—	14
Övre Norrlands trupper	4	3	8	—	—	—	—	—	—	9	11	—	35
Norrbottnens regemente	3	3	8	—	—	—	—	—	—	9	10	—	33
Norrll. dragonr. Bodenskv.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Bodens art.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Gotlands trupper	—	7	5	1	—	—	—	1	—	1	19	21	55
Gotlands infanterikår	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	19	21	42
artillerikår	—	7	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	13
Kikhosta.													
Västra arméfördelningen	—	—	—	—	—	—	45	5	7	—	—	—	57
Bohusläns reg.	—	—	—	—	—	—	45	5	7	—	—	—	57
Influensa.													
Södra arméfördelningen	1	1	1	1	—	—	1	—	1	1	2	—	9
Kronobergs regemente det.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Hallands regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra skånska inf.-reg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skånska kavallerireg.	1	1	1	—	—	—	1	—	1	—	2	—	7
Västra arméfördelningen	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	45	49
Värmlands regemente	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	45
Göta artilleriregemente	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—	4
Östra arméfördelningen	1	—	1	—	1	139	11	—	—	1	68	74	296

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa
Jämtlands fältjägarreg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrlands dragonreg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Övre Norrlands trupper</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	289	95	384
Norrlands dragonreg. . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norr. dragonr. Bodensk. v.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1	7
Norrbottnens art.-kår . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	3	17
Intendenturkomp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	22
Norrbottnens regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	170	27	197
Bodens artillerireg.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	51	106
ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	13	35
<i>Gotlands trupper</i>	2	—	1	—	1	—	—	—	23	—	3	1	31
Gotlands infanterikår . . .	2	—	1	—	—	—	—	—	22	—	3	1	29
artillerikår	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Slutsummor.													
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scharlakansfeber	2	1	—	1	—	3	6	—	—	1	4	1	19
Mässling	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmtyfus (m. paratyfus) .	—	—	—	—	1	7	13	—	—	—	1	—	21
Rödsot	—	—	—	—	—	—	3	12	4	4	—	—	21
Difteri	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	4
Påssjuka	19	14	20	10	19	32	12	24	9	4	29	32	224
Kikhoeta	—	—	—	—	—	—	45	7	5	7	—	—	57
Influensa	4	1	3	3	3	140	12	—	24	2	362	215	769
Akut barnförlamning . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	10	2	8
Epidemisk hjärnfeber . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnssjuka	—	—	—	—	—	12	1	—	—	11	1	—	2
Undulantfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Denguefeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

¹ Bohusläns reg. — ² Gotlands art.-kår. — ³ Norrbott. reg. — ⁴ Svea livgarde 2, Göta livgarde 1, Fälttelegr.-kåren 1, Norrbottens art.-kår 2, Norrbottens reg. 3 och Bodens art.-reg. 3. — ⁵ Värmlands reg. 3 och Svea art.-reg. 1. — ⁶ Västernorr. reg. — ⁷ Bohusläns reg. — ⁸ Jönköp.-Kalmar reg. — ⁹ Hallands reg. 1 och Jönköping-Kalmar reg. 1. — ¹⁰ Göta livgarde 1 och Första intend.-komp. 1. — ¹¹ Kusting.-komp. Vaxh. — ¹² Norra Skånska inf.-reg.

Anm. Tabellen upptager de under varje månad nyinsjuknade fallen.

Tab. 10. Smittsamma könssjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom armén år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Dröppel (<i>Gonorrhoea</i>) med följdsjukdomar				Enkelt ven. sår (<i>Ulcus molle</i>) med följdsjukd.				Nyförvärd syfilis (<i>Syphilis recens</i>)				Recidiverande syfilis (<i>Syphilis recidivans</i>)			
	Beaktade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade		Beaktade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade		Beaktade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade		Beaktade med sjuk- domen vid inställelsen till tjänstgöring	Insjuknade under tjänst- göringstiden	Summa insjuknade	
		Smittade inom förlegnings- orten	Smittade utom förlegnings- orten			Smittade inom förlegnings- orten	Smittade utom förlegnings- orten			Smittade inom förlegnings- orten	Smittade utom förlegnings- orten			Smittade inom förlegnings- orten	Smittade utom förlegnings- orten	
Fast anställda och värnpliktiga.																
Södra arméfördelningen	3	7	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västra																

Anm. Här angivna siffror avvika en smula från de i Tab. 8 meddelade, enär denna tabell i olikhet med Tab. 8 upptager även polikliniska fall.

Tab. 11. Dödlighet bland arméns manskap inom olika områden och efter ålder år 1934.

Dödsorsaker		Summa döda.		Dödligheten i ‰ av medel- presensstyrkan.	
Självmord. <i>Suicidium</i> ¹	1	1	6	1.7	
Olyckshändelse. <i>Causa mortalis</i> ¹	2	1	4	1.2	
Svulster. <i>Tumores</i>	1	2	11	1.4	
Akut ledgångsreumatism. <i>Polyarthritis rheum. ac.</i>	1	1	5	2.4	
Njursjukdom. <i>Nephritis</i>	1	1	14	6.1	
Matsmältningssjukt.	1	1	1	1.8	
Övr. andningsorganens sjukd.	1	1			
Ak. lunginflamm. <i>Pneumonia ac.</i>	1	1			
Andra cirkulationssjukt.	1	1			
Hjärtäcksinflamm. <i>Pericarditis</i>	1	1			
Andra nervsystemets o. sinnesorgenssjukt.	1	1			
Mellanörefn. <i>Otitis</i>	1	1			
Hjärnhinneinflamm. <i>Mening. pur.</i>	2	2			
Ämnesomsättingens o. inre sekretionens sjukd.	1	1			
Annan tuberkulos. <i>Tbc. organorum aliorum</i>	1	1			
Lungrot. <i>Tbc. pulm.</i>	2	1			
Epidemisk hjärnfeber. <i>Meningitis cerebrospinalis epidemica</i>	1	1			
Sömmsjuka. <i>Encephalitis lethargica</i>	1	1			
Akut barnförlamning. <i>Polio-myelitis anterior ac.</i>	2	1			
Ros. <i>Erysipelas</i>	1	1			
Varfeber. <i>Septicæmia. Pyosepticæmia</i>	1	1			
Influenza. <i>Influenza epid.</i>	1	3			
Difteri. <i>Diphtheria</i>	1	1			
Scharlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	1	1			
Mässling. <i>Morbilli</i>	1	1			
Nervfeber. <i>Febris typhoides</i>	1	1			
Områden.					
Södra arméfördeln. . .	1	1	6	1.7	
Västra . . .	1	1	4	1.2	
Östra . . .	1	2	11	1.4	
Norra . . .	1	1	5	2.4	
Övre Norrlands trupper .	1	1	14	6.1	
Gotlands trupper . . .	1	1	1	1.8	
Ålder.					
Under 20 år	1	1	4	.	
20—25 år	1	1	84	.	
Över 25 år	1	1	3	.	
Summa	1	1	41	2.0	

Anm. Tabellen upptager dödsfall bland arméns manskap samt befäl av manskaps grad. — Här angivna antal dödsfall avviker från det i Tab. 7 anförda på grund av olika bokföringsprinciper (särskilt beträffande våldsamma dödsorsaker).

¹ Därav 1 *styckjunkare* och 6 *värnpliktige*, varav 3 drunknade under badning och 1 stötte under badning huvudet mot botten, 1 föll omkull (vid uppstigande från sängen under natten), 1 körde (under permission) med motorcykel mot omnibus och 1 föll under färd från lastbil (i tjänsten). — ² Självmördare: med skjutvapen (den ena på grund av ekonomiska svårigheter, den andra privata bekymmer).

Tab. 12 a. Samtliga å garnisonssjukhusen vårdade sjuka år 1934. 83

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Sjukhus	Kvarl. fr. föreg. år	Intagna					Summa vårdade	Utskrivna							Kvarl. d. 31 dec.	Antal underhållsdagar
		Under 20 år	20—25 år	Över 25 år	Civila	Summa		Till fortsatt krigstjänst		Till annan sj.-vårdsanst.	Avlidna	Civila (inkl. avlidna)	Summa			
								dagliga	öfver- laga							
Stockholm. I allt	105	258	1 707	433	858	3 256	3 361	2 294	76	18	15	868	3 271	90	53 465	
1. Armén . . .	20	131	1 085	201	—	1 417	1 437	1 344	58	8	7	—	1 417	20	16 029	
Marinen . . .	84	122	588	231	—	941	976	918	17	9	8	—	947	29	14 552	
Flygvapnet . .	1	5	34	1	—	40	41	37	1	1	—	—	39	1	467	
Civila . . .	50	—	—	—	858	858	908	—	—	—	—	868	868	40	22 417	
2. Officerare o. d.	3	—	12	84	—	96	99	97	—	—	1	—	98	1	1 814	
Underoff. o. d.	2	—	2	113	—	115	117	108	—	—	6	—	114	3	1 805	
Manskap . .	45	256	1 683	83	—	2 022	2 067	1 980	76	18	6	—	2 030	87	25 516	
Anställda arb. ¹	5	2	10	153	—	165	170	159	—	—	2	—	161	9	2 413	
Karlsborg. I allt ²	35	9	58	36	605	708	743	96	4	2	2	595	699	44	18 839	
Därav manskap	1	9	56	8	—	68	69	63	3	1	1	—	68	1	721	
Boden. I allt ³	142	89	715	103	3 850	4 757	4 899	852	28	8	13	3 837	4 738	161	75 174	
Därav manskap	7	84	685	16	—	785	792	733	28	8	10	—	779	13	7 798	
Skövde. I allt ⁴	51	13	55	34	915	1 018	1 069	102	—	—	—	913	1 015	54	22 172	
Därav manskap	2	11	54	8	—	73	75	73	—	—	—	—	73	2	1 669	
Visborg. I allt	1	44	549	9	171	773	774	578	8	8	1	171	766	8	7 956	
Därav manskap	1	44	548	8	—	600	601	577	8	7	1	—	598	8	4 759	
Linköping. I allt ⁴	39	70	495	32	570	1 167	1 206	581	—	12	1	584	1 178	28	19 549	
Därav manskap	1	66	490	15	—	571	573	558	—	9	1	—	568	4	5 777	
Eksjö. I allt ⁵	31	66	721	36	528	1 351	1 382	804	14	2	1	527	1 348	34	20 310	
Därav manskap	2	66	718	19	—	803	805	784	14	2	1	—	801	4	5 237	
Sollefteå. I allt ⁵	60	60	731	71	1 022	1 820	1 890	785	10	—	1	1 030	1 826	54	38 374	
Därav manskap	—	59	728	4	—	791	791	778	10	—	1	—	789	2	5 234	
Summa	464	609	5 032	690	8 519	14 850	15 314	6 092	140	50	34	8 525	14 841	473	255 839	
Därav																
1. Armén . . .	44	479	4 395	452	—	5 326	5 370	5 121	122	39	25	—	5 307	63	53 448	
Marinen . . .	34	122	590	231	—	943	977	915	17	9	8	—	949	29	14 570	
Flygvapnet . .	1	8	47	7	—	62	63	56	1	2	1	—	60	2	786	
Civila . . .	385	—	—	—	8 519	8 519	8 904	—	—	—	—	8 525	8 525	379	190 090	
2. Offic. o. d. .	6	—	22	186	—	158	164	155	—	3	2	—	160	4	2 066	
Underoff. o. d.	3	—	2	152	—	154	157	145	—	—	7	—	152	5	2 298	
Manskap . .	59	595	4 962	156	—	5 718	5 772	5 496	139	45	21	—	5 701	71	56 711	
Anställda arb. ¹	11	14	46	246	—	306	317	296	1	2	4	—	303	14	4 674	

¹ Vid armén, marinen och flygvapnet. — ² Från marinen inga. — ³ Från marinen och flygvapnet inga. — ⁴ Epidemiiavd. ej medräknad. Se även not 3.

Tab. 12 b. Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka från armén och flottan år 1934.

S j u k h u s	Antalet ¹ sjuk- sängar d. 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Vårdade			Vård- dagar pr pa- tient
		in- tagna	av- lidna		pr dag	på en gång		
						högst	lägst	
Stockholm	220	2 398	15	31 048	85	115	35	13
Karlsborg	61	103	2	1 763	5	7	4	17
Boden (inkl. epidemiavd.)	230	907	13	8 995	25	39	9	10
Skövde (epidemiavd. ej använd)	52	103	—	2 280	6	15	2	22
Visborg	73	602	1	4 776	13	39	1	8
Linköping	93	597	1	6 044	16	46	1	10
Eksjö	90	823	1	5 511	15	52	1	7
Sollefteå	90	798	1	5 332	15	50	—	7
Summa	909	6 331	34	65 749	180	.	.	10.3

Anm. I Tab. 12 a och 12 b medräknade officerare, underofficerare samt vid försvaret anställda arbetare. — Rörande uppgifter för civila se texten.

¹ Sjuksängar även för civila inbegripna, då deras antal i allmänhet ej är särskilt fastställt.

Tab. 13. Å garnisonssjukhusen intagna militära sjukdomsfall år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Vieby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar	6	—	—	1	—	—	—	—	7
II. Infektions- o. a. parasitära sjukdomar.									
Septicæmia. Pyosepticæmia. Abscessus. Phlegmone	45	—	17	3	10	28	1	1	105
Erysipelas	—	—	3	—	—	—	—	—	3
Scarlatina	—	—	10	—	—	—	—	—	10
Diphtheria	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Eubeola	—	—	—	—	25	—	—	—	25
Rubeola	—	—	6	—	—	—	—	—	6
Parotitis epidemica	1	—	5	—	45	1	—	—	52
Influenza epidemica	—	—	56	—	28	—	—	—	84
Varicellæ	—	—	3	—	—	—	1	1	5
Typhus exanthematicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhus abdominalis. Paratyphus	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Dysenteria	2	—	28	—	—	—	—	3	33
Poliomyelitis anterior ac. Polioencephalitis ac.	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Encephalitis lethargica	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis pulmonum, laryngis	29	1	10	—	1	3	3	12	59
, ossium et articularum	3	—	—	—	—	—	—	—	3
, lymphoglandularum	10	—	—	1	—	—	2	—	13
, organorum aliorum	6	—	—	1	—	1	—	—	8
Syphilis acquisita	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Ulcus molle	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gonorrhœa (och följsjukdomar)	4	—	1	—	5	2	6	—	18
Febris. Febricula (vacc.-feber)	8	3	6	—	30	—	29	—	76
Övriga hithörande sjukdomar	8	—	4	—	1	3	6	19	41
III. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.									
Anæmia	7	—	1	—	1	—	—	—	9
Anæmia pernicioza	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Leucæmia	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Lymphadenitis, lymphoma	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Övriga hithörande sjukdomar	3	—	—	—	—	—	—	—	3
IV. Ämnesomsättningssjukdomar.									
Diabetes mellitus	12	—	1	1	—	2	—	—	16
Adipositas	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	—	—	—	1	—	1
V. Kroniska förgiftningssjukdomar.									
Alcoholismus chronicus	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Nervsystemets sjukdomar.									
Hæmorrhagia meningum cerebri	—	—	1	—	3	—	—	—	4
Meningitis cerebri. Meningitis cerebrospinalis	1	—	—	—	—	—	—	1	2
Hæmorrhagia, thrombosis cerebri	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Hemiplegia	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Lues cerebrospinalis. Tabes dorsalis	1	—	—	—	—	—	—	—	1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Eksjö	Sollefteå	
Neuritis. Neuralgia	11	3	2	2	—	4	7	2	31
Paresis	3	—	—	—	—	—	—	—	3
Epilepsia	3	—	1	—	2	—	—	—	6
Hysteria	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Neurasthenia	32	1	—	—	—	1	6	16	56
Övriga hithörande sjukdomar	13	—	9	—	10	3	—	—	35
VII. Sinnessjukdomar	3	1	11	—	—	—	1	—	16
VIII. Cirkulationsorganens sjukdomar.									
Pericarditis	2	—	—	—	—	1	—	—	3
Endocarditis, Myocarditis ac.	19	—	—	—	—	—	—	—	19
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardiosclerosis. Cor adiposum	24	1	1	2	1	4	2	—	35
Neurosis cordis	8	1	—	—	—	2	1	—	12
Arteriosclerosis. Endarteriitis	2	—	1	1	—	—	1	—	5
Hypertonia simplex	—	—	5	—	—	—	—	—	5
Aneurysma	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Varix	47	3	6	—	1	3	1	3	64
Thrombosis. Embolia	11	—	1	—	—	1	1	—	14
Övriga hithörande sjukdomar	28	—	3	—	—	—	—	—	31
IX. Andningsorganens sjukdomar.									
Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	122	2	39	8	2	4	6	7	190
Morbi laryngis	—	1	1	—	2	—	—	231	235
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	35	—	11	1	15	30	175	3	270
Tracheitis chronica. Bronchitis chronica	2	—	1	—	—	—	—	—	3
Bronchiectasia	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Asthma bronchiale	8	2	1	—	1	—	1	—	13
Pneumonia crouposa acuta	21	1	22	—	1	7	1	3	56
Bronchopneumonia acuta	17	1	12	2	—	7	4	—	43
Hæmorrhagia pulmonum	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleuritis. Empyema pleuræ	26	2	10	1	2	2	3	3	49
Övriga hithörande sjukdomar	7	—	2	—	—	1	—	—	10
X. Matsmältningsorganens sjukdomar.									
Stomatitis. Noma	1	—	1	—	—	—	1	5	8
Tonsillitis. Angina tonsillaris. Pharyngitis	79	4	67	3	100	207	177	123	760
Peritonallitis acuta	39	—	19	1	2	12	—	—	63
Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	95	—	11	1	4	1	—	—	112
Gastritis acuta. Enterocolitis acuta. Proctitis acuta	47	5	16	4	33	29	11	43	188
Gastritis chronica	25	—	—	—	—	—	2	2	29
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	75	6	7	3	1	2	6	1	101
Neurosis ventriculi	58	—	8	—	1	4	2	—	73
Entero-colitis chronica	14	—	1	—	—	—	—	—	15
Appendicitis	111	32	80	11	4	1	1	14	254
Hepatitis. Cirrhosis	6	—	11	—	—	—	—	—	17
Ileus. Volvulus	2	—	1	—	—	—	—	—	3
Hernia	41	2	13	5	2	—	3	1	67
Cholelithiasis	7	—	1	1	—	—	—	—	9
Icterus. Icterus catarrhalis	—	1	—	—	—	2	1	—	4
Cholecystitis	3	1	1	—	—	—	—	—	5
Övriga hithörande sjukdomar	20	—	26	2	—	4	1	1	54

¹ Övre luftvägarnas infektioner. — ² Se not 1. — ³ Tonsillates chr.c. — ⁴ Se not 3.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i								Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Visby	Linköping	Ekshj	Sollefteå	
XI. Njurarnas o. urinvägarnas sjukdomar.									
Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	18	—	5	—	4	—	3	—	30
Nephritis degen. et inflammatoria chr. Morbus Brighti	7	—	2	—	—	—	4	1	14
Hydronephrosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nephrolithiasis	15	—	4	3	—	—	—	1	23
Cystitis	3	—	2	—	—	1	—	1	7
Urethritis	—	—	—	—	—	1	—	3	4
Strictura urethræ	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	12	1	5	—	3	6	—	—	27
XII. Könsgorganens sjukdomar.									
Hypertrophia prostatae	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Unthritus	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Orchitis. Epididymitis	9	—	3	—	—	1	1	—	14
Phimosis. Paraphimosis	5	—	1	—	1	1	—	—	8
Övriga hithörande sjukdomar	14	2	1	1	1	—	—	—	19
XIII. Muskelnas, ledgångarnas samt ben- systemets sjukdomar.									
Myitis. Rheumatismus musculorum	3	—	—	1	20	5	18	18	65
Tendovaginitis	4	—	—	1	4	—	9	7	25
Bursitis. Hygroma	21	—	1	—	3	1	9	—	35
Synovitis. Arthritis	11	—	—	1	3	8	11	10	44
Polyarthritis rheumatica acuta	25	3	14	1	6	3	2	1	55
Pseudoarthrosis	9	—	—	—	—	—	—	—	9
Arthritis deformans	8	3	—	—	—	—	—	—	11
Myalgia	14	—	—	—	—	—	—	—	14
Corpus liberum in articulo	9	—	—	1	—	—	1	2	13
Genu recurvatum	9	—	—	—	—	—	—	—	9
Scoliosis. Pes varus, planus, valgus	12	—	—	—	1	—	2	1	16
Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	23	—	3	—	2	4	1	—	33
Chondromalacia patellæ	26	—	2	—	—	—	—	—	28
Övriga hithörande sjukdomar	41	2	9	—	1	—	7	—	60
XIV. Hudens sjukdomar.									
Erythema multiforme et nodosum	8	1	1	1	2	—	1	1	15
Urticaria	4	1	—	—	1	1	5	3	15
Herpes zoster	—	—	—	—	1	1	—	2	4
Eczema	2	—	5	—	—	13	3	5	28
Psoriasis	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Impetigo	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Acne	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Ulcus varicosum cruris	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Furunculosis, Furunculus	18	—	11	1	11	—	26	5	72
Carbunculus	3	—	1	2	3	—	—	—	9
Tricophytia	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Scabies	—	—	27	—	4	3	1	9	44
Atheroma	13	—	1	—	—	—	—	—	14
Övriga hithörande sjukdomar	22	—	5	—	2	5	4	4	42

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sjukdomar enl. K. Medicinalstyrelsens cirk. d. 19 okt. 1914	Garnisonssjukhuset i							Sollefteå	Summa sjuk- domsfall
	Stockholm	Karlsborg	Boden	Skövde	Västby	Linköping	Ekeby		
XV. Öronsjukdomar.									
Morbi meatus auditorii externi	9	—	—	—	—	—	1	—	10
Morbi tubæ Eustachii	4	—	—	—	—	—	—	—	4
Otitis media acuta	23	—	27	1	—	—	5	—	56
Otitis media purulenta	8	1	—	—	4	3	3	—	19
Mastoiditis	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Övriga hithörande sjukdomar	7	—	7	—	—	—	—	—	14
XVI. Ögonsjukdomar.									
Conjunctivitis æstivalis, cat., phlyctænulosa	7	—	2	—	2	—	2	10	23
Keratitis phlyctænulosa, ulcerosa	2	—	—	—	1	—	—	—	3
Iritis, iridocyclitis	2	—	—	—	—	—	—	1	3
Övriga hithörande sjukdomar	3	—	1	—	—	—	1	—	5
XVII. Svulster.									
Carcinoma	7	1	—	1	—	—	1	—	10
Sarcoma	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra svulster	14	3	—	2	—	—	1	—	20
XVIII. Andra sjukdomar.									
Myxoedema	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Morbus Basedowi	1	—	—	—	—	—	—	1	2
Struma	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga hithörande sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIX. Skador och förgiftningar.									
Kontusion. <i>Contusio</i>	59	5	9	2	45	15	33	9	167
Sårskada, ej nedan nämnd. <i>Vulnus</i>	75	1	8	1	1	5	29	5	125
Skada å muskel, sena, nerv	10	—	—	4	—	1	16	—	28
Skada å större kärl	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Genom huden inträngd främmande kropp	5	—	—	—	—	—	—	—	5
Ledvrickning. <i>Distorsio. Luxatio</i>	106	1	6	1	41	18	49	32	254
Utgjutning i led. <i>Synovitis traum., Hamarthrosis</i>	2	—	2	1	—	—	—	—	5
Öppnande av någon av de större lederna. <i>Vulnus perforans</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arm- o. benbrott, enkelt. <i>Fractura simplex</i>	129	6	10	8	2	11	25	5	196
„ komplicerat. <i>Fractura complicata</i>	13	—	—	—	—	—	—	—	13
Krossning, avhuggning, avslitning. <i>Amputatio traumatica. Laceratio</i>	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Förbränning. <i>Combustio</i>	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Förfrysning. <i>Congelatio</i>	6	—	—	1	1	—	—	—	8
Ruptura menisci	26	—	—	—	—	—	—	—	26
Öppnande av lung- eller hjärtsäck. <i>Vulnus perforans</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjärnskakning. <i>Commotio cerebri</i>	6	—	6	3	2	2	1	—	20
Brott å hjärnskälens botten. <i>Fractura baseos cranii</i>	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Andra brott å huvudets ben	—	—	1	1	—	—	—	—	2
Brott å eller urledvridning i kotpelaren	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Slag å ögat. <i>Contusio oculi</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Övriga skador å ögat	—	—	1	1	—	—	—	—	2
Förgiftning	1	—	—	—	—	1	—	—	2
Andra skador	12	—	2	1	5	1	2	—	23
Observationspatienter. Konvalescenter	307	—	56	3	91	57	81	29	624

Anm. Här redovisas endast de under året intagna. — De civila sjukdomsfallen uteslutna.

Tab. 14. Å garnisonssjukhuset i Stockholm operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1934.

1	2	3	4		
Sjukdom	An- tal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
II. Ögonen.					
Gonorrhea oculi sin.	1	Evisceratio bulbi	1	—	—
III. Öronen.					
Otitis med. ac.	10	Paracentes	8	—	—
„ „ c. mastoidit.	5	Uppmejsling	5	—	—
Mastoiditis operata	1	Sekundärsutur	1	—	—
IV. Näsan o. dess bihålor.					
Deviatio septi nasi	49	Submukös resektion	49	—	—
Rhinitis hypertrophica	27	Chonchotomi	16	—	—
Sinusit. maxill. ac.	3	Punktion	3	—	—
„ „ chron.	7	Endonasaltrepanation	7	—	—
„ „ sphenoid. et ethmoid.	5	Ethmoidektomi	5	—	—
Fractura oss. nasal.	5	Reposition	5	—	—
Synechia nasi	1	Lysis.	1	—	—
Polypus cav. nasi.	4	Evulsion	4	—	—
Cysta dermoid. reg. nasi	1	Exstirpation	1	—	—
V. Ansikte, munhåla, svalg.					
Deformatio nasi cicatric.	1	Plastik	1	—	—
Microstoma cicatric.	2	„ 1 2 seanser	1	—	—
Progenia	3	Operation enl. Aleman	3	—	—
„ „ + öppetbett	1	„ „ „	1	—	—
Fract. oss. zygomat. c. impress.	2	„ „ „	2	—	—
Vegetationes adenoides	4	Abrasion	4	—	—
Periostitis alveolaris	6	Incision	6	—	—
Peritonsillitis ac.	53	„	48	—	—
Tonsillitis chron.	138	Tonsillektomi	68	—	—
Haemorrhagia post tons. chron. op.	1	Sutur	1	—	—
Fistula reg. parotidea	1	Provexcision	1	—	—
Tumor mixt. parotidea	1	Exstirpation	1	—	—
VI. Hals.					
Lymphomata tbc. colli.	2	Exstirpation	2	—	—
„ „ „	3	Incision + utskrapning	2	—	—
VII. Thorax.					
Struma cyst.	1	Enukleation	1	—	—
„ „ diff. Basedowi	1	Subtotal exstirpation	1	—	—
VIII.					
Gynecomastia	1	Mammaexstirpation	1	—	—
Empyema pleurae	1	Drain. enl. Bülow	1	—	—
„ „	3	Rebensresektion + thoracotomi	3	—	—

¹ Ingå i föreg. rad. — ² Ingår i följ. rad.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad.	död
XXII. Prostata.					
Hypertrophia prostatæ	2	Vasektomi	1	—	—
„ „	1	Transvesikal prostatektomi	1	—	—
Cancer prost. oper. c. corp. alien.	1	Cystostomi + extraktion	1	—	—
„ prostatae operatæ	1	Revision	1	—	—
XXIII. Urinblåsa, urinröret o. penis.					
Phimosis	3	Circumcision	3	—	—
XXIV. Testiklar, bitestiklar, sädessträng o. scrotum.					
Hydrocele testis.	4	Operation enl. Winkelmann	4	—	—
„ „	2	Punktion	2	—	—
Retentio testis abd.	1	Rad.op. enl. Åkerblom-Bassini-Schultén	1	—	—
Varicocele	7	Venresektion + suspensoriebildning	7	—	—
Atonia scroti	2	Resektion	2	—	—
Epididymitis tbc.	1	Ablatio test.	1	—	—
XXVII. Övre extremiteten.					
Fract. claviculae male san.	1	Osteoplastik	1	—	—
„ coll. chir. humeri	1	Blodig reposition	1	—	—
„ diaphys. humeri	1	Reposition + trådsträck	1	—	—
„ olecrani	2	Osteosyntes	2	—	—
„ radii et ulnae compl.	1	Sårrevision + reposition + gips	1	—	—
„ „ typic.	2	Reposition + gips	2	—	—
„ capituli radii	2	Arthrotomi + extraktion av fragm.	2	—	—
„ oss. navicul.	2	„ + exstirpat. „	2	—	—
„ metacarp. V.	1	Reposition + extens., förband	1	—	—
„ comminuta phal. I.	1	„ + fixation	1	—	—
Corp. mobil. artic. cubit.	3	Arthrotomi + extraktion	1	—	—
Luxat. scapul. sub clavicul.	1	Osteosutur	1	—	—
„ humeri	1	Reposition	1	—	—
„ „ habitual.	1	Operation enl. Eden	1	—	—
„ complic. phal.	1	Sårrevision + reposition + gips	1	—	—
Tendovaginitis supp. dig.	5	Klyvning av senskida	4	—	—
Bursitis olecrani	5	Exstirpation	5	—	—
„ „ supp.	1	Incision	1	—	—
Contract. post cicatric. dig.	2	Exartikulation	2	—	—
Enchondroma phal.	1	Uppmejsl. + excochleat. + utbränning	1	—	—
Knäppande finger	1	Vaginotomi + exstirp. av senkallus	1	—	—
Undre extremiteten.					
Fract. comminut. intraart. femor.	1	Reposition + gips	1	—	—
„ „ „	1	Osteosyntes	1	—	—
„ patellae	1	„	1	—	—
„ emin. intercondyl.	1	„	1	—	—
„ condyl. lat. tibiae	1	„	1	—	—
„ complic. antierar. bil.	1	Amputation	—	—	1
„ mall. med.	3	Osteosyntes	3	—	—
„ bimall.	1	„	1	—	—
„ comminut. oss. metatars.	1	Reposition + gips	1	—	—
„ „ „	1	Osteosyntes + gips	1	—	—
„ capit. fib. c. paraly. nerv. perinei	1	Friläggning av nerven	1	—	—

1 Samma pat. som föreg. — 2 Ingår i föreg. rad.

1 Sjukdom	2 Antal fall	3 Operation	4 Pat. utskrivnen		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
Fract. anticurur. non consol.	1	Borrning enl. Beck	1	—	—
» metatars. non consol.	1	» » »	1	—	—
Luxat. habit. lat. patellae	1	Förkortning av musc. vast. med. . .	1	—	—
» pedis sub talo	1	Reposition + gips	1	—	—
Corp. mobil. articul. gen.	4	Ahrtrotomi + extraktion	4	—	—
» mobil. articul. gen. ex osteo- chondrit.	2	» + »	2	—	—
Osteochondrit. dissecans gen.	1	Broskeexcision	1	—	—
Corp. alien. post op. gen.	1	Ahrtrotomi + extraktion	1	—	—
Ruptura menisci med.	18	» + meniscerektion	18	—	—
» » lat.	3	» + »	3	—	—
Chondromalacia patellae	2	Broskeexcision	2	—	—
Contus. gen. c. haemarthros.	1	Arthrocentes	1	—	—
Hydrops genus	1	»	1	—	—
Osteit. chr. supp. oss. ilii et sacri	1	Sekvestrotomi enl. Smith-Petersen	1	—	—
» » femor. sin.	3	Incision + sekvestrotomi	2	—	—
Ruptura musc. rect. femor.	1	Myoraphi	1	—	—
Rupt. lig. collat. lat. gen. et tract.					
» iliobib.	1	Ligamentoraphi + gips	1	—	—
» invet. lig. collat. med. gen. . . .	1	Plastik	1	—	—
» partialis lig. cruciat.	3	Arthrotomi + revision	3	—	—
Abscissa tend.	2	Tenoraphi	2	—	—
Bursit. chron. reg. iliaca.	1	Exstirpation	1	—	—
» » ac. supp. prepatellar.	2	Incision	2	—	—
» » ped.	1	»	1	—	—
» » chron. prepatellar.	1	Exstirpation	1	—	—
» » foss. poplit.	1	»	1	—	—
» » reg. malleol.	1	»	1	—	—
Arthrit. def. artic. metatars-phal. I	1	Ledplastik	1	—	—
Digitus malleus.	2	»	2	—	—
» »	3	Exartikulation	3	—	—
Varices anticurur.	1	Hög underbindning + venresektion	1	—	—
» »	7	»	6	—	—
» »	20	Injektionsbehandling	20	—	—
XXVIII. Åkomor utan lokalt intresse.					
Abscessus, phlegmone	38	Incision	33	—	—
Furunculus, carbunculus	18	»	18	—	—
Vulnus	34	Revision + sutur	34	—	—
» »	3	» + Thiersch	3	—	—
» infect.	20	Incision	20	—	—
» » sclopet. c. corp. alien.	5	Revision + extraktion + sutur . . .	5	—	—
Atheroma infect.	4	Incision	4	—	—
» »	6	Exstirpation	6	—	—
Lipoma	3	»	3	—	—
Fibroma	5	»	5	—	—
Ganglion	8	»	8	—	—
Cysta epiteloid. traumat.	2	»	2	—	—
Lymphadenit. supp.	6	Incision	6	—	—
Haematoma	7	» + tömning	7	—	—
Naevus pigmentosus.	2	Exstirpation	2	—	—
Corpus alien.	10	Extraktion	10	—	—
Verruca	8	Excochleation	8	—	—
Hidradenitis	2	Incision	2	—	—
Krutstänk	1	Desikation	1	—	—
Summa operationer	881	Summa	773	—	1

Tab. 15. Å garnisonssjukhuset & Karlsborg operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1934.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk o. förbättr.	oförbättr. död	död
II.					
Dacryocystitis phlegmonosa	1	Petits op.	1	—	—
III.					
Otitis med. ac. purul.	1	Paracentes	1	—	—
IV.					
Sinusit. maxill.	2	Punktion + spolning	2	—	—
V.					
Tonsillitis chron.	1	Tonsillectomi	1	—	—
Vegetation. adenoid	1	Abrasio pharyng.	1	—	—
XVI.					
Appendicit. ac.	13	Appendectomi	13	—	—
Appendicit. ac. gangr.	10	„	10	—	—
Append. ac. gangr. c. perit. seropur. diff.	1	„ + p. p. s.	1	—	—
XVII.					
Hernia ing. mob.	2	Op. enl. Bassini-Girard	2	—	—
Hernia crural.	1	Radikalop.	1	—	—
XVIII.					
Haemorrhoides	1	Dilat. forcée + bränning	1	—	—
Strictura ani p. op.	1	Dilatation forcée	1	—	—
Prolapsus ani	1	Etstning med Paquelin	1	—	—
XXIV.					
Hydrocele testis	2	Op. enl. Vincelman	2	—	—
XXV.					
Myoma uteri	1	Abrasio uteri för P. A. D.	1	—	—
XXVII.					
Fract. claviculae	1	Rep. i narkos + fix.-förband	1	—	—
Hydrops gen.	2	Arthrocentes	2	—	—
Laceratio dig. ped.	1	Suturer	1	—	—
Laceratio dig. man.	1	Amputatio dig.	1	—	—
Haematoma subung.	1	Evulsio unguis	1	—	—
XXVIII.					
Vulnus	4	Suturer	4	—	—
Phlegmone, abscessus	2	Incision	2	—	—
Lipoma	1	Exstirpation	1	—	—
Atheroma infect.	1	Exstirpation	1	—	—
Summa operationer	53	Summa döda	53	—	—

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	offorbatrad	död
XV.					
Ileus p. appendect.	1	Laparotomi + ventrikelfistel . . .	—	1	—
XVI.					
Appendicit. ac. catarrh.	19	Appendectomy	19	—	—
" gangr.	33	"	33	—	—
Dito c. abscessu	2	" + drainage	2	—	—
"	1	Laparotomi +	1	—	—
" + peritonit. diff.	4	Appendectomy +	3	—	11
Appendicit. chron.	7	"	7	—	—
" susp.	3	Appendectomy	3	—	—
Abscessus pariet. abdom.	1	Incision, drainage	1	—	—
XVII.					
Hernia ing.	11	Radikaloperation	10	—	—
" incarcerationa	1	Herniotomi + radikaloperation . .	1	—	—
" lineae albae	1	Radikaloperation	1	—	—
XVIII.					
Tumores haemorrh. thromb.	1	Incision	1	—	—
XXIII.					
Phimosis	1	Dorsalsnitt	1	—	—
Papilloma praeputii	1	Diatermiexstirpation	1	—	—
XXIV.					
Varicocele	1	Op. enl. Narath	1	—	—
Phlegmone scroti	1	Incision	1	—	—
XXV.					
Retent. part. ovi abort.	1	Exaeresis instrumental	1	—	—
Polypus cervic. uteri	1	Exstirpation	1	—	—
XXVII.					
Amp. traumat. dig. man.	2	Ital. plastik i seancer	2	—	—
Contr. cicatric. dig. man.	1	Plastik	1	—	—
Luxat. habitual. humeri	1	Benetranspl. enl. Hybbinette . . .	1	—	—
Osteit. sept. dig. man.	3	Utskrapning	3	—	—
Gonit. sept.	1	Punktion + spolning	1	—	—
"	1	Arthrotomi + drainage	1	—	—
Chondromalacia patellae	1	" + excision	1	—	—
Hygroma praepatellare	1	Exstirpation	1	—	—
Phlegmone periartic. gen.	1	Incision	1	—	—
Lymph. sept. supp. axillae	4	"	4	—	—
Panaritium	2	"	2	—	—
Unguis incarnatus	3	Op. enl. König	3	—	—
Varices	7	Hög underb. + inj. av 50 % glykos	4	—	—
Fract. humeri	1	Blodig repos. + osteosyntes . . .	1	—	—
"	1	Trådsträck	1	—	—
" olecrani	1	Blodig repos. + stift	1	—	—

¹ Nr 18. M., 22 år. Ileus paralyt. — ² Därav 1 fall dubbels. — ³ D:o 3.

1 Sjukdom	2 Antal fall	3 Operation	4 Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. död	död
Fract. radii	1	Blodig repos. + osteosyntes	1	—	—
, typica	1	Reposition	1	—	—
oss. naviculari man.	2	Exstirp. av benfragment	2	—	—
, anticur.	3	Reposition + gips	3	—	—
,	1	Blodig repos. + osteosyntes	1	—	—
Laesio menisci genus	1	Arthrotomi + meniskexstirpation	1	—	—
Haemarthrosis genus	2	Punktion	2	—	—
Abscisio tendinis	1	Sensutur	1	—	—
Corp. al. antibrach.	1	Extraktion	1	—	—
, anticur.	1	,	1	—	—
Ganglion pedis	1	Exstirpation	1	—	—
XXVIII.					
Vulnus	6	Sutur	6	—	—
Abscessus, phlegmone, furunculus, carbunculus	26	Incision	25	1	—
Haematoma	1	Utrymning	1	—	—
Atheroma, dermoid	2	Exstirpation	2	—	—
Naevus	1	,	1	—	—
XXIX.					
Anaemia	3	Blodtransfusion enl. Jeanbreaux	1	—	—

Tab. 17. Å garnisonssjukhuset i Skövde operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1934.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
I.					
Fract. compl. maxillae et baseos cranii	1	Osteosyntes + gomplastik + sutur av gombågarna	1	—	—
II.					
Vuln. cont. supraorb.	1	Sårexcision + sutur	1	—	—
IV.					
Sinusit. ac. sin. maxill.	1	Punktion och spolning	1	—	—
Empyem. chr. sin. maxill.	2	Op. enl. Luc Caldwell	2	—	—
Deviatio septi nasi	1	Resectio septi nasi submuc.	1	—	—
Deviatio septi nasi c. crista et spina	1	’ ’ ’ + avmejsling	1	—	—
V.					
Peritonsillit. ac.	1	Incision	1	—	—
Hypertrophia tonsill.	1	Tonsillectomia bilat.	1	—	—
Tonsillit. chron.	1	’ ’	1	—	—
VI.					
Tumor colli	1	Excisio probat.	1	—	—
Lymphoma tbc. colli	1	Incision	1	—	—
Carbunculus nuchae	1	Bred incision + tamp.	1	—	—
VIII.					
Pleuritis exsudat.	1	Thoracocentes	1	—	—
Empyema pleurae	1	Resectio costae + thoracotomi + drän.	1	—	—
Carbunculus dorsi + phlegmone subscapular.	1	1) Excision med diatermi. 2) Incision + drän.	—	—	—
Fract. clavic.	1	Osteosyntes	1	—	—
XIV.					
Ulcus duodeni	1	1) Blodtransfusion. 2) Resectio ventr. Billroth I.	1	—	—
Cancer ventr. susp.	1	Laparotomia expl. + Gastrotomi	1	—	—
XVI.					
Appendicitis ac. cat.	3	Appendectomi p. p. s.	3	—	—
’ gangr.	4	’ p. p. s.	4	—	—
Append. ac. gangr. perf. c. absc.	1	’ p. p. s.	1	—	—
Append. ac. gangr. c. perit. lib. + absc. fossae Douglasi	1	1) Appendectomi + drän. 2) Proktotomi + drän.	1	—	—
Abcessus fossae Douglasi	1	Proktotomi + drän.	1	—	—

¹ Kvarligger.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
XVII.					
Hernia ing. ind. mob. cong.	1	Op. enl. Bassini-Schultén	1	—	—
» » »	2	» » »	2	—	—
» » dir. mob. rec.	2	» » »	2	—	—
» abd. in cicatr. postop.	1	Radikaloperation	1	—	—
XIX.					
Ascites	1	Laparocentes	1	—	—
XXIV.					
Hydrocele testis	1	Op. enl. Winkelmann	1	—	—
XXV.					
Endometrit. chron.	1	Abrasio	1	—	—
Myoma uteri	1	Eukleation	1	—	—
XXVII.					
Abscisio tend.	1	Sårexcisioner + tenoraphier	1	—	—
Corpora lib. cubiti	1	Arthrotomi + extraktion	1	—	—
Ruptura menisci genus	1	Meniscectomia	1	—	—
Amp. traum. anticurur.	1	1) Amput. + plastik. 2) Reamput.	—	—	—
Gangr. arterioscler. antier. et ped.	1	Amputatio femor enl. Gritti	1	—	—
Fract. radii + lux. capit. radii	1	Reposition + osteosyntes + gips	1	—	—
» invet. oss. naviculare carpi	1	Extirpation av benfragment	1	—	—
» intraart. gen. c. corp. libera	1	Arthrotomi + extr. av ben + broskfragment	1	—	—
» anticurur. male sanata	1	Revision + osteosyntes + gips	—	—	—
Vulnus sclopet. man.	1	Revision + suturer	1	—	—
Abscess. fossae poplit.	1	Incision + drän.	1	—	—
Schock	1	Blodtransfusion enl. Jeanbrau	1	—	—

¹ Kvarligger.Tab. 18. Å garnisonsjukhuset i Linköping operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1934.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättr. rad	död
II.					
Hordeolum	1	Incisio	1	—	—
III.					
Otit. media	1	Paracentes	1	—	—

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
V.					
Peritonsillitis	5	Incisio	5	—	—
VIII.					
Pleuritis exsudat.	3	Thoracocentes	3	—	—
XVIII.					
Abscessus ad anum	2	Incisio + dilatation	2	—	—
Fistula ani	1	Dilatation	1	—	—
XXVII.					
Synovitis	1	Punktion	1	—	—
XXVIII.					
Furunculus	2	Incisio	2	—	—
Abscessus	2	’	2	—	—
Vulnus	1	Suturer	1	—	—
Varices	1	Varisoninjektion	1	—	—
Panaritium	1	Incisio	1	—	—
Phlegmone	2	’	2	—	—
Summa	23	Summa	23	—	—

Tab. 19. Å militärsjukhuset i Sollefteå operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* militära patienter år 1934.

1	2	3	4		
Sjukdom	Antal fall	Operation	Pat. utskriven		
			frisk el. förbättr.	oförbättrad	död
Tuberculosis pulm.	2	Forlanini, nyanläggning	1	1	—
’	1	’ , behandling	1	—	—
Ascites	1	Laparocentes	1	—	—
Nervsjukdom.	4	Lumbalpunktion	4	—	—
Fractura	1	Reposition + fixationsförband	1	—	—
Abscessus	1	Incision	1	—	—
Pleuritis exsudat.	5	Thoracocentes	5	—	—

Tab. 20. Utgifter för truppveterinärvården 1 juli 1933—30 juni 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
				Kostnad pr häst och dag i öre								
	Häst- tjänst- görings- dagar	Utgifter, kronor	Nyanskaffning av materiel	Materiel för skoning	Underhåll av materiel	Förbruknings- materiel	Medikamenter	Transport- kostnader	Utgifter för epizootier	Diverse	Summa kostnad	
Södra arméfördelningen.												
Norra skånska infanteriregementet	12 918	1 067·82	0·32	3·53	0·04	2·95	1·38	0·05	—	—	8·27	
Södra skånska infanteriregementet	8 963	425·67	0·08	2·35	0·06	1·13	1·09	0·03	—	0·01	4·75	
Kronobergs regemente	8 983	341·02	—	1·73	0·05	0·98	0·98	0·06	—	—	3·80	
Kronobergs reg:tes det. i Karlskrona	8 687	342·64	0·20	3·41	—	0·09	0·22	0·02	—	—	3·94	
Hallands regemente	10 157	311·64	—	1·56	—	0·56	0·93	0·01	—	—	3·06	
Skånska kavalleriregementet	171 742	7 939·66	0·47	1·46	0·34	1·52	0·55	0·12	0·01	0·15	4·62	
Wendes artilleriregemente	126 379	6 291·14	0·37	2·22	0·49	1·07	0·77	0·03	—	0·03	4·98	
Skånska trängkåren	19 518	790·46	1·02	0·80	0·31	0·96	0·94	0·02	—	—	4·05	
Västra arméfördelningen.												
Skaraborgs regemente	10 811	415·98	—	2·13	—	0·63	1·07	0·01	—	—	3·84	
Älvsborgs regemente	8 572	361·15	0·74	2·06	—	0·75	0·63	0·03	—	—	4·21	
Bohusläns regemente	9 273	457·34	—	3·68	0·02	0·57	0·65	0·01	—	—	4·93	
Värmlands regemente	9 188	367·13	0·82	2·17	0·02	0·30	0·30	0·11	—	0·27	3·99	
Livregementets husarer	172 676	8 008·09	0·35	1·77	0·18	0·91	1·25	0·06	—	0·12	4·64	
Göta artilleriregemente	118 484	5 529·08	0·63	1·44	0·37	1·06	1·03	0·02	0·01	0·11	4·67	
Karlsborgs artilleriregemente	10 956	240·22	—	1·57	0·03	—	0·60	—	—	—	2·20	
Göta trängkår	21 117	1 237·09	1·60	2·56	0·02	0·63	1·02	0·03	—	—	5·86	
Andra intendenturkompaniet	908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Östra arméfördelningen.												
Svea livgarde	9 992	609·82	1·11	1·94	—	1·42	1·63	—	—	—	6·10	
Göta livgarde	9 027	187·53	0·48	0·57	—	0·17	0·76	—	—	0·10	2·08	
Livregementets grenadjärer	9 544	529·—	0·25	3·56	0·09	1·24	0·39	0·01	—	—	5·54	
Upplands regemente	19 780	1 625·60	0·04	5·10	0·13	1·41	1·16	0·12	—	0·26	8·22	
Södermanlands regemente	10 667	573·08	—	2·49	0·05	2·18	0·64	0·01	—	—	5·37	
Livgrenadjärregementet, Östra bri- Jönköp.-Kalmar reg:te / gaden	11 250 8 412	541·18 396·77	0·13 0·98	1·28 0·34	0·10 1·21	1·60 1·03	1·58 0·87	0·12 0·04	—	—	4·81 4·72	
Livregementet till häst	158 624	6 832·88	0·60	1·68	0·50	0·52	0·87	0·02	—	0·12	4·31	
Svea artilleriregemente	140 374	8 599·71	1·03	1·81	0·25	1·58	1·22	0·04	0·03	0·17	6·13	
Smålands arméartilleriregemente	31 576	2 688·95	1·67	0·80	1·56	1·89	1·55	0·16	—	0·89	8·52	
Svea ingenjörkår	20 696	655·43	0·45	0·93	0·27	0·54	0·74	0·24	—	—	3·17	
Göta ingenjörkår	32 743	1 507·19	0·47	2·34	0·46	0·76	2·02	0·19	0·38	0·01	6·63	
Fälttelegrafkåren	20 577	932·66	0·38	0·47	0·19	1·27	1·69	0·02	0·50	0·01	4·53	
Svea trängkår	25 395	2 132·85	0·48	5·46	0·69	1·02	0·75	—	—	—	8·40	
Generalstabens	26 601	949·27	0·11	1·85	0·07	0·64	0·76	0·10	—	0·04	3·57	
Kavalleriinspektionen	201 866	2 336·55	0·26	0·11	0·03	0·35	0·59	0·05	—	0·02	1·41	
Krigsskolan	8 161	454·72	0·18	1·56	0·20	1·31	2·32	—	—	—	5·57	
Infanteriskjutskolan	3 076	242·48	—	5·17	—	—	0·55	1·43	—	0·73	7·88	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Häst- tjänst- görings- dagar	Utgifter, kronor	Kostnad pr häst och dag i öre								
			Nyanskaffning av materiel	Materiel för skoning	Underhåll av materiel	Förbruknings- materiel	Medikamenter	Transport- kostnader	Utgifter för epizootier	Diverse	Summa kostnad
Ridskolan	37 980	8 017.49	0.21	6.67	—	0.44	0.57	0.05	—	—	7.94
Arméns underofficerskola	16 874	547.82	0.50	1.78	0.19	0.71	0.02	—	—	0.05	8.25
Norra arméfördelningen.											
Dalregementet	10 101	431.80	—	2.14	—	1.28	0.72	0.01	—	0.17	4.27
Hälsinge regemente	9 525	428.19	0.42	2.48	0.05	0.82	0.62	0.11	—	—	4.50
Jämtlands fältjägarregemente	89 752	391.79	0.01	0.20	0.01	0.16	0.06	—	—	—	0.48
Västernorrlands regemente	12 848	484.96	0.06	2.00	—	0.45	1.25	0.01	—	—	3.77
Norrlands dragonregemente	175 296	9464.19	0.57	2.07	0.26	1.37	1.06	0.02	—	0.04	5.89
Norrlands artilleriregemente	123 964	6 088. —	0.68	1.10	0.24	1.98	0.54	0.12	—	0.80	4.91
Norrlands trängkår	18 215	927.57	0.77	2.69	0.01	0.91	0.66	0.01	—	0.04	5.09
Övre Norrlands trupper.											
Västerbottens regemente	9 089	497.59	0.40	2.53	0.03	1.29	1.19	0.03	—	—	5.47
Norrbottnens artillerikår	81 251	4 858.44	0.59	2.82	0.10	1.77	0.65	0.04	—	—	5.97
Tredje intendentarkomp.	1 161	57.44	—	4.95	—	—	—	—	—	—	4.95
Bodens fästning.											
Norrbottnens regemente	15 134	649.78	—	—	—	—	—	—	—	4.29	4.29
Bodens artilleriregemente	25 290	1 185.95	0.35	1.98	—	1.57	0.56	0.08	—	—	4.49
Bodens ingenjörkår	17 985	901.03	0.89	1.45	0.06	2.22	0.87	0.02	—	—	5.01
Gotlands trupper.											
Gotlands infanterikår	7 046	13.89	—	—	0.10	0.02	0.08	—	—	—	0.20
Gotlands artillerikår	9 084	228.27	0.02	0.37	0.28	0.90	1.02	—	—	0.02	2.51

Tab. 21. Översikt av sjukligheten bland arméns hästar år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Truppförband.	Under året insjuknade	Avförda				Antal sjukdagar	Antal hästtjänst- göringsdagar	Hela häst- beståndet		Sjukskrivna hästar		Sjukdagar på 100 tjänstgöringsdagar
		Tjänst- dugliga	Ej tjänst- dugl.	Självdöda	Avlivade			Dagligt medeltal	Sjukdagar pr häst ¹	Dagligt medeltal	Sjukdagar pr häst ²	
Livregementet till häst .	584	546	39	5	3	10 936	169 660	465	24	30	19	6.4
Skånska kavallerireg. . .	715	680	23	2	8	10 847	178 928	490	22	30	15	6.1
Livregementets husarer .	520	487	23	1	7	8 938	179 203	491	18	24	17	4.9
Norrlands dragonreg. U.	856	807	47	2	1	13 575	173 817	476	29	37	16	7.8
B.	166	159	4	1	—	2 577	42 339	116	22	7	16	6.9
Svea artillerireg.	943	890	38	1	4	12 792	142 315	390	33	35	14	9.0
Göta artillerireg.	1 042	1 007	20	2	3	13 495	123 578	339	40	37	13	10.9
Vendes artillerireg. . . .	459	444	10	3	4	8 658	132 398	363	24	24	19	6.5
Norrlands artillerireg. . .	579	564	7	2	—	9 738	127 214	349	28	27	17	7.6
Norrbottnens artillerikår .	196	182	6	—	1	2 500	39 043	107	23	7	13	6.4
Småls arméartillerireg. .	96	94	5	1	—	2 682	29 121	80	34	7	28	9.2
Gotlands artillerikår . . .	63	62	—	—	—	1 246	9 616	26	48	3	20	13.0
Bodens artillerireg. . . .	101	96	5	—	—	2 152	25 107	69	31	6	21	8.6
Karlsborgs artillerireg. .	33	30	—	—	2	629	10 966	30	21	2	19	5.7
Svea ingenjörkår	130	117	5	—	—	3 407	25 833	71	48	9	26	13.2
Göta ingenjörkår	66	54	5	1	—	1 333	24 509	67	21	4	21	5.6
Fälttelegrafkår	174	171	—	—	—	2 357	19 780	54	44	6	14	11.9
Bodens ingenjörkår	106	102	4	—	1	2 006	17 082	47	43	5	19	11.7
Svea trängkår	56	54	3	—	1	1 164	27 086	74	16	3	21	4.3
Göta trängkår	80	76	6	—	—	1 601	23 528	64	25	4	20	6.8
Norrlands trängkår	155	148	5	1	1	2 558	20 425	56	46	7	17	12.5
Skånska trängkåren	122	113	6	—	2	1 635	21 175	58	28	4	13	7.7
Inf. södra arméförd. . . .	109	99	10	—	3	3 582	43 408	119	30	10	33	8.3
" västra " 	83	76	7	—	—	2 738	39 613	109	25	8	33	6.9
" östra " 	146	127	8	3	6	4 165	48 213	132	32	11	29	8.6
" norra " 	123	110	9	—	1	3 014	38 310	105	29	8	25	7.9
" övre Norrlands tr. . .	140	130	7	1	2	3 056	23 612	65	47	8	22	12.9
" Gotlands trupper . . .	27	28	1	—	—	788	6 820	19	41	2	29	11.6
Skolor m. fl. ³	405	383	6	—	—	6 387	95 017	260	25	17	16	6.7
Remontdepåer	280	310	1	2	5	6 019	201 014	551	11	16	22	3.0
Sammandrag.												
<i>a. Vapenslag.</i>												
Kavalleri	2 841	2 679	136	11	19	46 873	743 947	2 038	23	129	17	6.8
Artilleri	3 512	3 369	91	9	14	53 892	639 358	1 752	31	148	15	8.4
Ingenjörtrupper	476	444	14	1	1	9 153	87 204	239	38	25	19	10.5
Träng	413	391	20	1	4	6 958	92 214	253	28	19	17	7.5
Infanteri	628	570	42	4	12	17 343	199 976	547	32	48	26	8.7
Skolor m. fl. ³	405	383	6	—	—	6 387	95 017	260	25	17	16	6.7
Remontdepåer	280	310	1	2	5	6 019	201 014	551	11	16	22	3.0
<i>b. Arméfördelningar.</i>												
Södra arméfördelningen .	1 405	1 336	49	5	17	24 722	375 909	1 030	24	68	18	6.6
" Västra " 	1 758	1 676	56	3	12	27 401	376 888	1 033	27	75	16	7.8
" Östra " 	2 195	2 053	103	11	14	38 886	486 517	1 332	29	107	18	7.9
" Norra " 	1 713	1 629	63	5	3	28 885	359 766	986	29	79	17	8.0
Övre Norrlands trupper .	709	669	26	2	4	12 291	147 183	403	30	34	17	8.4
Gotlands trupper	90	90	1	—	—	2 034	16 436	45	45	6	23	12.4
Skolor m. fl. ³	405	383	6	—	—	6 387	95 017	260	25	17	16	6.7
Remontdepåer	280	310	1	2	5	6 019	201 014	551	11	16	22	3.0
I allt	8 555	8 146	310	28	55	146 625	2 058 730	5 640	26	402	17	7.1

Anm. Här avses egna tjänster, stam- och ackordhästar. — Summan avförda (kol. 3—6) stämmer i allmänhet ej med antalet insjuknade, beroende på skillnaden mellan de vid årets början och slut kvarvarande (jfr följ. tabell).

¹ Räknet på medelhästbeståndet (kol. 9). — ² Räknet på de under året insjuknade (kol. 2). — ³ Ridskolan, krigsskolan, arméns underofficersskola, generalstab och 1. intendenturkompaniet.

a) Arméns truppförband.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stambästar, ackordhästar										Lejda hästar	
	Vårdade			Avförda					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal ¹	Summa insjuknade
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstavgifna	Pj tjänstavgif.	Självdöda	Avlivade	Summa				
I. Infektionssjukdomar.												
Bleksot	—	2	2	—	—	1	1	2	—	5	2.5	—
Blodförgiftning	—	2	2	1	—	—	—	1	1	101	50.5	—
Feber av obestämd art	—	2	2	2	—	—	—	—	—	7	3.5	—
Kvarka	—	159	159	158	—	—	—	158	1	2 442	15.4	—
Stelkramp	—	2	2	1	—	1	—	2	—	16	8.0	—
Andra infektionssjukdomar	—	8	8	7	—	—	—	7	1	157	19.6	—
II. Invasionsjukdomar	—	32	32	32	—	—	—	32	—	41	1.8	—
III. Konstitutionella sjukdomar	—	1	1	1	—	—	—	1	—	9	9	—
IV. Förgiftningar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Nervsystemets sjukdomar	1	10	11	4	3	2	2	11	—	206	20.6	—
VI. Ögats sjukdomar.												
Allmän ögoninflammation	—	2	2	2	—	—	—	2	—	42	21.0	—
Inflamm. i bindehinnan	1	39	40	40	—	—	—	40	—	312	7.8	—
» » hornhinnan	1	46	47	45	—	—	—	45	2	749	16.6	—
Starr	—	1	1	—	1	—	—	1	—	32	32.0	—
Övriga hithör. sjukdomar	—	5	5	4	1	—	—	5	—	56	11.2	—
VII. Örats sjukdomar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII. Andningsorganens sjukdomar.												
Lufttröskatarr	—	5	5	5	—	—	—	5	—	80	16.0	—
Luftstruphuvudsinflammation	5	16	21	21	—	—	—	21	—	286	1.8	—
Lungbrand	—	1	1	—	—	1	—	1	—	4	4.0	—
Lungemfysem	—	4	4	—	3	—	1	4	—	72	18.0	—
Lunginflammation	—	2	2	2	—	—	—	2	—	7	3.5	—
Näseblödning	—	6	6	5	—	—	—	5	1	46	7.7	—
Näskatarr	—	12	12	11	—	—	—	11	1	161	1.8	—
Pipande kvickdrag	—	8	8	7	—	1	—	8	—	362	45.8	—
Sjukd. i näsans bihålor	—	10	10	9	—	—	—	9	1	237	23.7	—
IX. Cirkulationsorganens sjukdomar.												
Hjärtförslamning	—	6	6	—	—	6	—	6	—	6	1.0	—
Infl. i hjärtsäck o. hjärtat	—	4	4	3	—	—	—	3	1	122	30.5	—
Lymfkärl- o. körtelinflamm.	6	334	340	323	13	—	—	336	4	2 904	8.7	1
Organiskt hjärtfel	2	14	16	12	1	1	2	16	—	433	3.1	—
Övriga hithör. sjukdomar	—	2	2	—	—	2	—	2	—	1	0.5	—
X. Digestionsorganens sjukdomar.												
Benröta i tandhålorna	—	1	1	—	1	—	—	1	—	3	3.0	—
Förstopning	—	71	71	71	—	—	—	71	—	174	2.5	—
Gasansamling i tarmarna	—	25	25	22	—	3	—	25	—	31	1.2	—
Kolik av obestämd art	1	145	146	146	—	—	—	146	—	312	2.2	—
Krubbbitning	—	3	3	2	1	—	—	3	—	30	10.0	—
Mag- och tarmbristning	—	4	4	—	—	2	2	4	—	2	0.5	—
Mag- och tarmkatarr	—	38	38	38	1	2	1	37	1	451	11.9	—
Sår i munnen	—	2	2	2	—	—	—	2	—	23	11.5	—

¹ Räknet på de under året insjuknade (kol. 3).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Sjukdomar	Egna tjänstehästar, stambästar, ackordhästar											Lejda hästar
	Vårdade			Avförda				Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar	Sjukdomens längd, dagar i medeltal	Summa insjuknade	
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstgöriga	Ej tjänstgör.	Självdöda	Avlivade					Summa
Tandfel	—	239	239	237	2	—	—	239	—	17	0·07	—
Tarmvred	—	3	3	—	—	3	—	3	—	4	1·3	—
Övriga hithör. sjukdomar	—	12	12	10	—	—	1	11	1	121	10·1	—
XI. Urin- o. könsorganens sjukdomar . .	—	3	3	3	—	—	—	3	—	14	4·7	—
XII. Rörelseorganens o. bensystemets sjukdomar.												
Allmän stelhet, svaghet	—	47	47	11	36	—	—	47	—	421	9·0	—
Benbrott	1	25	26	7	3	—	15	25	1	643	25·7	1
Benspricka	4	10	14	13	1	—	—	14	—	643	64·3	—
Fotrulleinflammation	—	25	25	13	10	—	1	24	1	704	28·2	—
Inflamm. i ben o. -hinnor	6	71	77	70	—	—	—	70	7	1 999	28·6	—
Seninflamm. o. -bristning	54	826	880	751	67	—	1	819	61	29 192	35·3	1
Senskideinflammation	5	151	156	132	9	—	3	144	12	4 121	27·3	—
Korsförämning	—	8	8	6	—	—	2	8	—	32	4·0	—
Ledgalla	—	37	37	35	—	—	—	35	2	740	20·0	—
Ledinflammation	15	350	365	267	59	—	7	333	32	10 691	30·5	1
Ledvrickning	7	473	480	458	1	—	1	460	20	8 514	18·0	1
Reumatism	—	40	40	37	3	—	—	40	—	433	10·8	—
Ringkota	3	91	94	62	21	—	1	84	10	3 188	35·0	—
Spatt	13	80	93	51	30	—	1	82	11	3 767	47·1	—
Överben	2	45	47	44	—	—	—	44	3	1 321	29·4	—
Övriga hithör. sjukdomar	1	109	110	84	19	—	3	106	4	1 766	16·4	2
XIII. Hudens och bindvävens sjukdomar.												
Blodutgjutning i bindväv	2	17	19	18	1	—	—	19	—	419	24·6	—
Böld	2	58	60	59	—	—	—	59	1	761	13·1	—
Fistel	—	8	8	8	—	—	—	8	—	272	34·0	—
Krosskada	3	376	379	374	—	—	—	374	5	4 134	11·0	8
Mankfistel	—	13	13	7	—	—	1	8	5	775	59·6	—
Löss	—	49	49	49	—	—	—	49	—	183	3·7	—
Mugg	3	75	78	78	—	—	—	78	—	965	12·9	—
Ringorm	—	12	12	11	—	—	—	11	1	366	30·5	—
Skabb (Dermatocoptes)	—	15	15	15	—	—	—	15	—	226	15·1	—
Skabb (Dermatophagus)	—	10	10	8	—	—	—	8	2	99	9·9	—
Sår	29	1 559	1 588	1 556	3	1	3	1 563	25	19 784	12·7	13
Tryckskada	8	551	559	559	—	—	—	559	—	5 305	9·6	26
Övriga hithör. sjukdomar	3	101	104	101	1	—	—	102	2	1 459	14·4	—
XIV. Sjukdomar i hovar.												
Hovböld	—	117	117	113	—	—	—	113	4	1 305	11·2	—
Fång	—	31	31	25	3	—	1	29	2	389	12·5	1
Hovbroskförbening	—	9	9	7	1	—	—	8	1	280	31·1	—
Hovkräfta	2	1	3	2	1	—	—	3	—	306	306·0	—
Hovspricka	15	366	381	372	2	—	—	374	7	10 038	27·1	—
Inflamm. i hovens läderhud	4	643	647	635	2	—	—	637	10	7 201	11·2	—
Krontramp	6	331	337	333	—	—	—	333	4	3 001	9·0	—
Spiktramp	1	65	66	62	1	—	—	63	3	1 119	17·2	—
Stengalla	—	40	40	39	—	—	—	39	1	406	10·2	—
Strålröta	—	34	34	31	—	—	—	31	3	518	15·2	—
Övriga hithör. sjukdomar	5	90	95	82	7	—	—	89	6	2 331	25·6	—
XV. Sjulster . .	1	35	36	35	1	—	—	36	—	706	20·2	—
Summa	212	8 275	8 487	7 841	809	26	50	8 226	261	140 606	17·0	55

¹ Räknet på de under året insjuknade (kol. 3).

b) Remontdepåerna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sjukdomar	Vårdade			Avförda					Kvarstående till nästa år	Antal sjukdagar
	Kvarstående från föreg. år	Insjuknade	Summa	Tjänstdagliga	Ej tjänstdagliga	Självdöda	Avlivade	Summa avförda		
<i>I. Infektionssjukdomar.</i>										
Fläckfeber	—	1	1	1	—	—	—	1	—	7
Rosartad influensa	—	5	5	5	—	—	—	5	—	62
Kvarka	34	—	34	33	—	—	1	34	—	234
<i>III. Konstitutionella sjukd.</i>										
Rachitis	—	1	1	1	—	—	—	1	—	42
<i>V. Nervsystemets sjukdomar.</i>										
V. Nervsystemets sjukdomar	2	1	3	2	1	—	—	3	—	264
<i>VI. Ögats sjukdomar</i>										
VI. Ögats sjukdomar	—	1	1	1	—	—	—	1	—	37
<i>VII. Örats sjukdomar</i>										
VII. Örats sjukdomar	—	1	1	1	—	—	—	1	—	14
<i>VIII. Andningsorganens sjukd.</i>										
VIII. Andningsorganens sjukd.	—	2	2	1	—	—	—	1	1	77
<i>IX. Cirkulationsorganens sjukd.</i>										
IX. Cirkulationsorganens sjukd.	1	2	3	3	—	—	—	3	—	53
<i>X. Digestionsorganens sjukd.</i>										
Inflammation i svalget	—	2	2	—	—	—	—	—	2	50
Kolik	—	16	16	16	—	—	—	16	—	31
Krabbtning	—	8	8	8	—	—	—	8	—	240
Mag-, tarmbristning	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—
Mag-, tarmkatarr	—	2	2	2	—	—	—	2	—	33
Sår i munnen	—	1	1	1	—	—	—	1	—	12
Tarmvred	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—
<i>XII. Rörelseorganens sjukd.</i>										
Benbrott	2	3	5	1	—	—	3	4	1	765
Benspricka	—	2	2	2	—	—	—	2	—	247
Inf. i ben- och benhinna	—	2	2	2	—	—	—	2	—	31
Inf. i muskler	—	1	1	1	—	—	—	1	—	19
Seninflammation, senbristning	—	6	6	6	—	—	—	6	—	200
Inflammation i senskidor	1	4	5	5	—	—	—	5	—	367
Ledgalla	1	2	3	3	—	—	—	3	—	88
Ledinflammation	—	10	10	9	—	—	1	10	—	456
Ledvrickning	1	3	4	4	—	—	—	4	—	116
Spatt	—	1	1	—	—	—	—	—	1	85
Upphakning av knäskålen	—	1	1	1	—	—	—	1	—	9
<i>XIII. Hudens o. bindvävens sjukd.</i>										
Blodutgjutning i bindväven	—	1	1	1	—	—	—	1	—	12
Böld	—	4	4	4	—	—	—	4	—	70
Kontusion	2	39	41	39	—	—	—	39	2	731
Mankfistel	—	2	2	2	—	—	—	2	—	108
Mugg	—	36	36	36	—	—	—	36	—	301
Nässelutslag	—	4	4	4	—	—	—	4	—	12
Sår	—	41	41	41	—	—	—	41	—	798
Övriga hithörande sjukdomar	1	1	2	2	—	—	—	2	—	30
<i>XIV. Sjukdomar i hovar.</i>										
XIV. Sjukdomar i hovar.	—	68	68	68	—	—	—	68	—	391
Hovböld	—	2	2	2	—	—	—	2	—	41
Hovinflammation	—	1	1	1	—	—	—	1	—	12
Stengalla	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>XV. Svulster</i>										
XV. Svulster	—	1	1	1	—	—	—	1	—	24
Summa ¹	45	230	325	310	1	2	5	318	7	6019
Därv & Herrevadskloster ²	6	176	182	176	1	—	2	179	3	2887
Dressyranst. v.d:o ³	4	41	45	45	—	—	—	45	—	605
Gudhem ⁴	35	68	98	89	—	2	3	94	4	2527

¹ Antal hästtjänstgöringsdagar 201 014. — ² D:o 94 202. — ³ D:o 16 985. — ⁴ D:o 89 827.

Tab. 24. Avlivade hästar år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Truppförband	Orsak till avlivandet											Avlivade hästar % av medelhästbeståndet	Medelålder
	Infektionssjukd.	Sjukd. i nerv- synt. o. slinnesorg.	Sjukd. i cirkulations- organen	Sjukdom i digestionsorganen	Allmän stelhet, ålder	Senkomma	Leddkomma	Hovakomma	Benbrott o. a. skom- mor i benstycket	Övriga orsaker	Summa		
Livregementet till häst . . .	—	—	—	—	—	2	1	1	—	1	3	0.6	10.7
Skånska kavalleriregementet . .	—	—	—	—	—	—	3	—	2	1	2	1.6	13.8
Livregementets husarer . . .	—	—	—	1	—	—	2	—	4	—	7	1.4	12.1
Norrlands dragonregemente U . .	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	0.2	18.0
B . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svea artilleriregemente . . .	—	—	1	—	—	—	1	—	3	1	6	1.5	14.3
Göta artilleriregementet . . .	—	—	—	—	—	—	3	—	2	—	5	1.5	4.2
Wendes artilleriregemente . . .	—	—	—	1	—	—	2	—	1	—	4	1.1	15.8
Norrlands artilleriregemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens artillerikår . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0.9	6.0
Smålands arméart.-regemente . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1.3	19.0
Gotlands artillerikår . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens artilleriregemente . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlsborgs artilleriregemente . .	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	6.7	16.6
Svea ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göta ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fälttelegrafkåren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bodens ingenjörkår	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2.1	11.0
Svea trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2	2.7	12.0
Göta trängkår	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrlands trängkår	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1.8	4.0
Skånska trängkåren	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	3.4	12.0
Södra arméförd:s infanteri . .	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	3	2.5	13.7
Västra . .	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2	1.8	12.0
Östra . .	—	—	—	—	3	—	1	—	2	—	6	4.5	14.8
Norra . .	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1.9	12.0
Inf. å övre Norrlands trupper . .	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2	3.1	15.0
å Gotlands trupper . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skolor m. fl. (se Tab. 21, not 3)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa eller medeltal	2	1	4	4	3	5	13	2	20	5	59	1.2	12.6
<i>I varje grupp avlivade hästar</i>													
på 100 av samtliga avlivade hästar	3.4	1.7	6.8	6.8	5.1	8.5	22.0	3.4	33.8	8.5	100.0		
på 1000 av hela medelhästbeståndet	0.4	0.2	0.8	0.8	0.6	1.0	2.5	0.4	3.9	1.0	11.6		

Anm. Håri inbegripas även de hästar, som avlivats utom förläggningssorten, vadan här angivna siffror ej överensstämman med de i Tab. 21 anförda. Remontdepåernas hästar äro ej medräknade.

Tab. 25. Kasserade hästar år 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Truppförband	Kassationsorsaker															Medeltal	Kasserade hästar i % av medelhästbeståndet
	Sjukdom i nerv- sytt. o. sinnessorg	Sjukdom i andningsorganen	Sjukdom i cirkulations- organen	Sjukdom i digestionsorganen	Allmän stelhet, slapphet, ålder	Spätt	Ringköt	Annan ledskadorna	Sen- o. sensk.-infl.	Senkomma	Hörkomma	Annan åkomma i förelseorganen	hud och bindväv	Sjukdom i ögon	Ölarnplighet eller andra orsaker	Summa	
Livregt till häst . .	—	—	6	—	14	4	4	8	1	7	4	—	1	1	50	10.8	13.8
Skånska kavallerireg.	—	—	1	—	10	1	4	1	3	1	1	5	1	2	30	6.1	13.7
Livregts husarer . .	—	—	—	—	7	7	2	12	1	—	—	7	—	1	37	7.5	14.7
Norrlands dragonreg. U	—	—	1	2	13	2	4	12	7	—	—	3	—	—	47	9.9	14.1
„ „ B	—	—	1	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	8	6.9	17.1
Svea artillerireg. . .	2	4	2	3	46	3	—	12	7	1	1	7	—	5	93	23.8	16.8
Göta artillerireg. . .	—	—	1	—	26	7	2	9	1	9	—	3	—	1	59	17.4	13.1
Vendes artillerireg. .	1	3	—	—	17	2	—	—	—	4	1	1	—	2	31	8.5	15.5
Norrlands art.-reg. . .	3	—	1	—	24	3	2	5	—	2	5	—	—	—	45	12.9	15.7
Norrbottens art.-kår .	—	—	1	—	6	1	1	—	—	—	—	—	—	2	11	10.8	15.5
Smålands arméart.-reg.	—	—	—	—	4	—	—	2	4	—	—	1	—	—	11	13.8	16.4
Gotlands artillerikår .	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	15.4	17.5
Bodens art.-reg. . .	—	—	—	—	5	—	—	—	2	—	—	1	—	1	9	13.0	17.0
Karlsborgs artillerireg.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	6.7	16.5
Svea ingenjörkår . .	—	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	5	7.0	10.8
Göta ingenjörkår . .	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	1	—	3	8	11.9	14.6
Fälttelegrafkåren . .	—	—	—	—	13	—	—	1	—	—	—	1	—	—	16	29.6	16.8
Bodens ingenjörkår .	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	1	—	—	6	12.8	14.2
Svea trängkår . . .	1	—	—	—	2	1	—	2	2	—	—	—	—	—	8	10.8	14.5
Göta trängkår . . .	—	—	—	2	2	1	—	2	1	—	—	2	—	2	12	18.8	13.3
Norrlands trängkår .	—	—	—	—	1	2	—	—	2	—	—	1	—	—	6	10.7	15.3
Skånska trängkåren .	—	—	1	—	1	—	1	1	1	—	—	1	—	—	6	10.3	12.7
Södra arméförd:s inf.	—	—	—	—	9	1	1	4	1	—	—	1	—	—	17	14.3	16.5
Västra „ „	—	—	—	—	4	—	1	3	—	—	—	1	2	1	12	11.0	16.8
Östra „ „	—	—	—	—	6	5	—	6	2	2	—	—	—	—	21	15.9	15.0
Norra „ „	—	—	—	—	6	2	1	1	3	—	—	—	—	2	15	14.2	16.5
Inf. å ö. Norrlands tr.	—	—	—	1	6	1	3	—	1	—	—	1	2	—	15	23.1	17.2
„ å Gotlands tr. . .	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5.3	20.0
Skolorm. fl. (se T. 21, not)	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	1.9	17.2
Summa eller medeltal	7	8	16	8	237	46	27	86	43	26	23	38	2	23	590	11.6	15.2
<i>I varje grupp kasserade</i>																	
på 100 av samtliga kasserade hästar .	1.2	1.4	2.7	1.4	40.1	7.8	4.6	14.6	7.3	4.4	3.9	6.4	0.3	3.9	100.0		
på 1000 av medelhästbeståndet . . .	1.4	1.6	3.1	1.6	46.6	9.0	5.3	16.9	8.4	5.1	4.5	7.5	0.4	4.5	115.9		

Anm. Den stora skillnaden mellan här angivna summor av kasserade hästar och de i Tab. 21 (kol. 4) anförda beror därpå, att här även medtagas sådana som på grund av allmän stelhet, ålder o. d. kasserats utan att hava varit sjukskrivna. — Remontdepåernas hästar äro här icke medräknade.

¹ Frånsett 8 som överförts till infanteriet.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

VID FLYGVAPNET ÅR 1934

AV

FLYGSTYRELSEN

STOCKHOLM 1935

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

351731

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

HYGIÈNE ET SERVICE MÉDICAL

AUX FORCES AERIENNES EN 1934

PUBLIÉ PAR

LA DIRECTION DE L'AERONAUTIQUE
MILITAIRE

INNEHÅLL.

TEXTAVDELNING.

	Sid.
1. Läkarpersonalen	1
2. Sjukvårdspersonalen	1
3. Sjukvårdsmaterielen m. m.	2
4. De sanitära förhållandena vid flygkåren	2
5. Läkarundersökningarna av flygare	4
6. Olycksfall i samband med flygning	4
7. Sjuklighet och sjukvård	5
8. Tandvård	6
9. Sjuktransportflygningar	6

TABELLBILAGOR.

Tab. 1. Resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1931—1934	9
2. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1931—1934	9
3. Resultatet av läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1934	10
4. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1934	10
5. Olycksfall i samband med flygning ^{1/7} 1926— ^{31/12} 1934	11
6. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1934	12
7. Dödligheten bland flygvapnets manskap inom olika truppförband och efter ålder år 1934	15
8. Sjukligheten bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1934	16
9. Vissa epidemiska sjukdomar månadsvis år 1934	16
10. Smittsamma könsjukdomar bland fast anställda och värnpliktiga inom flygvapnet år 1934	16
11. Revaccination av manskap vid flygvapnet år 1934	17
12. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1933—30 juni 1934	17

TABLES DES MATIÈRES.

TEXTE.

	Page
1. Personnel des médecins	1
2. Personnel du service sanitaire	1
3. Matériaux pour le service sanitaire	2
4. Etat sanitaire aux régiments d'aviation	2
5. Examens médicaux des pilotes	4
6. Accidents d'aviation	4
7. Morbidité et soins aux malades	5
8. Soins aux dents	6
9. Transferts des malades par aviation	6

TABLEAUX.

Tabl. 1.	Résultat des examens médicaux du personnel entrant pour sa première information d'aviation en 1931—1934	9
	Nombre des examinés, Approuvés, Non approuvés, Approuvés %.	
2.	Causes de réformation parmi ledit personnel, constatées aux examens médicaux en 1931—1934	9
	Maladies des yeux etc., Maladies des oreilles etc., Autres maladies ou vices, Combinaisons, Totaux.	
3.	Résultat des examens médicaux du personnel, entré au service d'aviation, en 1928—1934	10
	Vr Tabl. 1.	
4.	Causes de réformation parmi ledit personnel, constatées aux examens médicaux en 1928—1934	10
	Vr Tabl. 2.	
5.	Accidents d'aviation 1/2 1926—31/12 1934	11
	Nombre des accidents d'aviation avec une issue mortelle, Personnel. Groupe A: Mort dans 90 jours; Gr. B: Lésion grave; Gr. C: Lésion de peu d'importance.	
6.	Maladies parmi les hommes des régiments d'aviation en 1934	12
7.	Mortalité et causes de décès parmi les conscrits en 1934	15
8.	Morbidité parmi les hommes des régiments d'aviation en 1934	16
	Col. 1: Régiments. Col. 2: Total des jours d'exercice. Col. 3: Restés de l'année précédente. Col. 4—6: Malades entrés par âge. Col. 7—18: Malades entrés par mois. Col. 19: Malades (restés et entrés) à la chambre et à l'infirmerie. Col. 20: Malades (restés et entrés) à l'hôpital militaire. Col. 21: Malades (restés et entrés) à l'hôpital civil. Col. 22: Total des malades (restés et entrés). Col. 23: Sortis capables de reprendre leur service militaire. Col. 24: Sortis incapables de reprendre leur service militaire. Col. 25: Décédés. Col. 26: Nombre des malades restant à l'année suivante. Col. 27: Nombre des journées de traitement. Col. 28: Journées de malades pour 100 jours d'exercice.	
9.	Certaines maladies épidémiques par mois en 1934	16
	Scharlakansfeber: Scarlatina; Mässling: Morbilli; Nervfeber: Typhus; Röd-sot: Dysenteria; Difteri: Diphtheria; Pässjuka: Parotitis; Kikhosta: Pertussis; Influensa: Influenza; Akut barnförlamning: Poliomyelitis anterior acuta; Sömnssjuka: Encephalitis lethargica; Epidemisk hjärnhinneinflammation: Meningitis cerebrospinalis epidemica.	
10.	Maladies vénériennes parmi les hommes des régiments d'aviation en 1934	16
11.	Revaccinations des forces aériennes en 1934	17
	Nombre des revaccinés. Résultat: réaction d'immunité, pustule typique de vaccin, nulle réaction. Nombre des malades. Nombre des malades par 100 revaccinés. Nombre des jours des malades. Jours par chaque malade.	
12.	Dépenses pour le service sanitaire des régiments, faites au cours de 1/2 1933—30/6 1934	17
	Col. 1: Régiments. Col. 2: Nombre de jours de service. Col. 3: Dépenses (cour.) Col. 4—12: Dépenses par jour et par soldat en öre. Col. 4: Renouvellements des matériaux. Col. 5: Entretien. Col. 6: Fournitures. Col. 7: Médicaments. Col. 8: Séjour à l'hôpital. Col. 9: Transferts. Col. 10: Pour épidémies. Col. 11: Dépenses diverses. Col. 12: Totaux.	

TILL KONUNGEN.

Flygstyrelsen får härmed i underdånighet avgiva berättelse över hälso- och sjukvården vid flygvapnet under år 1934.

I ärendets handläggning hava deltagit undertecknad, chef, Örnberg, Fogman, Lychnell, Sjögren, Norrman samt Westerberg, föredragande.

Stockholm i april 1935.

Underdånigst

På flygstyrelsens vägnar

T. Friis.

/ *E. Westerberg.*

1. Läkarpersonalen.

Flygkårerne.

Vid 3. flygkåren å Malmen och centrala flygverkstaden å samma plats har den läkare, som hittills ombesörjt läkarvården, uppsagt sitt kontrakt, varför kontrakt från och med den 1 september i stället tecknats med bataljonsläkaren vid Svea Trängkår *C. E. Schneider* angående bestridandet av ifrågavarande läkarvård.

I övrigt har någon förändring beträffande läkarpersonalen eller läkarnas tjänstgöringsförhållanden icke ägt rum under år 1934.

Flygskjutskolor m. m.

Under år 1934 ha extra läkare tjänstgjort dels vid Rinkaby och dels vid vissa bombfällningar i trakten av Karlskoga under en sammanlagd tid av c:a 2 månader.

Värnpliktiga läkare.

Med stöd av nådiga brevet den 13 juli 1928 hava efter framställning från flygstyrelsen under året två värnpliktiga läkare beordrats fullgöra dem åliggande facktjänstgöring vid flygvapnet.

De värnpliktiga läkarna hava tjänstgjort vid 2. flygkåren resp. flygskolkåren och hava härvid i viss utsträckning deltagit i förekommande flygningar.

Läkarnas utbildning m. m.

Med stöd av kbr den 31 augusti 1934 och samma dag utfärdad generalorder har förste flygläkaren *C. E. Westerberg* tiden $\frac{2}{3}$ — $\frac{29}{30}$ företagit en resa till Tyskland, Tjeckoslovakien och Polen i och för studier på flygväsendets område samt häröver avgivit föreskriven reseberättelse.

2. Sjukvårdspersonalen.

Tilldelningen av sjukvårdspersonal till truppförbanden har under året icke undergått någon förändring.

3. Sjukvårdsmaterielen m. m.

Genom flygstyrelsens försorg har under året upphandlats 2 pulmotorer. Dessa hava tilldelats 2. resp. 4. flygkårerna, varest de inmonterats i de vid kårerna befintliga ambulansbilarna.

För sjukavdelningen vid 2. flygkåren, Hägernäs, har inköpts viss möbelutrustning.

Utrustningslista, avseende sjukvårdsmateriel för sjuktransportflygplan, har fastställts, och hava samtliga sådana flygplan försetts med dylik utrustning.

Likaså hava samtliga ambulansbilar erhållit fastställd sjukvårdsutrustning.

Å anslaget till anskaffning, underhåll och drift av motorfordon och motorbåtar har för 4. flygkårens räkning inköpts en ny ambulansbil, vilken under året tagits i bruk vid kåren.

De i föregående årsberättelse omnämnda proven med reaktionsmätare hava fortsatts, i det samtliga under året nyinryckande flygelever på detta sätt undersökts. Sedan de vunna resultaten statistiskt bearbetats, har det visat sig, att icke heller dessa fortsatta undersökningar lämnat något stöd för antagandet, att på detta sätt utförda prov med reaktionsmätaren kunna vara vägledande vid bedömandet av elevernas högre eller mindre grad av lämplighet för flygtjänst.

4. De sanitära förhållandena vid flygkårerne.

1. flygkåren.

Vid kåren äro förhållandena i stort sett tillfredsställande. Bland utförda reparations- och förändringsarbeten må nämnas grundlig reparation av vaktlokalen samt införande av vattenklosetter i det överst belägna kompanikvarteret i kasern II.

2 flygkåren.

Hägernäs.

De tidigare påpekade önskemålen beträffande större nybyggnadsarbeten, nämligen dels ekonomibyggnad — innehållande förutom matinrättning jämväl marketenteri samt tvätt- och badinrättning — dels vaktbyggnad samt slutligen befälsbostäder, i vilket senare projekt jämväl ingår vattenfrågans lösande, hava icke i något avseende kunnat tillgodoses under det gångna året.

Likaså kvarstå förut gjorda anmärkningar beträffande förläggningsförhållandena ombord på logementsfartyget Göta oförändrade. Av denna anledning har det även under år 1934 ansetts mer ändamålsenligt att för sommarkontingenten värnpliktiga anordna provisorisk förläggning i det vid kåren befintliga gymnastikhuset.

Karlskrona.

Värmeledning har införts i expeditiionsbyggnaden vid detachementet i Karlskrona. I samband härmed hava de till omklädnadsrummet hörande toilettavdelningarna försetts med duschar.

3. flygkåren.

Det trängande behovet av utökat hygieniskt tillfredsställande förläggningsutrymme kvarstår fortfarande.

I samband med lösandet av denna fråga bör även det framträdande behovet av nya sjukvårdslokaler tillgodoses.

Vid kåren har uppgjorts ett förslag att iordningställa och inreda det gamla grenadjärsjukhuset i hela dess utsträckning. Härigenom skulle erhållas dels en tillfredsställande sjukavdelning, dels förläggningsutrymme för en man-skapskontingent om c:a 50 man samt slutligen även 11 enkelrum för förläggning av vid kåren tjänstgörande underbefäl m. fl. Förslaget, vilket i och för sig är tilltalande, tillgodoser dock icke hela behovet av utökat förläggningsutrymme.

Nödvändigheten av en genomgripande reparation av det vid kåren befintliga varmbadet med åtföljande omändringsarbeten föreligger fortfarande.

4. flygkåren.

Det trängande behovet av mässbyggnad för underofficerare och manskap kvarstår oförändrat.

Likaså föreligger fortfarande önskemål att erhålla nya sjukvårdslokaler. Genom att vid kåren numera vintertid regelbundet förläggning av skolor och förband äger rum under längre perioder varje år, har emellertid även behovet av utökat, tillfredsställande förläggningsutrymme kommit att intaga en så framträdande plats, att frågan om nya sjukvårdslokaler icke lämpligen synes böra lösas separat, utan bör denna fråga upptagas i samband med förläggningsfrågans lösande i stort. I avvaktan härpå synes den nuvarande sjukavdelningen, efter vissa lokala förbättringar, böra användas i den reducerade omfattning, som nu är fallet. Sådana fall, som icke med fördel kunna vårdas därstädes och som icke heller kräva lasarettsvård, böra, såsom hittills skett, fortfarande avpolletteras till A 4:s sjukhus i Östersund.

Flygskolkåren.

I föregående årsberättelse anmälda önskemål angående mindre tillbyggnads- och förändringsarbeten inom de nuvarande kökslokalerna hava under året tillgodosetts, varigenom bl. a. en särskild matsal för den kvinnliga kökspersonalen erhållits.

Vidare har stommen till en vid kåren befintlig lägerhydda, vilken är avsedd att inredas till gymnastikavdelning, under det gångna året iståndsatts.

Avsikten är att erforderliga inredningsarbeten skola utföras innevarande år, varigenom det gamla önskemålet om nya gymnastiklokaler kommer att bliva tillgodosett.

5. Läkarundersökningar av flygare.

Resultaten av läkarundersökningarna i samband med inryckning till första flygutbildning av för flygtjänstgöring avsedd personal samt av de årliga undersökningarna av i flygtjänst varande personal finnas för åren 1931—1934 statistiskt sammanställda i tabellerna 1—4.

Tab. 1 anger resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal. För året utgör antalet godkända 75 % av samtliga undersökta.

I **Tab. 2** angivas de orsaker, som föranlett kassation av de inryckande.

I **Tab. 3** lämnas en redogörelse för resultatet av de årliga undersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal. I tabellen äro icke medräknade de fall, där flygare genom svårare sjukdom eller olycksfall för längre eller kortare tid försatts ur flygtjänstgöring, utan att föranstaltande om särskild läkarundersökning för ändamålet enligt gällande bestämmelser behövt äga rum.

Beträffande de två fall, vilka år 1933 underkändes för fortsatt flygtjänstgöring, hava båda efter under år 1934 företagna läkarundersökningar tillåtit återgå i flygtjänstgöring såsom flygspanare.

Av övriga under året undersökta hava samtliga likaså godkänts för fortsatt flygtjänstgöring.

Tab. 4 redogör för de orsaker, som beträffande i flygtjänstgöring varande personal givit anledning till flygtjänstgöringens avbrytande.

6. Olycksfall i samband med flygning.

De olycksfall i samband med flygning, som ägt rum tiden $\frac{1}{7}$ 1926— $\frac{31}{12}$ 1934 finnas sammanställda i **Tab. 5**. Denna upptager för de olika kalenderåren dels antalet flygolyckor med dödlig utgång, dels antalet olycksfall, fördelade efter tjänsteställning. Olycksfallen äro indelade i tre grupper, nämligen olycksfall med dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet, svåra skador, lätta skador.

Den i föregående berättelse omnämnde flygföraren, vilken vid haveri under bombfällning mot vatten ådragit sig brott å en ländryggkota, har under året tillfrisknat och tillåtit återgå i flygtjänstgöring efter en sammanlagd sjukdomstid av c:a $5\frac{1}{2}$ månader.

Under år 1934 har förekommit en flygolycka med dödlig utgång. Anledningen var kollision mellan två flygplan i luften, varvid föraren på det ena planet, en reservofficersaspirant, dödades, under det att föraren på det andra planet undkom oskadd.

Tvenne svåra skador hava förekommit, den ena vid störtning, beroende på att flygplanet råkat i sådant läge, att detsamma ej kunnat behärras av föraren, det andra vid landningshaveri. Den första utgjordes av multipla skelettfrakturer jämte blodutådring i ena lungsäcken och medförde c:a 7 månaders oduglighet för flygtjänst. Den andra, som bestod av brott å ländryggkota jämte skador å knä- och fotled, omöjliggjorde deltagande i flygtjänstgöring under något mer än 4 månader.

I övrigt hava, bortsett från ett vadbensbrott efter fallskärmshopp, endast förekommit lättare skador i form av revbensbrott, kontusioner och skärsår.

7. Sjuklighet och sjukvård.

Sjukligheten. De vanligaste sjukdomarna hava varit akuta infektionssjukdomar, andningsorganens, matsmältningsorganens, bensystemets sjukdomar samt genom yttre våld eller olyckshändelse uppkomna skador. Av första gruppen må nämnas först och främst halsfluss samt vaccinationsfeber, av de andra grupperna bronchiter, böldsjukdomar samt bland skador krossår, ledvrickning, muskelsträckning och benbrott. Se härom närmare **Tab. 6**.

Enligt **Tab. 8** var hela antalet under år 1934 vårdade 864, varav 861 nyinsjuknade. Då det dagliga medeltalet tjänstgörande uppgick till 719, blir alltså antalet nyinsjuknade på 100 av medelpresensstyrkan 120 mot 123 föregående år. Av tjänstgöringsdagarna åtgingo 2·63 % för sjukvård.

Enligt denna tabell har dödligheten bland manskapet varit tämligen obetydlig, men häri ingå ej dödsfall genom olyckshändelse. Se även **Tab. 5** och **7**.

De epidemiska sjukdomarnas frekvens har under året varit mycket låg; deras utbredning under olika årstider anges i **Tab. 9**.

De smittsamma könssjukdomarna förekommo under året tämligen sparsamt, 12 fall av gonorrhé mot 15 föregående år (**Tab. 10**).

Revaccination. Uppgifterna för revaccinationen har för året lämnats enligt samma formulär som föregående år. Revaccinationen har utförts med i allmänhet ett snitt.

Av **Tab. 11** framgår, att lokalreaktionerna så utfallit, att i runda tal 14 % av de ympade böra betecknas såsom redan före ympningen oemottagliga för smittkoppor (ingen reaktion), ytterligare 61 % visat mindre mottaglighet (immunitetsreaktion) samt endast 25 % större mottaglighet (typisk vaccinkoppa).

De olägenheter ympningen förorsakat ha i likhet med föregående år varit helt obetydliga. Ej fullt 5 % av de ympade hava sjukskrivits med inemot 4 sjukdagar per patient och samtliga sjukdomsfall varit av endast lindrig art.

Kostnaderna för de olika truppförbandens sjukvård anges i **Tab. 12**. Första och fjärde kårerna företedde tämligen lika dagskostnad, samt 2. flygkåren och flygskolkåren. Dessa två senare hade en mycket högre siffra än de övriga kårerna, beroende på relativt stora utgifter för förbrukningsmateriel och sjukhusvård samt vid 2. flygkåren även för transporter. Lägsta dagkostnaden, som var anmärkningsvärt låg, visade 2. flygkåren med 2·09 öre.

8. Tandvård.

Kostnaderna för tandvård åt manskap hava såsom hittills bestridits från anslaget för specialvård m. m. Sammanlagda kostnaderna uppgingo under budgetåret 1933/1934 till 2 242 kr. Fördelas dessa på totalantalet tjänstgöringsdagar, erhålles en kostnad av 0.86 öre per man och dag. Motsvarande kostnad för budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 var 1.74 resp. 1.36 öre.

Den minskning av kostnaderna, som föreligger under det sistförflutna budgetåret, torde huvudsakligen vara att hänföra till dels den omständigheten, att 3. flygkåren för tandvård åt manskapet i mycket stor utsträckning fått repliera på den vid Livgrenadjärregementet anordnade tandpolikliniken, dels till att under en månad en värnpliktig tandläkare varit beordrad fullgöra honom åliggande facktjänstgöring vid flygskolkåren.

Med hänsyn till det gamla önskemålet, att på detta sätt genom värnpliktig tandläkares beordrande till tjänstgöring vid flygvapnet erhålla effektivare och billigare tandvård, har arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse efter samråd med chefen för generalstaben och chefen för flygvapnet gjort underdånig framställning om generellt medgivande, att värnpliktig tandläkare må få fullgöra facktjänstgöring vid flygvapnet.

9. Sjuktransportflygningar.

Vid utgången av år 1933 disponerade flygvapnet över två sjuktransportflygplan, placerade vid Bodens resp. Östersunds ambulansstationer.

Boden-planet utgöres av ett Junkersplan, typ F 13, och är försett med en motor om 310 hkr, typ Junkers L-5.

Östersunds-planet, typ Junkers W 33, var från början likaledes utrustad med en dylik Junkers L-5 motor. Denna motor visade sig emellertid hava väl låg effekt för detta relativt tunga plan. Under året har därför motorn med tillhörande fundament urmonterats samt nytt fundament tillverkats i och för inmontering av en svenskbyggd motor, typ Mercury VI, om 540 hkr.¹

Hägernäs erhöll i november 1934 ett nybyggt sjuktransportplan. Detta plan, som var av typ Junkers W 34, utrustades från början med en dylik svenskbyggd Mercury-motor om 540 hkr.

Vid utgången av år 1934 var tillgången sålunda tre sjuktransportplan, nämligen ett plan (byggt år 1928), placerat i Boden, ett plan (byggt år 1933), uppställt vid Östersunds ambulansstation samt ett plan (byggt år 1934), placerat vid Hägernäs.

Inom flygstyrelsen har, efter samråd med överstyrelsen för Svenska röda korset, utarbetats formulär till sammandrag över sjuktransportflygningar. Dylika sammandrag, ett för varje ambulansstation, insändas månatligen dels till chefen för flygvapnet och dels till överstyrelsen för Svenska röda korset.

¹ Arbetet med inmonterandet av denna motor var avslutat under februari månad 1935.

Efter samråd med vederbörande myndigheter har förslag avgivits till bestämmelser angående användandet av samt ersättandet av kostnaderna för underhåll och drift av det vid Hägernäs stationerade sjuktransportplanet.

Beträffande verkställda sjuktransportflygningar under åren 1932—1934 hänvisas till nedanstående tabell. Av de vid Hägernäs utförda ambulansflygningarna har under år 1934 en transport verkställts med det i november erhållna, nya sjuktransportplanet, under det att de övriga utförts med militärmaskiner.

Sjuktransportflygningar 1932—1934.

	Antal flyg- ningar	Antal trans- porter	Samman- lagd flygtid	Antal flygkilo- meter	Antal trans- porterade patienter	Antal transporterad sjukvårds- personal	Antal öfriga med- följande
År 1932.							
Boden ¹	⁴ 166	67	156 ^t 40 ^m	19 010	77	44	79
Östersund ²	⁵ 50	18	51 ^t 35 ^m	5 830	18	0	18
Hägersnäs ³	8	4	3 ^t 40 ^m	493	4	0	4
Summa	224	89	211 ^t 55 ^m	25 333	99	44	101
År 1933.							
Boden ⁶	⁸ 149	65	147 ^t 25 ^m	19 598	70	44	81
Östersund ⁷	52	19	43 ^t 25 ^m	5 500	19	1	20
Hägersnäs	14	6	6 ^t — ^m	777	6	0	6
Summa	215	90	196 ^t 50 ^m	25 875	95	45	107
År 1934.							
Boden ⁹	¹⁰ 188	77	203 ^t 30 ^m	25 805	84	41	102
Östersund	¹¹ 60	24	75 ^t 10 ^m	10 610	18	7	30
Hägersnäs	38	13	10 ^t 35 ^m	1 228	13	1	14
Summa	286	114	289 ^t 15 ^m	37 643	115	49	146

¹ Flygningarna inställda ¹⁵/₅—⁷/₇, ⁶/₁₀—¹⁰/₁₀ samt ²⁰/₁₀—²⁹/₁₁. — ² D:o under juni och november. — ³ D:o under januari samt maj—december. — ⁴ Häribland inräknade 5 flygningar avseende 1 sjuktransport, vilken icke kunde genomföras på grund av snöstorm. — ⁵ Häribland inräknade 4 flygningar avseende 2 sjuktransporter, vilka icke kunnat genomföras på grund av motorfel resp. motorfel och otjänlig väderlek. — ⁶ Flygningarna inställda ¹/₅—¹⁷/₅, ²⁹/₅—³⁰/₅, ²¹/₈—²³/₈ samt ³/₁₁—⁹/₁₂. — ⁷ D:o under maj och december. — ⁸ Häribland inräknade 3 flygningar avseende 1 sjuktransport, vilken icke kunde genomföras på grund av dimma samt 2 flygningar avseende 1 transport av sjuk, varvid rekvisitionen återtogs, sedan ambulansen lämnat Boden. — ⁹ Flygningarna inställda ⁴/₅—¹⁹/₅. — ¹⁰ Häribland inräknade 9 flygningar avseende 3 sjuktransporter, av vilka 2 vid framkomsten icke behövt verkställas och 1 icke kunnat genomföras på grund av väderleksförhållanden. — ¹¹ Häribland inräknade 8 flygningar avseende 6 sjuktransporter, vilka icke kunnat genomföras på grund av väderleks- eller markförhållanden.

Tab. 1. Resultatet av läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1931—1934.

Personal	1931				1932				1933				1934			
	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända	Antal undersökta	Godkända	Underkända	Procent godkända
Flygvapnet.																
Underofficerare	10	6	4	—	1	14	1	0	13	8	5	62	9	6	3	67
Manskap	17	13	4	60	29	26	3	90	27	17	10	63	40	29	11	73
Reservofficersaspiranter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Armén.																
Officerare på stat	8	4	4	50	9	6	3	67	33	29	4	88	36	36	—	100
Officerare i reserven	—	—	—	—	11	7	4	64	—	—	—	—	—	—	—	—
Underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Manskap	2	1	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marinen.																
Officerare på stat	6	4	2	67	4	4	—	100	36	35	1	83	6	5	1	80
Officerare i reserven	—	—	—	—	3	2	1	67	1	1	—	100	—	—	—	—
Underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Manskap	1	1	—	100	6	3	3	50	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	44	39	15	66	81	62	19	77	80	60	20	75	61	46	15	75

¹ Härav 6 flygspanare. — ² Härav 2 flygspanare. — ³ Samtliga flygspanare.

Tab. 2. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av till första flygutbildning inryckande personal åren 1931—1934.

Personal	1931				1932				1933				1934			
	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa	Ögon m. m.	Öron m. m.	Övriga sjukdomar eller lyten	Summa
Flygvapnet.																
Underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Manskap	2	1	1	4	1	2	1	4	2	3	5	10	2	4	2	8
Reservoff.-aspiranter	1	1	—	2	4	1	—	5	1	3	—	4	4	2	1	11
Armén.																
Officerare på stat	2	—	—	2	4	1	—	5	1	2	—	3	—	—	—	—
Officerare i reserven	—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Manskap	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Marinen.																
Officerare på stat	1	—	—	1	2	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	1
Officerare i reserven	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Underofficerare	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Manskap	—	—	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	6	2	1	6	15	6	4	2	7	19	6	8	20	6	2	15

Tab. 3. Resultatet av läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1934.

Å r	Antal undersökta	Godkända	Icke godkända	Procent godkända
1928	107	105	2	98
1929	131	130	1	99
1930	115	114	1	99
1931	133	132	1	99
1932	139	139	—	100
1933	147	145	2	99
1934	167	167	—	100

Tab. 4. Kassationsorsaker vid läkarundersökningarna av i flygtjänstgöring varande personal åren 1928—1934.

Å r	Ögon-sjukdom	Öron-sjukdom	Övriga sjukdomar eller lyten	Kombination av samtliga eller vissa av dessa grupper	Summa
1928	2	—	—	—	2
1929	—	—	1	—	1
1930	—	—	—	1	1
1931	—	—	1	—	1
1932	—	—	—	—	—
1933	—	—	2	—	2
1934	—	—	—	—	—

Tab. 5. Olycksfall i samband med flygning ^{1/7} 1926—^{31/12} 1934.

Å r	Antal flyg- olyckor med dödlig ut- gång	Personal	K l a s s		
			A	B	C
^{1/7} — ^{31/12} 1926 ¹	2	Officerare	1	—	—
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	2	—	—
1927 ²	3	Officerare	3	2	3
		Underofficerare	—	—	1
		Manskap	1	2	1
1928 ³	2	Officerare	—	3	1
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	⁴ 3	—	1
1929	4	Officerare	4	2	1
		Underofficerare	1	1	2
		Manskap	2	1	2
1930	2	Officerare	⁵ 1	—	4
		Underofficerare	1	—	1
		Manskap	—	—	2
1931 ⁶	5	Officerare	⁴ 3	—	3
		Underofficerare	1	—	—
		Manskap	3	—	2
1932	—	Officerare	—	—	—
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	—	—	1
1933 ⁷	3	Officerare	3	⁸ 1	1
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	—	—	1
1934	1	Officerare	—	2	3
		Underofficerare	—	—	—
		Manskap	1	—	2

Grupp A: Dödlig utgång inom 90 dagar efter haveriet; gr. B: Svår skada; gr. C: Lätt skada.

¹ Här icke medtagna två dödsolyckor vid övningshopp med fallskärm. — ² Här icke medtagen en dödsolycka genom slag av propeller (officer). — ³ Här icke medtagen en dödsolycka genom slag av propeller (manskap). — ⁴ Därav en dödad genom fall ur flygplan under flygning. — ⁵ Dödad vid uthopp ur flygplan (fallskärmen ej utlöst). — ⁶ Här icke medtagen en civil person (tillhörande frivilliga automobilkåren), som förolyckats vid flygning såsom passagerare med militärt flygplan. — ⁷ Här icke medtagen en officer (icke tjänstgörande vid flygvapnet), som förolyckats vid flygning som passagerare med militärt flygplan. — ⁸ Här icke medtagen en svår skallekada genom slag av flygplanvinge.

Tab. 6. Sjukdomar bland manskapet vid flygvapnets truppförband år 1934.

Sjukdomar	1	2	3	4	5	S:a	Sjukdomar	1	2	3	4	5	S:a
	flygkåren							flygkåren					
I. Bildn.fel, medfödda sjukd.							g. Hjärn- och hjärnhinnetub. T. cerebri. Meningitis tub.						
II. Akuta infektionssjukd.							h. Allmän tbc. T. universalis. T. miliaris ac.						
Smittkoppor. Variola							i. Andra former av tbc.						
Vattenkoppor. Varicellæ					1	1	Trakom. Conjunctiv. trachom.						
Scharlakansfeber. Scarlatina							Syfilis.						
Mässling. Morbilli							a. Nyförvärad. Syphilis rec.						
Rash. Rubella							b. Recid. Syphilis recid.						
Fläcktyfus. Typhus exanthemat.							Andra kron. infektionssjukd.				4		4
Tarmtyfus. Febris typhoides							V. Ämnesomsättnings- och blodsjukdomar.						
Paratyfus. Paratyphus							Bleksot. Blodbrist. Anæmia.						
Asiatisk kolera. Chol. asiatica							Blodfläcksjuka. Morbus macul.						
Inhemsk kolera. Chol. nostras							Werlhofii. Purpura						
Rödsot. Dysenteria							Skörbjugg. Scorbutus						
Stelkramp. Tetanus							Blödaresjuka. Hæmophilia						
Ros. Erysipelas		1				1	Gikt. Arthritis vera s. urica						
Sept. lymfåder- o. lymfkörtel-inf. Lymphang. et lymphad. sept.			1	1		2	Sockersjuka. Diabetes mellitus						
Blodförgiftning. Varfeber. Septicæmia. Pyæmia							Basedows sjukd. Morb. Basedowi						
Ak. ledg.reum. Rheum. artic. ac.					1	1	Andra ämnesomsätt.- o. blodsj.						
Halsfluss. Angina tonsillaris	37	30	51	14	12	144	VI. Kroniska förgiftnings-sjukdomar.						
Difteri. Strupsjuka. Diphteria					1	1	Kronisk alkoholförgiftning. Alcohol. chr. Delir. trem.						
Påsesjuka. Parotitis epidemica							Andra kron. förgiftningsjukd.						
Kikhosta. Pertussis							VII. Sinnessjukdomar.						
Influensa. Influenza epidemica			2			2	Sinnessjukdom		2				2
Akut barnförlamn. Poliomyel. ant. ac.							VIII. Nervsystemets sjukd.						
Sömnssjuka. Encephal. letharg.							Nervinflammation. Neuritis.						
Epidemisk hjärnhinneinflamm. Mening. cerebrosp. epid.							Polyneuritis						
Dröppel. Gonorrhoea	1		1		2	4	Nervsmärta. Neuralgia	4		1			5
Enkelt veneriskt sår (med följdsjukdomar). Ulcus molle							Perifer förlamn. Paresis. Paral.						
Vaccinationsbesvär	12	3	12	12	10	49	Fallandesot. Epilepsia				1		1
Feber av obestämd art. Febricula. Febris ephemera					4	4	Nervsvaghet. Neurasthenia					1	1
Andra akuta infektionssjukdomar							Ryggmärgsinflamm. Myelitis						
III. Zooparasitära sjukd.							Hjärnhinneinflamm. Mening. cer.						
Trikinsjukdom. Trichinosis							Hjärnblödning. Hæmorrh. cer.						
Masksjukdom. Helminthiasis							Andra sjukd. i nervsystemet		1			1	2
Skabb. Scabies							IX. Ögonsjukdomar.						
Andra zooparasitära sjukd							Conjunktivitis catarrhalis	7	1			2	10
IV. Kroniska infektionssjukd.							phlyctænulosa						
Tuberkelsjukdom. Tuberculosis							Keratitis			1			1
a. Lungtub. T. pulmonum			1	2	1	4	Iritis						
b. Körteltub. T. lymphogland.	1				1	2	Panophthalmitis						
c. Ben- och ledgångstub. T. ossium et articularum							Refraktionsanomalier.						
d. Hudtub. T. cutis							a. Myopia						
e. Lupus vulgaris							b. Hyperopia						
f. Urogenitaltub. T. urogen.							c. Astigmatismus						
							Andra ögonsjukdomar	1	1	2			4

Sjukdomar	1	2	3	4	5	S:a
	flygkären					
X. Öronsjukdomar.						
Inflamm. el. böld i hörselgången.						
Otitis ext. diffusa. Furunc. meatus auditorii						
Katarr i mellanörat. Catarrhus cavi tympani.						
a. Varig infl. Ot. med. purul.		1		4		5
b. Varig infl. m. komplik. åt omg. delar. Mastoiditis etc.						
Andra öronsjukdomar			3		1	4
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar.						
Infl. i hjärtsäcken. Pericard.						
Infl. i hjärtat. Myoc. Endocard.				1		1
Org. hjärtfel. Vitium org. cord.		1				1
Hjärtförstoring. Hypertrophia cordis						
Nervös hjärtsjkd. Neur. cord.			1			1
Ak. svaghetsstillstånd hos hjärtat. Insuficientia cordis ac.						
Blödåderbräck. Varix	1	6			1	8
Blödåderinfl. Phleb. Periphleb.						
Blodpropp. Thromb. Embolia						
Andra sjkd. i cirkulationsorg.						
XII. Andningsorganens sjukd.						
Sjukd. i näsan och dess bihålur Strupkatarr. Laryng. Tracheit.	1	6	2		2	11
Ödem i struphuvudet. Oedema laryngis. Oedema glottidis . .	2	1	13		1	17
Luftröreskatarr. Bronchitis.						
a. Akut. Bronchitis acuta . . .	8	25	16	12	13	74
b. Kronisk. Bronchitis chr. . .			1			1
Astma. Astma bronchiale . . .						
Lungemfysem. Emphyse. pulm.						
Lungblödning. Hæmorrh. pulm.						
Katarral lunginflamm. Broncho-pneum. Pneum. lob.	2					2
Krupös lunginflamm. Pneumonia croup. s. lob. . . .						
Lungsäcksinflamm. Pleuritis.						
a. Torr. P. sicca s. fibr.					2	2
b. Serös. P. serosa				2		2
c. Varig. Empyema pleuræ . . .						
Andra sjukd. i andningsorg. . .	1					1
XIII. Matsmältningsorganens sjukd.						
Inflamm. i mun o. tunga. Stomatitis. Glossitis			2		1	3
Inflamm. i svalg o. matstrupe. Pharyngitis. Oesophagitis . .		3		1		4
Magkatarr. Gastritis.						
a. Akut. G. ac.		12	5		1	18
b. Kronisk. G. chr.						
XIV. Urin- och könsorgans sjukdomar.						
Funktionell magsäckssjukdom. Neurosis ventriculi						
Magsår. Ulcus ventr. U. duod.					1	1
Utvidgning av magsäcken. Sänkning av magsäcken. Dilatat. ventriculi. Gastropotosis . . .						
Mag-tarmkatarr. Gastro-enterit. Tarmkatarr. Enterit. Colit. etc.			1	1	4	6
a. Akut. E. etc. ac.	8	12	2	1	3	26
b. Kronisk. E. etc. chr.						
Blindtarmsinflamm. Appendic. Tarmhinder. Tarmvred. Ileus. Volvulus. Invaginatio			2	1	1	4
Bräck. Hernia.						
a. Rörligt. Hernia mobilis . .				1		1
b. Inklämt. Hernia incarcer. .	1					1
Förstopning. Obstipatio . . .						
Inflamm. kring ändtarm. Ändtarmsfistel. Periproct. Fist. ani						
Ändtarmspricka, -kontraktur.						
Fissura, contractura ani . . .						
Bukhinneinflamm. Peritonit. .						
Gulsot. Icterus catarrhalis . .						
Gallsten. Cholelithiasis . . .						
Andra sjukdomar i matsmält-ningsorganen	1	2	1		1	5
XV. Rörelseorganens och bensystemets sjukdomar.						
Njurinflammation. Nephritis.						
a. Akut. Nephritis acuta . . .	1		1			2
b. Kronisk. Nephritis chr. . . .						
Njursten. Lithiasis renalis . .	1					1
Aggviteurin. Albuminuria . . .		2			1	3
Kat. inflamm. i urinblåsan. Cyst.						
Funktionell blåssjukd. Neuros. ves. urin. Enuresis noct. . . .						
Blåskörtelinflamm. Prostatitis.						
Absc. prost.						
Urinrörsförträngning. Strict. urethræ						
Förträngn. av förhud. Phimosis. Paraphim.						
Testikelinflamm. Epidid. Orch.			1			1
Vattenbräck. Pungsvullnad. Hydrocele. Hæmatocele.						
Pungåderbräck. Varicocele . . .						
Andra sjukd. i urin- o. könsorg.			2		2	4
XVI. Muskelsjukdomar.						
Muskelinflamm. Muskelreum.						
a. Akut. Myitis ac. Rheumatismus musc. ac.	5	3			8	16
b. Kronisk. Myitis chr. Rheum. musc. chr.		1				1
Inflamm. i senskida. Tendovag. Senknuta. Ganglion		2	2		1	5
	1				1	2

Sjukdomar	1 2 3 4 5					S:a	Sjukdomar	1 2 3 4 5					S:a
	flygkåren							flygkåren					
Inflammation i slem säck. Bur- sitis. Hygroma	—	1	—	—	1	2	XVIII. Genom våld o. olycks- händelse uppkomna skador samt ak. förgiftningar. ¹	—	—	—	—	—	—
Falsk ledställn. Scolios. Genu valg. Pes var. Hallux valg.	—	1	—	—	—	1	Muskel-, senbristn., Sensträckn.	—	3	23	—	7	33
Ledstyvhet. Anchylosis	—	—	—	—	1	1	Ledvrickning	13	15	9	5	19	61
Inflamm. i ledg. Synov. Arthr.	—	—	—	—	—	—	Luxation. a. Enkel	—	2	1	—	9	12
Kr. ledgångsreum. Rheum. art. chr.	—	—	2	—	—	2	b. Komplie.	—	—	—	—	—	—
Ledmus. Mus artic. Corpus mobile in artic.	—	—	—	—	—	—	Benbrott. a. Enkelt	1	12	2	—	3	18
Ben- och benmärgsinflammation.	—	—	—	—	—	—	b. Komplie.	—	—	—	—	—	—
Osteitis. Osteomyelitis.	—	—	—	—	—	—	Stöt o. krossning. Krossår.	23	12	1	13	24	73
Benhinneinflamm. Periostitis	—	1	—	—	—	1	Sår av skarpt l. spetsigt vapen	5	9	5	1	5	25
Fotödem. Oedema pedis	—	—	—	—	—	—	Skottsår.	—	1	—	—	—	1
Marschavalst. Syndesm. met.	1	—	—	—	—	1	a. Enkelt. Skottsår i mjukd.	—	—	—	—	—	—
Ansträngningsperiostit. Periosti- tis tibiae ab exercitio	—	—	—	—	—	—	b. Komplicerat. Skottfraktur	—	—	—	—	—	—
Andra sjukd. i rörelseorg. o. bensyst.	1	1	1	—	2	5	c. Inträngande	—	—	—	—	—	—
							Skoskav. Skavsår (skidbindning e. d.)	2	—	—	1	3	6
							Ridsår	—	—	—	—	—	—
							Skada av förbränn. l. explosion.	—	—	—	—	—	—
							1. gradens förbränning	—	—	1	—	1	2
							2. gradens förbränning	1	—	1	—	—	2
							3. gradens förbränning	1	—	—	—	—	1
							Kylskada	—	—	—	—	—	—
							1. gradens förfrysning	—	—	—	—	—	—
							2. gradens förfrysning	—	—	—	—	—	—
							3. gradens förfrysning	1	—	—	—	—	1
							Solstyg. Värme slag	—	—	—	—	—	—
							Akut förgiftning	—	—	—	—	—	—
							a. Av alkohol	—	—	—	—	—	—
							b. Av narkotiska ämnen	—	—	—	—	—	—
							c. Av kolos eller lysgas	—	—	—	—	—	—
							d. Av metallsalter	—	—	—	—	—	—
							e. Av syror eller alkalier	—	—	—	—	—	—
							f. Av födoämnen	—	—	—	—	—	—
							g. Av andra gifter	—	—	—	—	—	—
							Frakturer	—	—	—	—	—	—
							Kontusioner	—	—	—	—	—	—
							Andra skador	—	—	—	—	1	1
							Själv-mord. Själv-mords-försök	—	—	—	—	—	—
							Sjukdom av obestämd art	—	—	—	—	—	—
							Observationspatienter	9	3	2	14	3	31
							Summa	180	200	188	106	187	861
				</									

Ans. Tabellen upptager endast de under året insjuknade.

¹ För svårare olycksfall eller för självmord (-sförsök) lämnas särskild specificerad uppgift.

flygvapnets truppförband år 1934.

13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
insjuknade						Samtliga vårdade ¹				Avförda			Kvarligg. t. följ. år	Sjukdagarnas antal	Sjukdagar i % av tjänstgöringsdagar
nad						vid truppen	å militär-sjukhus	å civilt sjukhus	Summa	Dugliga till fortsatt krigstjänstgöring	Odagliga till fortsatt krigstjänstgöring	Döda			
Jul	Augusti	September	Oktober	November	December										
11	3	28	21	15	10	101	74	5	180	177	1	—	2	1717	3.33
4	11	13	24	14	18	34	166	1	201	193	7	—	1	1447	2.12
5	7	32	24	20	34	55	126	7	188	185	—	1	2	1409	2.36
—	6	9	11	17	5	11	92	4	107	101	6	—	—	1032	3.25
20	11	32	19	9	14	138	32	18	188	185	3	—	—	1310	2.56
40	38	114	99	75	81	339	490	35	864	841	17	1	5	6915	2.63

förda, då ju olika perioder avses. — Rörande döda se texten samt Tab. 7.

t. o. m. 6 = 3 + 7 t. o. m. 18 = kol. 19 t. o. m. 21 = kol. 23 t. o. m. 26.

Tab. 11. Revaccination av manskap vid flygvapnet år 1934.

	Antal revac- cine- rade	R e s u l t a t								Antal sjuk- skrivna	Antal sjuk- skrivna på 100 revacc.	Antal sjuk- dagar	Sjuk- dagar på varje sjuk- skrivnen
		Immunitetsreaktion				Typisk vaccinkoppa		Ingen reaktion					
		Tidig		Sen		I allt	%	I allt	%				
		I allt	%	I allt	%								
1. flygkåren .	329	107	32.5	117	35.6	60	18.2	45	13.7	12	3.6	53	4.4
2. " .	176	31	17.6	35	19.9	44	25.0	66	37.5	3	1.7	9	3.0
3. " .	218	6	2.8	84	38.5	124	56.9	4	1.8	12	5.5	38	3.2
4. " .	112	—	—	92	82.1	19	17.0	1	0.9	12	10.7	38	3.2
Flygskolkåren	204	118	57.9	47	23.0	9	4.4	30	14.7	10	4.9	36	3.6
Summa	1039	262	25.2	375	36.1	256	24.6	146	14.1	49	4.7	174	3.6

Tab. 12. Utgifter för truppsjukvården 1 juli 1933—30 juni 1934.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Tjänstgöringsdagar	Utgifter kronor	Kostnad per man och dag i öre								
			Nyan-skaftning av materiel	Under-håll av materiel	För-brukningsmateriel	Me-dika-men-ter	Sjuk-hus-kost-nad	Trans-port-kost-nader	Utgif-ter för epide-mier	Di-verse	Sum-ma kost-nader
1. flygkåren . .	55 919	1 677.20	1.06	0.14	0.69	0.58	0.48	0.05	—	—	3.00
2. " . .	65 674	3 782.61	0.39	0.36	0.87	0.88	2.05	0.87	—	0.33	5.75
3. " . .	58 617	1 225.72	0.77	0.18	0.18	0.51	0.32	0.06	—	0.07	2.09
4. " . .	33 319	993.75	0.48	0.11	0.61	0.58	1.11	0.02	—	0.07	2.98
Flygskolkåren .	46 634	2 650.97	0.21	0.30	1.41	1.68	1.62	0.16	—	0.30	5.68

Anm. Tandvård, liksom specialvård och utgifter enligt OAR. § 23, bestrides vid flygvapnet av till flygstyrelsens disposition stående medel.